

UNIVERZITA KARLOVA

Filozofická fakulta

Katedra psychologie

Diplomová práce

Bc. Anna Pícková

**Ochota žen participovat na nechtěné sexuální aktivitě
v souvislosti se sebehodnocením a mate value**

**The willingness of women to engage in unwanted sexual activity in the
context of self-esteem and mate value**

Praha 2023

Vedoucí práce: prof. PhDr. Petr Weiss, Ph.D., DSc.

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala vedoucímu mé diplomové práce, prof. PhDr. Petru Weissovi, Ph.D., DSc., za přijetí tématu mé práce, veškerou podporu a trpělivost, s jakou odpovídal na mé otázky. Jeho cenné rady byly pro mou práci velkým přínosem. Dále bych chtěla poděkovat PhDr. Marku Urbanovi, Ph.D. za vstřícnost a doporučení poskytnutá při statistické analýze dat. Zároveň chci vyjádřit vděčnost všem mým blízkým, kteří mi byli při psaní práce oporou, a rovněž respondentkám, které se ochotně zúčastnily výzkumu.

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci vypracovala samostatně, že jsem řádně citovala všechny použité prameny a literaturu a že práce nebyla využita v rámci jiného vysokoškolského studia či k získání jiného nebo stejného titulu.

V Praze dne 28.06.2023

Pícká

.....
Anna Pícková

Abstrakt

Tato diplomová práce se primárně zabývá zkoumáním vztahů mezi ochotou žen dobrovolně participovat na nechtěných sexuálních aktivitách, jejich sebehodnocením a mate value. Teoretická část práce pečlivě vymezuje koncept konsenzu, podrobně analyzuje důvody a psychologické faktory, které přispívají k účasti žen na nechtěných sexuálních aktivitách. Výsledky našeho výzkumu naznačují existenci středně silného negativního vztahu mezi ochotou žen účastnit se nechtěných sexuálních aktivit a jejich sebehodnocením. Vztah s mate value nedosáhl hladiny signifikance. Žádný aspekt ze sexuální historie žen významně nezasáhl do výše zmíněných vztahů mezi proměnnými. Explorativní část výzkumu naznačuje, že není rozdíl mezi staršími a mladšími ženami v ochotě účastnit se nechtěných sexuálních aktivit. Výsledná zjištění mají významný přínos v oblasti prevence a osvěty ohledně sexuálního konsenzu a nastavování hranic při sexuálních interakcích.

Klíčová slova: konsenzus, nechtěné sexuální aktivity, sebehodnocení, mate value

Abstract

This master's thesis primarily focuses on examining the relationships between women's willingness to voluntarily participate in unwanted sexual activities, their self-esteem and mate value. The theoretical part of the thesis defines the concept of consent, analyzes the reasons and psychological factors contributing to women's participation in unwanted sexual activities. The results indicate a moderately strong negative relationship between women's willingness to engage in unwanted sexual activities and their self-esteem. However, the relationship with mate value did not reach the level of significance. None of the aspects of women's sexual history significantly influenced the relationships between variables. The exploratory part of the research suggests that there is no difference between older and younger women in their willingness to engage in unwanted sexual activities. These findings have the important implications for prevention and education regarding sexual consent and establishing boundaries in sexual interactions.

Key words: Consent, Unwanted consensual sex, Self-esteem, Mate value

Obsah

Úvod.....	8
I. Teoretická část.....	10
1. Vymezení pojmu konsenzus.....	10
1.1. Nechtěné konsenzuální sexuální aktivity	14
2. Důvody k dobrovolné účasti na nechtěných sexuálních aktivitách.....	17
3. Psychologické faktory a ochota účastnit se nechtěné sexuální aktivity.....	23
3.1 Double standard a genderové role	23
3.2 Sexual resourcefulness	26
3.3 Sexual self-efficacy	28
3.4 Spokojenost	28
3.5 Osamělost	29
3.6 Attachment.....	29
3.7 Asertivita	30
4. Sebehodnocení a Mate value v kontextu nechtěných konsenzuálních sexuálních aktivit.....	33
4.1 Sebehodnocení.....	33
4.2 Mate value	39
5. Shrnutí poznatků teoretické části	42
II. Empirická část.....	44
6. Cíl výzkumu	45
6.1. Výzkumné otázky a hypotézy.....	46
7. Metodika.....	47
7.1. Výzkumný soubor.....	47
7.1.1. Věk	47
7.1.2. Vzdělání	48
7.1.3. Rodinný stav.....	49
7.1.4. Duševní onemocnění	49

7.1.5. Sexuální orientace	49
7.1.6. Sexuální historie	50
7.2. Měřicí nástroje	55
7.2.1. Reasons for Consenting Unwanted Sex Scale (RCUSS)	55
7.2.2. Rosenbergova sebehodnotící škála (RSES)	56
7.2.3. Mate Value Scale (MVS)	57
7.3. Sběr dat	57
7.4. Statistická analýza	58
7.5. Etika výzkumu	58
8. Výsledky.....	60
9. Diskuse	67
Závěr.....	77
Reference.....	79
Seznam grafů.....	93
Seznam obrázků	94
Seznam tabulek	95
Seznam zkratk	96
Příloha 1: Váhy proměnných z parciálních korelačních sítí.....	I
Příloha 2: Překlad dotazníků RCUSS a MVS	IV

Úvod

Otázka sexuálního konsenzu a násilí je ve společnosti všudypřítomný a komplexní problém. V současné době se jedná o relativně akcentované a často diskutované téma, zejména v kontextu vzrůstajícího společenského zájmu o feminismus. Zatímco poznatky o sexuálním násilí vychází z poměrně robustního výzkumu, téma sexuálního konsenzu a chtění bylo ve výzkumné sféře ještě donedávna relativně zanedbáváno. Zejména v posledním desetiletí zaznamenal počet výzkumných studií na toto téma značný nárůst. Odborníci se čím dál intenzivněji věnují fenoménu sexuálního konsenzu, jeho vyjádření a motivům, které vedou jedince k dávání souhlasu s vybranou sexuální aktivitou. V neposlední řadě se ukazuje jako opodstatněné bližší prozkoumání různorodých faktorů, které ke schopnosti vyjádřit ne/souhlas přispívají či ji jinak ovlivňují. Existující výzkum na toto téma se však týká zejména populace mladých žen. Populace starších žen či mužů se v tomto směru ukazují jako výzkumně opomíjené.

V rámci této diplomové práce jsou popsány známé důvody a motivy, které vedou ženy k dobrovolnému vyhovění žádosti o sexuální aktivitu, kterou si však samy nepřejí a netouží po ní. Mimo to práce poskytuje přehled dosud prozkoumaných psychických faktorů, které ovlivňují ochotu žen dát souhlas k nechtěné sexuální aktivitě. V této souvislosti se práce zaměřuje na zatím nedostatečně prozkoumanou roli sebehodnocení a konceptu mate value ve výše pospaných souvislostech. Diplomová práce čerpá z existující literatury (převážně zahraniční), která zkoumala různé důvody a faktory přispívající k ochotě žen souhlasit s nechtěnou sexuální aktivitou, včetně kulturních norem týkajících se genderu a sexuality, naučené odolnosti, self efficacy, vztahové dynamiky a individuálních rozdílů v osobnosti a stylu attachmentu. V návaznosti na tento výzkum práce navrhuje, že sebehodnocení žen a vnímání vlastní hodnoty v partnerském vztahu mohou hrát specifickou roli při utváření rozhodnutí ohledně účasti na sexuální aktivitě.

Prostřednictvím kombinace informací z kvalitativních a kvantitativních studií si práce klade za cíl zmapovat důvody, proč ženy mohou souhlasit s nechtěnou sexuální aktivitou. Výzkumným cílem práce je zkoumat možnou existenci vztahu mezi důvody k souhlasu s nechtěnou sexuální aktivitou, sebehodnocením a mate value žen. V neposlední řadě je součástí práce experimentální výzkum výše zmíněných proměnných u starší populace žen. Výsledky práce mohou potenciálně přispět k lepšímu porozumění fenoménu nechtěných konsenzuálních sexuálních aktivit. Získané poznatky mohou být základem pro prevenci tohoto chování, které má negativní dopad na individuální prožívání či spokojenost v partnerských

vztazích. V konečném důsledku mohou informace a výsledky výzkumu napomoci k rozvoji zdravého vyjádření ženské sexuality. Zdroje jsou v práci citovány podle manuálu APA (American Psychological Association, 2020).

I. Teoretická část

1. Vymezení pojmu konsenzus

Definování sexuálního konsenzu neboli souhlasu se sexuální aktivitou, je v současné době značně problematické. Komplikované je rovněž i po stránce právní. Jakým způsobem by měla proběhnout komunikace mezi partnery, aby mohla být sexuální aktivita považována za konsenzuální? Lze vyjádřit konsenzus se sexuální aktivitou v případě, že je dotyčná osoba intoxikovaná? Tyto a další otázky si kladou odborníci zabývající se problematikou konsenzu v sexuální psychologii (Jozkowski, 2015).

V rámci této diplomové práce je nezbytné jasně definovat a vymezit zkoumanou problematiku. V první řadě je nutné rozlišit konsenzuální a nekonsenzuální sexuální aktivitu. Pojem nekonsenzuální sexuální aktivity bývá často nahrazován termínem znásilnění. Definice znásilnění typicky zahrnuje penetraci (anální či vaginální) oběti pachatelem, penetrace je zároveň vynucena za použitím síly, pod pohrůzkou použití síly či je penetrace provedena ve chvíli, kdy oběť není schopna se bránit nebo vyjádřit nesouhlas. Pro případy, kdy je oběť výše popsanými způsoby donucena k jiným sexuálním aktivitám, lze využít termín sexuální napadení. Znásilnění i sexuální napadení lze jednoznačně hodnotit jako nekonsenzuální (Muehlenhard et al., 2016; Kunselman et al., 2002).

B. Pugh a P. Becker (2018) dále rozlišují konsenzuální sexuální aktivitu a sex pod nátlakem. Sexuální aktivita jako důsledek nátlaku není identická s pojmem znásilnění ani se sexuálním napadením. Za sexuální nátlak jsou považovány jisté verbální či fyzické techniky s výjimkou použití násilí. Mezi tyto techniky patří například zneužití autority, přetrvávající nátlak, vyjadřování nelibosti, křik, vyhrožování rozchodem či znemožnění odchodu. Tyto taktiky jsou zároveň odlišné od sexuálního svádění. Konsenz se sexuální aktivitou, který je dán pod nátlakem, je vnímán minimálně jako sporný. Tato diplomová práce se zabývá výhradně konsenzuálními sexuálními aktivitami, které jsou popsány dále.

Konsenzus lze v oblasti sexuální psychologie obecně definovat jako vnější vyjádření souhlasu či ochoty účastnit se konkrétní sexuální aktivity. Jedná se tedy o formu interpersonální komunikace. Pro definování pojmu nechtěné konsenzuální sexuální aktivity je zásadní fakt, že konsenz s aktivitou nepřichází z důvodu či následkem přímého nátlaku ze strany partnera

(fyzického či psychického). Zejména se nejedná o odpověď na jakoukoli formu násilí (Vannier & O'Sullivan, 2010).

Samotný konsenzus se sexuální aktivitou lze teoreticky uchopit různými způsoby. Jednou z možností je chápat konsenz jako vnitřní stav ochoty k sexuální aktivitě. Tento pohled však naráží na mnoho limitů. Tím nejzásadnějším se zdá být potřeba odlišit konsenzus od míry, do jaké si žena sexuální aktivitu přeje (viz níže). Kromě toho na základě tohoto přístupu není možné definovat sexuální konsenz v právní rovině.

Druhý přístup vnímá konsenzus jako explicitní vyjádření souhlasu se sexuální aktivitou. Potíž tohoto teoretického uchopení konsenzu spočívá v reálném sexuálním chování, kdy je souhlas často vyjadřován méně přímou či zjevnou cestou, například neverbálně.

Třetí přístup definuje konsenz jako jakýkoli druh jednání, které si pozorovatel může vyhodnotit jako vyjádření souhlasu. I tento přístup se však potýká s určitými limity. Jedním z nich je především míra subjektivity při vyhodnocení některých náznaků nebo signálů. Nahlížíme-li na konsenz touto optikou, mohou někteří dojít k závěru, že za souhlas se sexuální aktivitou lze považovat například mlčení či absenci jasného odmítnutí (Muehlenhard et al., 2016).

Z praktické stránky věci existují různé cesty, jak konsenz se sexuální aktivitou vyjádřit. Na nejzákladnější úrovni lze tyto způsoby rozdělit na verbální a neverbální. V rámci výzkumu se studenti vysokých škol shodují, že v případě sexuálních aktivit jako líbání či masturbace, mají tendenci využít k vyjádření konsenzu spíše nonverbální způsoby komunikace. Verbální vyjádření souhlasu se častěji objevuje v případě soulože. Souhlas s aktivitami zahrnujícími orální sex vyjadřují respondenti verbálně i neverbálně (Hall, 1998). Verbální vyjádření je v průměru častěji využíváno spíše k vyjádření nesouhlasu se sexuální aktivitou (Burkett & Hamilton, 2012).

Vyjádření souhlasu se sexuální aktivitou se liší taktéž podle pohlaví. Ženy obvykle komunikují konsenzus verbálně častěji než muži (Jozkowski, 2013). Toto zjištění může být vysvětleno faktem, že sexuální aktivitu na obecné úrovni častěji iniciují muži. Na explicitní žádost muže dávají ženy obvykle verbální odpověď. Komunikace v situaci, kdy se muž otevřeně na sexuální aktivitu neptá, není dosud uspokojivě popsána (Wiederman, 2005).

Následné posouzení sexuálního konsenzu může být rovněž do jisté míry subjektivní a je pravděpodobně ovlivněno dalšími proměnnými. Jednou z těchto proměnných je charakter partnerského vztahu. Pokud se sexuální aktivity odehrávají v dlouhodobém partnerském vztahu

s vysokou mírou intimity mezi partnery, jsou také častěji posuzovány jako konsenzuální. Posouzení konsenzu může ovlivnit taktěž pohlaví. Co se týče hodnocení sexuálních aktivit jako ne/konsenzuálních, bývají muži v průměru více benevolentní než ženy (Humphreys, 2007).

Pro úplnost přehledu problematiky konsenzu je třeba zmínit tzv. „symbolické odmítnutí“. Jedná se o situace, kdy žena odmítnutí pouze předstírá. Předstírání je v tomto případě spíše formou sexuální hry. Zároveň se v tomto chování odráží společensky relativně stále relativně uznávaný double standard, který přisuzuje ženám sexuální zdrženlivost. Toto chování reportovalo 39 - 51,6% žen (Shotland & Hunter, 1995; Krahe et al., 2000).

Je však nutné zdůraznit, že existence konsenzu není jediným rozhodujícím faktorem v souvislosti se sexuální aktivitou. Rovněž je důležité zohlednit, zda je žena skutečně vnitřně motivována k sexuální aktivitě, neboť vnitřní přání zúčastnit se sexuální aktivity není totožné s vyjádřením konsenzu (Beres, 2014; Peterson & Muehlenhard, 2005).

Dimenzi chtění sexuální aktivity můžeme definovat jako vnitřní pocit touhy nebo zájmu participovat na konkrétní sexuální aktivitě (Vannier & O'Sullivan, 2010). V minulosti byla dimenze chtění vnímána jako identická se sexuálním konsenzem. Podle těchto modelů je prakticky vyloučena situace, kdy žena se sexuální aktivitou souhlasí a zároveň si ji vnitřně nepřeje (Peterson & Muehlenhard, 2007).

Výzkumnice Z. D. Peterson a C. L. Muehlenhard naopak prosazují rozlišení těchto dvou konceptů. Kromě toho se Peterson a Muehlenhard na základě výsledků jejich výzkumu (2005) vymezují vůči dosud existujícím modelům, které vnímají chtění a nechtění sexuální aktivity jako unidimenzionální a dichotomické. V jejich studii se podrobněji zaměřují na problematiku ne/chtění soulože. Ukazuje se, že ženy mohou do určité míry soulož chtít a zároveň si ji nepřejí. Jedná se například o situaci, kdy žena pocítuje sexuální touhu a současně zvažuje potenciální negativní důsledky sexuální aktivity (nechtěné těhotenství, názor okolí, vztah vůči partnerovi apod.) (O'Sullivan & Gaines, 1998).

Na základě dalších studií navrhuje Peterson a Muehlenhard nový model chápání této problematiky. Tento model rozlišuje míru chtění sexuální aktivity a sexuálního konsenzu, zároveň tyto dva koncepty považuje za nezávislé. Model zároveň koresponduje s existencí situací, kdy žena navenek souhlasí se sexuální aktivitou, přestože po ní vnitřně netouží, či obráceně – žena vyjadřuje nesouhlas, ačkoli zároveň pocítuje chtíč (Peterson & Muehlenhard, 2007). Navrhovaný model je přehledně znázorněn na obrázku 1.

Obrázek 1

Dominantní modely a nový model chtění sexuální aktivity a sexuálního konsenzu

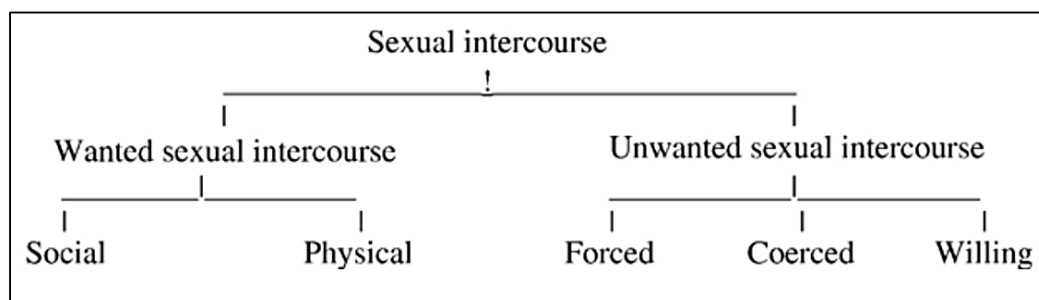
a. The Dominant Model: "Sex is either wanted and consensual or unwanted and nonconsensual"		
	Wanted	Unwanted
Consensual	Not rape	NOT POSSIBLE
Nonconsensual	NOT POSSIBLE	Rape
b. The Dominant Model: "Rape is unwanted nonconsensual sex."		
	Wanted	Unwanted
Consensual	Not rape	Not rape
Nonconsensual	Not rape	Rape
c. The New Model: "Wanting and consenting are distinct concepts; nonconsensual sex is rape."		
	Wanted	Unwanted
Consensual	Not rape	Not rape
Nonconsensual	Rape	Rape

Poznámka: Obrázek znázorňuje dva dominantní modely chtění sexuální aktivity a sexuálního konsenzu. První dominantní model (a) vylučuje varianty nechtěné konsenzuální aktivity a chtěné nekonsenzuální aktivity. Druhý dominantní model (b) tyto alternativy akceptuje, současně ale nepovažuje chtěnou nekonsenzuální sexuální aktivitu za znásilnění. Návrh nového modelu (c) stojí na existenci obou zmíněných alternativ. Současně je podle tohoto modelu jakákoli nekonsenzuální sexuální aktivita považována za znásilnění bez ohledu na to, zda žena vnitřně pociťuje chtíč či nikoli (Peterson & Muehlenhard, 2007, p. 73).

Problematikou ne/chtění sexuálních aktivit se rovněž zabývá Morgan a kolektiv (2006). V rámci jejich studie rozlišují další druhy chtěné a nechtěné soulože z pohledu žen. Jejich rozlišení je přehledně znázorněno na obrázku 2. Míra chtění soulože může podle tohoto modelu pramenit z podstaty sociální (ženou přijaté sociální normy hodnotí toto chování jako žádoucí) či fyzické (soulož poskytuje ženě satisfakci po fyzické stránce). Naopak nechtěnou soulož lze posuzovat jako násilnou, vynucenou či dobrovolnou (žena explicitně vyjádří souhlas, ačkoli si soulož nepřeje). Nevýhodou zmíněného modelu je absence kategorie chtěné a zároveň nekonsenzuální soulože, kdy žena sice pociťuje fyzické uspokojení, avšak z různých důvodů soulož odmítá.

Obrázek 2

Druhy chtěné a nechtěné soulože z pohledu žen

(Morgan et al., 2006, p. 516)

Jelikož míra ne/chtění konkrétní sexuální aktivity je součástí vnitřního prožitku ženy, v mnoha případech si partner nemusí být ani vědom, že dotyčná žena po sexuální aktivitě ve skutečnosti netouží (Vannier & O'Sullivan, 2010). Jak bylo již popsáno výše, v určitých situacích mohou ženy poskytovat souhlas se sexuální aktivitou, i přestože vnitřně necítí skutečný zájem. Právě kategorie nechtěných konsenzuálních aktivit je předmětem této práce.

1.1. Nechtěné konsenzuální sexuální aktivity

Jak již bylo nastíněno výše, nechtěná konsenzuální sexuální aktivita je termín popisující situaci, kdy jedinec dobrovolně a bez verbálního či fyzického nátlaku partnera souhlasí (přímo či nepřímo) se sexuální aktivitou, po které vnitřně netouží. Ženy v těchto případech dávají najevo souhlas převážně nepřímo - nevyjádřením nesouhlasu či předstíráním sexuální touhy (Conroy et al., 2014).

Po vymezení pojmu nechtěné konsenzuální sexuální aktivity je třeba objasnit, jak široké populace žen se tento fenomén týká či jak často jej můžeme v populaci žen zaznamenat. Existující studie k získání těchto dat využívají především deníkové záznamy, rozhovor či dotazníky retrospektivně zaměřené. Metody deníkových záznamů zvolila v disertační práci například L. F. O'Sullivan (1994). Součástí jejího výzkumu byla analýza deníkových záznamů 160 mužů a žen vedených po dobu dvou týdnů. Během této doby celkem 38,1% respondentů popsalo dobrovolnou účast na nechtěné souloži.

K podobným závěrům dochází i další studie O'Sullivan, kterou provedla společně s E. R. Allgeier (1998). Pokud se však na jejich výsledky podíváme detailněji, zjistíme, že signifikantně větší množství žen uvádí souhlas s nechtěnou sexuální aktivitou – celkem 50% z výzkumného souboru (n=96). V případě mužů „pouze“ 26% z nich (n=104) potvrdilo alespoň

jeden takový incident v posledních dvou týdnech. Ženy nejčastěji souhlasily se souloží do pochvy (20%), druhou nejčastější nechtěnou konsenzuální sexuální aktivitou bylo obětí, líbání a laskání prsou (16,2%), následovalo laskání partnera (13,7%), orální sex a mazlení partnerem (8,7%) a anální sex (5%). Data byla v tomto výzkumu získávána prostřednictvím dotazníků.

Ch. E. Kaestle ve studii (2009) odhalila, že 12% žen participuje na nechtěných sexuálních aktivitách (zejména anální a orální sex) opakovaně. Je však třeba zmínit, že ne všechny studie dochází v tomto směru ke stejnému závěru. Například výsledky výzkumu Muehlenhard a Cooka (1988) naznačují, že muži dávají souhlas s nechtěnou souloží častěji než ženy. Avšak vezmeme-li v úvahu i jiné aktivity mimo soulož (například polibek apod.), budou i v tomto výzkumu na předních příčkách ženy. Celkem 98,1% žen s takovými aktivitami v minulosti souhlasilo alespoň jednou, ačkoli si tyto aktivity nepřály. Rozdíl mezi muži a ženami lze však vysvětlit také faktem, že muži sexuální aktivitu častěji iniciují. Ženy tak mají nesrovnatelně více příležitostí k rozhodování o konsenzu (Impett & Peplau, 2003).

Jako poněkud specifická se může jevit situace prvního soulože. V rámci výzkumu L. A. Houts (2005) měly ženy ve věku 15-44 let retrospektivně hodnotit, do jaké míry si samy první soulož přály. Po odfiltrování případů znásilnění celkem 28% žen zhodnotilo svou první soulož jako nechtěnou. Pocity dalších 27% žen by se daly označit za ambivalentní. K podobným závěrům ohledně pocitu ambivalence u žen dochází i kvalitativní studie Holland a kolektivu (2000). Dále byl nalezen pozitivní vztah mezi věkem respondentek a mírou chtění první soulože. Čím byly respondentky při první souloži starší, tím častěji popisovaly tuto první zkušenost jako vnitřně chtěnou. V neposlední řadě měla na míru chtění první soulože pozitivní vliv také intimita v partnerském vztahu. Signifikantní pozitivní vztah mezi vzděláním matek respondentek a mírou chtění první soulože vysvětluje autorka výzkumu odložením první soulože. Respondentky, jejichž matky dosahují vyššího vzdělání, mají tendenci nechávat první soulož na pozdější věk (Houts, 2005).

Výsledky výzkumu Sprechera a kolektivu (1994) naznačují, že výskyt nechtěné konsenzuální soulože se rovněž liší dle jednotlivých kultur. Podle této studie nejčastěji souhlasí s nechtěnou souloží ženy z USA (55%) v porovnání s ruskými ženami (32%) a japonskými ženami (27%). Autoři si tento trend vysvětlují mírou sexuální restriktivity / permisivity těchto kultur. Je však nutné zmínit, že výzkumný soubor tvořily pouze svobodné studentky. V tomto kontextu tedy nelze vyvodit závěry o vdaných ženách vyššího věku. Studie si rovněž kladla za cíl porovnat výskyt nechtěné konsenzuální soulože u mužů a žen. U ruského a japonského

vzorku populace nebyl nalezen signifikantní rozdíl. Navzdory hypotéze autorů ženy z USA signifikantně častěji souhlasily s nechtěnou souloží než muži.

Naproti tomu výzkumníci Katz a Tirone (2008) nenašli signifikantní rozdíl v demografických údajích (věk, délka partnerského vztahu, sociální status, etnická a rasová příslušnost). Je však nutné podotknout, že jejich výzkum byl proveden na vzorku 193 studentek ve věku 17-23 let, nemusí být tedy vypovídající u populace starších žen.

Účast žen na nechtěných konsenzuálních aktivitách se zdá být relativně běžným fenoménem. Vyjádření nesouhlasu s konkrétní sexuální aktivitou ze strany ženy totiž v mnoha případech naráží na jisté bariery. Těmito bariery rozumíme nejrůznější důvody a motivy, které vedou ženy k dobrovolné participaci na sexuální aktivitě, přestože je tato aktivita z jejich strany nechtěná. Tyto důvody jsou přehledně rozebrány v navazující kapitole.

2. Důvody k dobrovolné účasti na nechtěných sexuálních aktivitách

V rámci této kapitoly jsou podrobněji zmapovány a analyzovány známé důvody, které vedou ženy k dobrovolné participaci na sexuálních aktivitách, po kterých vnitřně netouží. Jedná se především o postoje, přesvědčení a přání žen, které přímo ovlivňují proces rozhodování o účasti na nechtěné sexuální aktivitě.

Jednou z prvních klíčových studií, která se zaměřila na důvody k dobrovolné účasti s nechtěnou sexuální aktivitou, byla studie O'Sullivan a Allgeier (1998). Respondentky ve studii vysvětlují důvody, proč se rozhodly dobrovolně participovat na sexuální aktivitě, kterou si ve skutečnosti nepřály. Nejčastěji respondentky jejich rozhodnutí zdůvodňovaly potřebou uspokojit touhu partnera a zvýšit intimitu ve vztahu (42,5%). Dále ženy zmiňují snahu vyhnout se konfliktům ve vztahu (15%), pocit povinnosti účastnit se sexuálních aktivit v rámci partnerského vztahu (15,1%) a vnímání závazku kvůli předešlým sexuálním zkušenostem se současným partnerem (20%). 4,9% žen souhlasilo s nechtěnou sexuální aktivitou, jelikož nebyly schopny vyjádřit nesouhlas. Poznatky z této studie následně sloužily jako základ pro budoucí výzkum.

V současné době se s rozvojem sociálních sítí objevuje fenomén dobrovolné participace na nechtěné sexuální aktivitě také v online prostředí. Vědci se zabývali otázkou, jak často a z jakých motivů se mladí lidé dobrovolně účastní tzv. sextingu (posílání sexuálně explicitních zpráv, obrázků či videí), ačkoli si tuto aktivitu nepřejí. Výsledky jsou srovnatelné se zjištěními ohledně fyzických nechtěných konsenzuálních sexuálních aktivit. Celkem 55% žen (n=93) se v rámci partnerského vztahu v minulosti již někdy zapojilo do takové online konverzace, ačkoli si ji nepřály. Účastníci studie (N=155) jejich rozhodnutí nejčastěji zdůvodňovali touhou flirtovat, využitím sexuální konverzace jako přede hry, naplněním potřeb partnera/ky a prohloubením intimity ve vztahu. Dalšími důvody bylo znudění, pocit samoty, užití alkoholu, touha napodobit přátele, potřeba vyhnout se konfliktu a užívání drog (Drouin & Tobin, 2014)

Důvody k souhlasu s nechtěnou sexuální aktivitou se mimo jiné zřejmě liší u žen v partnerských vztazích a těch, které vyhovují partnerům mimo dlouhodobý partnerský vztah. Výzkum Katz a Schneider (2015) potvrzuje vzájemnou nezávislost výskytu nechtěných konsenzuálních sexuálních aktivit v dlouhodobých vztazích a při náhodných sexuálních interakcích (tzv. na jednu noc). V rámci dlouhodobého partnerského vztahu se ženy přizpůsobují jejich partnerům především kvůli zachování vztahu. Pravděpodobnost vyhovění žádosti o sexuální aktivitu u žen navíc podstatně zvyšuje přesvědčení ženy, že její partner se

rovněž účastní sexuálních aktivit, které by ve skutečnosti nepreferoval. Lze tedy pozorovat určitou formu reciprocity. Dále v rámci dlouhodobých partnerských vztahů ženy často popisovaly pocit viny, pokud se partnerem iniciované sexuální aktivity odmítly zúčastnit. V takovém případě se obávají zejména pocitu zklamání ze strany partnera. Některé ženy uvádějí jako důvod účasti na nechtěné sexuální aktivitě snahu učinit jejich partnera šťastným (Vannier & O'Sullivan, 2010).

V případě náhodných sexuálních aktivit lze rozdělit motivy pro účast do dvou kategorií. Jedná se o tzv. autonomní a neautonomní motivy. Pokud se žena účastní náhodné sexuální aktivity z autonomních motivů, naplňuje tak vlastní sexuální potřebu. Tyto ženy dávají souhlas se sexuální aktivitou, neboť jim přináší potěšení a zábavu. Naopak při participaci na náhodné sexuální aktivitě z neautonomních motivů žena naplňuje jiné potřeby. Typicky se jedná o snahu naplnit sexuální touhy partnera, zvýšit si sebevědomí, případně získat jiné výhody pro sebe. Na bazální úrovni vychází neautonomní motivy z vnitřní nejistoty a přímo souvisí s externím locus of control (Townsend et al., 2020; Vrangalova, 2015). Dobrovolnou účast z neautonomních motivů lze tedy právem považovat za konsenzuální a zároveň nechtěnou sexuální aktivitu.

Důležitým milníkem v tomto kontextu je zkušenost žen s první souloží. Nezanedbatelné množství žen zažívá v souvislosti s první souloží emoční diskomfort a pocity viny (Guggino & Ponzetti, 1997; Sprecher et al. 1995). Tyto pocity žen ohledně první soulože však mají potenciál formovat sexualitu v budoucnu. Ženy, které zažívaly emoční diskomfort, mohou mít podobná očekávání od dalších sexuálních interakcí. Emoční diskomfort, zahrnující pocity smutku, viny, zahanbení a napětí, jsou tak považovány za normální a běžné. Ženy, které při první souloži zažívaly tyto pocity, signifikantně častěji souhlasí s nechtěnými sexuálními aktivitami s náhodným partnerem (Katz & Schneider, 2015). V neposlední řadě samotná zkušenost se sexuálním násilím v minulosti u žen posiluje pocit naučené bezmocnosti, který následně oslabuje schopnost žen odmítnout nechtěnou sexuální aktivitu (Kennett et al., 2009).

V souvislosti se zažíváním emočního diskomfortu se v kontextu feminismu objevuje téma práce s emocemi. Feministické teorie upozorňují na tendenci žen dobrovolně trpět a potlačit negativní emoce spojené s jejich sexuálními zkušenostmi. Tato tendence pravděpodobně vychází z historických tradic a konvencí. V minulosti se od žen očekávalo, že budou za všech okolností naplňovat manželské povinnosti v sexuální oblasti i v péči o děti. Naplnění těchto požadavků kladlo na ženy nárok z hlediska potlačení jejich skutečných potřeb a upřednostnění potřeb partnera či dětí. Z tohoto důvodu i ženy v dnešní době do jisté míry považují za přirozené se s emočním diskomfortem v sexuální oblasti vnitřně vyrovnat, případně

i přetrpět bolest (Dewitte et al., 2011), a vyhovět žádosti partnera. Tyto ženy následně přistupují k jejich sexuálním potřebám jako k méně důležitým, což zvyšuje pravděpodobnost účasti na nechtěné sexuální aktivitě (Fahs & Swank, 2020; 2016).

K. C. Basile (1999) provedla kvalitativní studii, které se zúčastnilo celkem 42 žen. Na základě jejich výpovědí bylo vytvořeno celkem 5 druhů interakcí, kdy ženy poskytly souhlas či nevyjádřily jasně nesouhlas s nechtěnou sexuální aktivitou. Poslední dva typy interakcí jsou klasifikovatelné jako nekonsenzuální, nespádají tak do tématu práce. První skupinou je typ situace, kdy si žena zprvu sexuální aktivitu nepřeje, následně se ale podvolí, aby se její partner cítil spokojený. Tento typ interakce se podle autorky u žen objevoval v relativně spokojených partnerských vztazích. Ženy zároveň v tomto případě často hovoří o změně jejich pocitů v průběhu sexuální aktivity.

Právě motivace uspokojit sexuální potřeby partnera patří u žen mezi nejčastěji uváděné důvody k participaci na nechtěné sexuální aktivitě. Nicméně intenzivní zaměření na naplnění sexuálních potřeb partnera má pro ženy neblahé důsledky. Přehnaný důraz na potřeby partnera může u žen snížit citlivost a pozornost vůči jejich vlastním sexuálním potřebám. Nižší soustředění na vlastní sexuální potřeby následně zvyšuje pravděpodobnost účasti na sexuální aktivitě, která pro ženy není uspokojivá. Tato hypotéza však nebyla podpořena v případě nechtěných konsenzuálních sexuálních aktivit s náhodnými partnery (Katz & Schneider, 2015), což je v souladu s předpoklady K. C. Basile (1999).

Snahu naplnit potřeby partnera lze rovněž vnímat jako druh altruistického chování. Na rozdíl od mužů ženy signifikantně častěji souhlasí s nechtěnou sexuální aktivitou právě z altruistických motivů (Morgan et al., 2006) a z důvodu zachování či podpoření vztahu (Muehlenhard & Cook, 1988). Pokud porovnáme motivy podpoření intimity mezi partnery a vyhnutí se konfliktu s partnerem, signifikantně častěji ženy uvádí jako důvod souhlasu s nechtěnou sexuální aktivitou snahu zlepšit partnerský vztah (Katz & Tirone, 2008). Účast na nechtěné sexuální aktivitě s partnerem se tak pro ženy stává jakýmsi druhem nástroje, jak zachovat a udržet partnerský vztah (Burkett & Hamilton, 2012).

Potřeba vyhnutí se negativním emočním důsledkům v případě odmítnutí partnera však tvoří nezanedbatelnou součást motivace zúčastnit se nechtěné sexuální aktivity. Podle Basile (1999) jde o třetí typ interakce, kdy žena dává souhlas za účelem vyhnutí se určitým (zejména emočním) důsledkům, které by znamenalo odmítnutí sexuální aktivity. Jedná se v první řadě o pocity viny či strachu ze ztráty zájmu a lásky partnera. Nezřídka bývají tyto obavy podpořeny psychickým nátlakem ze strany partnera. V této souvislosti ženy často zmiňují konkrétně obavu

ze zranění citů partnera, pokud by odmítly zúčastnit se sexuálních aktivit (Burkett & Hamilton, 2012).

Neschopnost vyjádřit nesouhlas se sexuální aktivitou může být mimo jiné spojena s následným sebeobviňováním. Za účelem vyhnouti se pocitu viny se v některých případech objevuje přehodnocení přístupu k předešlé nechtěné sexuální aktivitě, což potenciálně zvyšuje šance na opakovaný souhlas s touto aktivitou (Bay-Cheng & Eliseo-Arras, 2008). Ženy v tomto případě retrospektivně raději zhodnotí sexuální aktivitu jako chtěnou z jejich strany, přestože po této aktivitě, minimálně na počátku, netoužily (Pugh & Becker, 2018).

Ženy, pro které je problematické vyjádřit nesouhlas, zároveň volí jiné strategie pro ukončení nechtěné sexuální aktivity. Jednou ze známých strategií je předstírání orgasmu. K tomu se ženy nejčastěji uchylují za účelem získání alespoň částečné kontroly nad průběhem nechtěné sexuální aktivity a zároveň tím předchází zklamání partnera. V tomto směru se předstírání orgasmu jeví jako výhodná strategie k ukončení nechtěné sexuální aktivity. Na rozdíl od přímého odmítnutí totiž není v kontrastu s tradiční sexuální rolí ženy (Thomas et al., 2016).

Dalším běžným důvodem pro souhlas s nechtěnou sexuální aktivitou je pocit povinnosti, který zmiňuje v kvalitativní studii K. C. Basile (1999). V rámci tohoto typu interakce se ženy dobrovolně sexuálně podvolují partnerům, jelikož se jako jejich partnerky cítí povinny naplnit partnerovy sexuální potřeby. Pocit povinnosti vyhovět partnerovi bez ohledu na vlastní touhy bývá u žen často podpořen zejména společenskými zvyky dané kultury. Například k souhlasu s nechtěným polibkem mohou být ženy tlačeny ve chvíli, kdy za ně muži zaplatí útratu. (Muehlenhard & Cook, 1988). Tyto představy jsou u žen značně posíleny, pokud zároveň uznávají double standard, který je rozebrán v následující kapitole.

V souvislosti s dobrovolnou účastí na náhodných sexuálních aktivitách z neautonomních motivů byl zkoumán mimo jiné také well-being a psychické zdraví. Ženy, které častěji provozovaly náhodné sexuální aktivity, vykazují signifikantně více depresivních symptomů, úzkosti a snížené sebehodnocení (Vranganlova, 2015; Furman & Collibee, 2014; Sandberg-Thoma & Kamp Dush, 2013).

Jedním z nepřekvapivých a zároveň relativně častých důvodů k souhlasu s nechtěnou sexuální aktivitou je požití alkoholu spojené s nízkou mírou sebekontroly z důvodu intoxikace. Podle výzkumu realizovaného v roce 2012 na australské populaci celkem 16,2% žen (n=4279) uvedlo, že se zapojily do nechtěné sexuální aktivity z důvodu intoxikace alkoholem. Nejvíce

žen, které souhlasily s nechtěnou sexuální aktivitou z důvodu intoxikace, bylo ve věkovém rozmezí 20-29 let. S rostoucím věkem má míra souhlasu s nechtěnou sexuální aktivitou z důvodu intoxikace alkoholem spíše klesající tendenci (Carter et al., 2020).

Tento fenomén byl zároveň signifikantně častěji pozorován u žen s bisexuálními zkušenostmi. Naopak méně často můžeme účast na nechtěné sexuální aktivitě z důvodu intoxikace očekávat u žen, které se považují za homosexuální. Zároveň byla zkoumaná proměnná spojena s nitrožilním podáním drog, znásilněním, nadměrným pitím alkoholu a ukončeným těhotenstvím v minulosti (Carter et al., 2020). Při intoxikaci alkoholem mají ženy obecně tendenci reagovat na žádost o nechtěnou sexuální aktivitu více pasivně. Pravděpodobnost souhlasu s nechtěnou sexuální aktivitou vlivem intoxikace byla vyšší v případě, kdy aktivitu inicioval stálý partner (Davis et al., 2004).

Souhlas s nechtěnou sexuální aktivitou může potenciálně ovlivnit také naléhání ze strany partnera. Celkem 8% studentek v partnerském vztahu uvedlo, že se zúčastnilo nechtěné sexuální aktivity z důvodu naléhání, přemlouvání, proseb a jiných nátlakových strategií jejich partnera (Kaestle, 2009). Přemlouvání a prosby ze strany partnera popisují i výzkumnice B. Fahs a E. Swank. V rámci jejich kvalitativní studie (2020) dochází k závěru, že nátlak ze strany partnera je jedním z běžných důvodů či okolností, na základě kterých se žena rozhodne participovat na orálním či análním sexu i přes její nevoli. Čím více donucovacích strategií partner využívá, tím vyšší je ochota žen ke konsenzuálním sexuálním aktivitám, přestože si tyto aktivity nepřejí (Katz & Tirone, 2010). Partneri zároveň využívají k přesvědčení ženy ke konsenzu také fyzický nátlak (bez použití násilí). V rámci studie Muehlenhard a Cooka (1988) respondentky označovaly jako běžný důvod souhlasu s původně nechtěnou sexuální aktivitou také svádění ze strany partnera.

Dobrovolná účast na nechtěné sexuální aktivitě vyvolává u žen různé emoční a vztahové důsledky. V partnerském vztahu ženy vnímají důsledky jako spíše pozitivní. Pozitivní důsledky ženy vidí především v uspokojení potřeb partnera, prohloubení vzájemné intimity a vyhnutí se tenzi ve vztahu. Pouze 10% žen však uvádí jako důsledek uspokojení vlastních fyzických potřeb (O'Sullivan & Allgeier, 1998). Je však nutné dodat, že vnímané důsledky jsou pozitivní výhradně v kontextu prosperity partnerského vztahu, nikoli pro ženu samotnou (Katz & Tirone, 2008). Mezi negativní důsledky respondentky zařadily především vlastní emoční a fyzický diskomfort a následné napětí ve vztahu. Celkem 35% respondentek vědomě nepřipouští žádné negativní důsledky (O'Sullivan & Allgeier, 1998).

Muehlenhard & Peterson (2005) vnímají problematiku důsledků účasti na nechtěných sexuálních aktivitách jako relativně komplexní. Souhlas s nechtěnou sexuální aktivitou za účelem zvýšení intimity ve vztahu se výzkumnicím jeví jako spíše pozitivní, naproti tomu konsenz z důvodu vyhnutí se konfliktům má více negativních dopadů. Další studie zaměřené na dobrovolnou účast na nechtěné sexuální aktivitě z vyhýbavých motivů (vyhnutí se konfliktu, pocitu viny a zklamání partnera) tento předpoklad podporují. Ukazuje se, že popsané jednání má negativní dopady na spokojenost v partnerském vztahu (Muisse et al., 2013; Impett et al., 2005) i na sexuální uspokojení v souvislosti s partnerským vztahem (Muisse, Boudreau, & Rosen, 2016). Kromě toho výzkum nepotvrdil tezi, že ohleduplné odmítnutí nechtěné sexuální aktivity má negativnější dopad na partnerskou spokojenost ve srovnání s účastí na takové sexuální aktivitě z vyhýbavých motivů (Kim et al., 2018).

Tato kapitola shrnuje a podrobněji rozebírá nejčastější důvody, které motivují ženy k participaci na sexuální aktivitě, ačkoli po ní vnitřně netouží. Výše popsaných důvodů jsou si ženy obvykle plně vědomy. Avšak na úrovni nevědomé jsou do procesu rozhodování o vyjádření konsenzu se sexuální aktivitou zapojeny současně také další psychologické faktory. Těmto faktorům je věnována následující kapitola.

3. Psychologické faktory a ochota účastnit se nechtěné sexuální aktivity

3.1 Double standard a genderové role

Hovoříme-li o faktorech, které spoluutvářejí rozhodnutí žen dobrovolně participovat na nechtěné sexuální aktivitě, nelze opomenout vliv genderových stereotypů, které se formují v procesu socializace. Proces socializace do značné míry působí na rozvoj jednotlivce a jeho interakce ve společnosti. Jedinec touto cestou získává povědomí o základních hodnotách, normách, dovednostech a očekáváních, která jsou charakteristická pro danou společnost. Získáváme ucelený obrázek o tom, kým jsme a jaký je náš vztah ke společnosti (Grusec & Hastings, 2014). Během procesu socializace si též internalizujeme hodnoty, postoje a očekávání spojené s různými společenskými rolemi. Mezi tyto role bezpochyby patří také role genderové a s nimi spojené stereotypy, kterým se věnuje tato podkapitola (Hoominfar, 2019).

Genderové normy a role spoluutvářejí jakési „podhoubí“ pro výskyt nechtěných konsenzuálních sexuálních aktivit v partnerských vztazích. V rámci socializace, jejíž součástí jsou tyto normy, jsou ženy předem naprogramovány k náchylnosti participovat na sexuálních aktivitách v partnerském vztahu. Naproti tomu muži jsou vychováni, aby takový souhlas od žen přirozeně očekávali. Jaká jsou však konkrétní očekávání od genderových rolí v souvislosti s ochotou vyhovět žádosti o sexuální aktivitu, po které ženy ve skutečnosti netouží?

Postupné přizpůsobení společenským očekáváním ohledně sexuálního chování žen popisuje teorie sexuálních skriptů. Autoři této teorie, sociologové Gagnon a Simon (2003), předpokládají, že sexualita žen je formována prostřednictvím norem a očekávání dané kultury. Ženy se těmito společensky uznávaným skriptům postupně přizpůsobí, naučí se podle nich chovat určitým způsobem při různých sexuálních interakcích. Teorii sexuálních skriptů dále rozvíjejí kognitivní psychologové, kteří zdůrazňují roli sexuálních skriptů při utváření postojů, názorů a hodnocení sexuálních interakcí (Frith & Kitzinger, 2001). K přizpůsobování se očekávání společnosti jsou náchylné zejména adolescentní dívky v rámci prvních sexuálních zkušeností (Walker, 1997).

V zemích západního světa je ustanoven především tzv. heterosexuální skript. Součástí heterosexuálního skriptu jsou předpoklady o odlišném způsobu sexuálního chování, přemýšlení a cítění pro muže a ženy. V rámci tohoto skriptu se od role žen očekává, že budou sexuálně vycházet vstříc jejich partnerům, sebeobětují se pro partnerský vztah a budou se pro muže dělat atraktivní. Zastávání těchto přesvědčení v rámci heterosexuálního skriptu mimo jiné pozitivně koreluje právě s účastí na nechtěné sexuální aktivitě u žen (Scappini & Fioravanti, 2022).

V kontextu heterosexuálního skriptu se rovněž objevuje předpoklad ignorování sexuální reciprocity, neboť součástí ženské role ve společnosti je důraz na dávání ostatním. Ženám je tak ve společnosti přisuzována role „dárkyně“, což se odráží také v oblasti sexuality. Ženy tak jejich partnerům poskytují například orální sex, neboť jsou v rámci jejich role zvyklé dávat bez nároku na odměnu (Fahs & Swank, 2020). Jinými slovy lze toto očekávání pojmenovat známou frází „hodné dívky říkají ano“. Tento sexuální skript je vztahován především na kontext partnerských vztahů, v rámci kterých se očekává, že žena vyjde vstříc jejímu partnerovi. Na výše uvedenou tezi navazuje další běžný předpoklad, který se ve společnosti objevuje. Jedná se o očekávání, že „jednou ano znamená vždy ano“. Tento sexuální skript popisuje situace, kdy první souhlas se sexuální aktivitou funguje jako priming. Souhlas s jednou sexuální aktivitou tak vytváří u žen psychický tlak dát souhlas i s dalšími sexuálními aktivitami v budoucnu, přestože po nich netouží (Bay-Cheng & Eliseo-Arras, 2008).

Zastávání genderových norem a rolí dále přímo vstupuje do procesu vyjednávání o účasti na nechtěné sexuální aktivitě. Součástí tradičních rolí je překonávání překážek pomocí přesvědčování k sexuální aktivitě ze strany muže a následné podvolení se na straně ženy. Nezřídka kdy tak muži nadále vyvíjí nátlak i přes prvotní odmítnutí sexuální aktivity. V neposlední řadě je součástí tradiční role ženy i tendence ignorovat či potlačovat signály vlastního těla (například nemoc, únava atd.) (Bay-Cheng & Eliseo-Arras, 2008).

Souvislost mezi zastáváním tradičních genderových rolí podporuje rovněž studie Husta a kolektivu (2017). Podle výsledků této studie ženy, které zastávají tradiční genderové role a kterým se zároveň líbí hudební videoklipy obsahující motivy, které degradují ženy, je statisticky menší pravděpodobnost, že dokáží odmítnout nechtěnou sexuální aktivitu.

Goodman a kolektiv (2019) zkoumali souvislost konkrétních kognitivních schémat a frekvencí nechtěných konsenzuálních sexuálních aktivit u mužů a žen. Za účelem měření kognitivních schémat byly vybrány dvě subškály – odpojení/odmítnutí a orientace na druhé. Subškála odpojení/odmítnutí se soustředila na kognitivní schémata založená na emoční deprivaci, pocitu hanby/studu a opuštění. Subškála orientace na druhé zahrnovala podškály podřízení se a sebeobětování. Tyto dvě subškály měly pozitivní vztah k frekvenci, s jakou účastníci studie v minulosti zažívali nechtěné konsenzuální sexuální aktivity.

Kromě odlišného přístupu k výchově mužů a žen v procesu socializace se objevuje také rozdílný postoj společnosti k sexuálnímu chování a prožívání mužů a žen. Různé hodnocení sexuálního chování v případě mužů a žen je charakterizován pojmem double standard. Sexuální double standard, neboli „dvojí metr“, je rovněž jedním z faktorů, který může ovlivnit

rozhodnutí ženy dát dobrovolně souhlas s nechtěnou sexuální aktivitou. Pro muže a ženy jsou nastaveny odlišné sociální normy a role v kontextu sexuálního chování. Jinými slovy stejné sexuální chování může být například z morálního hlediska hodnoceno různě v závislosti na pohlaví jedince. Existují četné důkazy o tom, že zastávání sexuálního double standardu v důsledku nepřímo přispívá k rozhodnutí žen participovat na nechtěné sexuální aktivitě (Quinn-Nilas & Kennett, 2018, Kennett et al., 2013).

Podle double standardu jsou ženy vnímány jako sexuálně submisivní zatímco na muže se nahlíží jako na sexuálně dominantní (Pugh & Becker, 2018). Je tedy otázkou, zda submisivita žen nesnižuje jejich schopnost vyjádřit odmítnutí. Tento předpoklad podporuje nalezená negativní korelace mezi zastáváním sexuálního double standardu a sexual resourcefulness, díky které jsou ženy schopny asertivněji vyjádřit odmítnutí sexuální aktivity (Quinn-Nilas & Kennett, 2018). Způsob, jakým zastávání double standardu přispívá k souhlasu s nechtěnou sexuální aktivitou u žen je však třeba nadále zkoumat, neboť ne všechny studie se v tomto případě shodují (Kennett et al., 2013).

Výsledky některých studií naznačují, že tradiční stereotypy ohledně sexuálního chování žen mohou v kontextu nechtěných konsenzuálních sexuálních aktivit působit i preventivně. Sexuální chování žen je totiž pravděpodobně do jisté míry odlišné podle toho, zda je žena v partnerském vztahu či nikoli. V souladu s tradičními genderovými normami se ženy zřejmě snaží působit sexuálně zdrženlivě. Díky tomu mohou ženy k příležitostným sexuálním aktivitám zaujímat spíše odmítavý postoj, aby si udržely dobrou pověst (Pugh & Becker, 2018). Pokud se souhlas s nechtěnou sexuální aktivitou objevuje v rámci příležitostných sexuálních kontaktů (tj. mimo partnerský vztah), je s větší pravděpodobností dán pod vlivem intoxikace (Muehlenhard & Cook, 1988).

Je zřejmé, že dle tradičních sexuálních skriptů může vyjádření sexuální touhy, vzrušení a zájmu o sexuální aktivity působit v případě dívek jako méně přijatelné než u chlapců (Gavey, 2005). Tuto tendenci však nelze vnímat pouze jako protektivní, jak bylo popsáno výše. Pokud žena i přes jistou očekávanou zdrženlivost projeví svou sexualitu, zažívá následně s vyšší pravděpodobností pocity viny. Moore a Davidson (1997) naznačují, že právě pocity viny za sex mohou snížit pocity vzrušení a sexuálního uspokojení. Prožívání pocitu viny za chování, které je v rozporu s genderovými rolemi a očekáváním společnosti, obvykle posiluje tendenci souhlasit s nechtěnými sexuálními aktivitami (Dewitte et al., 2011).

Potřeba naplnit sociálně očekávané genderové role a stereotypy patří mezi často zmiňované důvody, proč ženy souhlasí s nechtěnou sexuální aktivitou. Vedle fyzického či

verbálního nátlaku k sexuální aktivitě tak navíc stojí i méně zjevný nátlak sociální. Nepsané sociální normy a očekávání ohledně sexuálních rolí tak implicitně tlačí ženy k přizpůsobení se těmto rolím. V mnohých případech toto přizpůsobení znamená právě dobrovolně se podrobit žádosti o sexuální aktivitu, ačkoli je tato aktivita nechtěná. Tyto společenské stereotypy jsou v populaci hojně šířeny prostřednictvím médií či sociálních sítí (Conroy et al., 2015).

3.2 Sexual resourcefulness

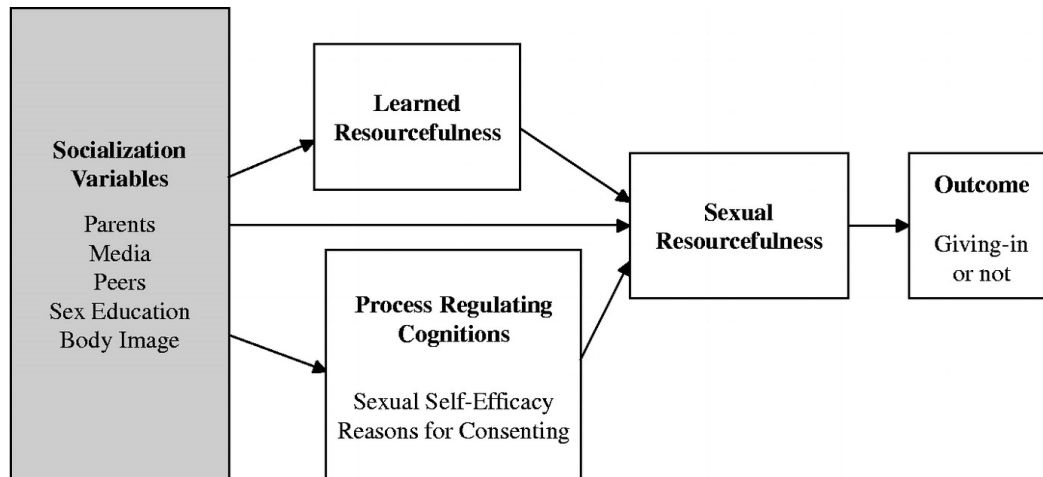
Termín sexual resourcefulness označuje schopnost jedince využívat strategie, pomocí kterých se dokáže vypořádat s návrhy na nechtěnou sexuální aktivitu. Sexual resourcefulness je specifickým druhem learned resourcefulness, jež zahrnuje obecné schopnosti jedince adaptovat se na změny, překonávat výzvy a vyhledávat efektivní strategie pro řešení problémů. Pro tento termín nebyl nalezen odpovídající český překlad, z toho důvodu bude v práci používán pojem v anglickém jazyce. Podle výzkumů se jedná o důležitý faktor, který přímo ovlivňuje účast na nechtěné sexuální aktivitě. Ženy s nízkou sexual resourcefulness s větší pravděpodobností nedokáží vyjádřit jasný nesouhlas s nechtěnou sexuální aktivitou, což zvyšuje riziko účasti na této aktivitě. Regresní analýza navíc odhalila silný negativní vztah mezi sexual resourcefulness a důvody, které vedou ženy k souhlasu s nechtěnou sexuální aktivitou (měřeno pomocí dotazníku RCUSS). Naopak mezi sexual resourcefulness a sexual self-efficacy existuje silný pozitivní vztah (Kennett et al., 2013; Kennett et al., 2011; Kennett et al., 2009).

Výzkumníci Kennett, Humphreys a Schultz (2011) navrhují na základě dat z předchozí studie Kennett, Humphreys a Patchel (2009) model, podle kterého je sexual resourcefulness dokonce přímým prediktorem pro rozhodnutí o účasti na nechtěné sexuální aktivitě. Vztahy mezi jednotlivými proměnnými jsou znázorněny níže na obrázku číslo 3. Vzhledem k výsledkům statistické analýzy dat ze studie (2009) je však vyobrazený model minimálně zavádějící. Při podrobnějším průzkumu reportovaných výsledků jsou důvody k souhlasu s nechtěnou sexuální aktivitou v silnějším vztahu k účasti na nechtěných sexuálních aktivitách ($r^2 = 0,64$) než sexual resourcefulness, jejíž vztah k účasti na nechtěných sexuálních aktivitách je v porovnání s tím slabší ($r^2 = - 0,57$). Současně je vztah důvodů k souhlasu s nechtěnou sexuální aktivitou se sexual resourcefulness slabší ($r^2 = - 0,62$) než přímý vztah k účasti na nechtěné sexuální aktivitě. K podobným výsledkům dochází i výše zmiňovaná navazující studie z roku 2011. Aktuálnější studie Kennett a kolektivu (2013) považuje důvody k účasti na nechtěné sexuální aktivitě a sexual resourcefulness za unikátní prediktory účasti na nechtěné sexuální aktivitě v partnerském vztahu. Zároveň byl nalezen pozitivní vztah mezi edukací ze

strany rodičů či školy a sexual resourcefulness. Edukace a diskuze na toto téma jsou tedy u mladých žen více než žádoucí (Kennett et al., 2011).

Obrázek 3

Sexual Self-Control model

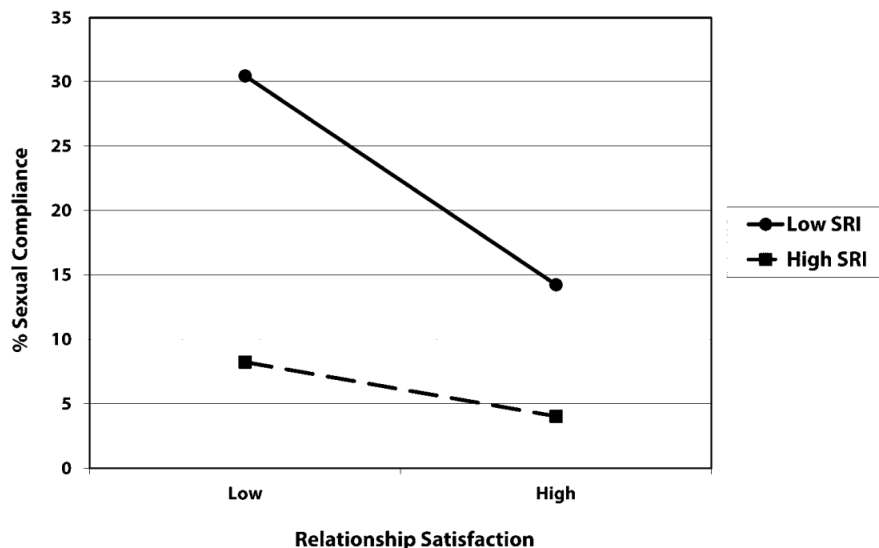

Poznámka: Graficky znázorněný Sexual Self-Control model vztahů mezi sexual resourcefulness, sexual self-efficacy, důvody k souhlasu s nechtěnou sexuální aktivitou a learned resourcefulness, doplněný o vliv dalších proměnných v rámci procesu socializace (Kennett et al., 2011, p. 354).

V neposlední řadě sexual resourcefulness zřejmě moderuje vztah mezi spokojeností v partnerském vztahu a účastí na nechtěné konsenzuální sexuální aktivitě. V případě, že respondentky vnímají spokojenost ve vztahu jako nízkou, je zde signifikantně větší pravděpodobnost, že se dobrovolně zúčastní sexuální aktivity, ačkoli si ji zároveň nepřejí. Vysoká sexual resourcefulness však celkově snižovala pravděpodobnost účasti na nechtěné sexuální aktivitě, jak je vidět na grafu 1. Zároveň v této studii nebyl v rámci regresní analýzy nalezen signifikantní vztah mezi sexual resourcefulness a zastáváním double standardu (Kennett et al., 2013).

Graf 1

Sexual resourcefulness (SRI) jako moderátor spokojenosti ve vztahu a souhlasu s nechtěným sexem u studentek bakalářského studia

(Kennett et al., 2013, p. 58.)

3.3 Sexual self-efficacy

Termín sexual self-efficacy vypovídá o důvěře ve vlastní schopnosti vypořádat se s návrhy na nechtěnou sexuální aktivitu. Vztah sexual self-efficacy s ostatními proměnnými v kontextu nechtěných konsenzuálních sexuálních aktivit žen byl v minulosti opakovaně testován. Studie potvrzují střední až silný vztah sexual self-efficacy a sexual resourcefulness v rámci regresní analýzy. Naopak negativní korelace se sexual self-efficacy byla nalezena v případě důvodů k účasti na nechtěné sexuální aktivitě a zastávání double standardu. Zároveň je nezbytné zmínit, že po využití regresní analýzy byl vztah sexual self-efficacy a účasti na nechtěných sexuálních aktivitách vyhodnocen jako nesignifikantní. Sexual self-efficacy tak pravděpodobně není přímým prediktorem účasti na nechtěných sexuálních aktivitách (Quinn-Nilas & Kennett, 2018; Kennett et al., 2013; Quinn-Nilas et al., 2013; Kennett et al., 2011; Kennett et al., 2009)

3.4 Spokojenost

Ačkoli v rámci některých studií (Muehlenhard & Peterson, 2005; Basile, 1999; O'Sullivan & Allgeier, 1998) vnímají ženy dopady nechtěných konsenzuálních sexuálních aktivit na partnerský vztah jako pozitivní, další výzkumné studie dochází k jiným závěrům. Výsledky studie Katze a Tirone (2008) tyto teze nepotvrzují. Ženy, které vyhovují žádostem o nechtěnou sexuální aktivitu, jsou v partnerských vztazích signifikantně méně spokojené, a to

zejména v případě, že se k tomuto jednání uchylují z důvodu vyhnutí se konfliktu s partnerem. Ženy, které dobrovolně participují na nechtěných sexuálních aktivitách, se navíc nijak nelišily v míře vnímaného závazku vůči partnerskému vztahu.

Zároveň byl v rámci regresní analýzy nalezen signifikantní vztah mezi vnímanou spokojeností v partnerském vztahu, účastí na nechtěných sexuálních aktivitách a důvody k této účasti. Ženy, které se cítí v partnerském vztahu spokojenější, zastávají méně důvodů k účasti na nechtěných sexuálních aktivitách a zároveň na nechtěných sexuálních aktivitách participují méně (Kennett et al., 2013).

Některé studie nachází souvislost s partnerskou spokojeností výhradně v případě souhlasu s nechtěnými sexuálními aktivitami z vyhýbavých motivů. Ženy, které často vyhovují jejich partnerům za účelem vyhnutí se nepříjemným emocím, konfliktům či ztrátě vztahu, vnímají z dlouhodobého hlediska nižší spokojenost v partnerském vztahu (Muisse et al., 2013; Impett et al., 2005).

3.5 Osamělost

Pocit osamělosti dále zvyšuje šanci, že se žena dobrovolně účastní náhodné sexuální aktivity (tzv. „na jednu noc“) ve snaze vytvořit dlouhodobý partnerský vztah a vyhnout se tak tomuto nepříjemnému pocitu. Paradoxně účastí na náhodné sexuální aktivitě se pocit osamělosti ještě více prohloubí (Owen, Fincham, & Moore, 2011). Výsledky výzkumu Owena a Finchama (2010) ukazují na pozitivní vztah mezi negativním emočním prožíváním po účasti na náhodné sexuální aktivitě a intenzitou pocitu osamocení. Negativní emoční důsledky autoři v tomto kontextu vysvětlují jako zklamání z nenaplněné potřeby vstoupit do dlouhodobého partnerského vztahu. Tato potřeba je u některých žen zesílena právě v důsledku pocitu osamělosti.

3.6 Attachment

Attachment style, neboli typ citové vazby, vychází z teorie J. Bowlbyho. Attachment odkazuje na způsoby, pomocí kterých se jedinec vztahuje k blízkým osobám v intimních vztazích, tedy i ve vztazích partnerských. V základní rovině rozlišujeme tři typy citové vazby – jistou, nejistou vyhýbavou a nejistou úzkostnou (Levy et al., 2010). Nejisté typy citové vazby lze však právem považovat za významný faktor v souvislosti s nechtěnými konsenzuálními aktivitami.

Podle výsledků studií je v tomto kontextu významná zejména nejistá citová vazba úzkostného typu. Ženy s úzkostnou citovou vazbou vykazují intenzivnější negativní emoční prožívání v souvislosti s účastí na náhodné sexuální aktivitě. V případě, kdy jsou ženy k sexuální aktivitě motivovány strachem z opuštění, osamělosti či touhou po sebepotvrzení, existuje větší pravděpodobnost negativního emočního prožitku v důsledku zapojení do náhodné sexuální aktivity (Owen, Quirk, & Fincham, 2013). Studie Gentzlera a Kernse (2004) dokonce našla souvislost mezi oběma typy nejisté citové vazby, účastí na nechtěné konsenzuální sexuální aktivitě a s negativním afektem po souloži.

Vliv úzkostné citové vazby se neméně projevuje také v partnerských vztazích. Čím více se ženy obávají ztráty jejich partnera, tím více se cítí úzkostlivé a méně sebevědomé při jejich sexuálních interakcích. Toto prožívání je v důsledku spojeno s jejich horším sexuálním fungováním a spokojeností se sexuálním životem (Brassard et al., 2013).

Úzkostná citová vazba je rovněž pozitivně spojena s dobrovolnou účastí na nechtěné sexuální aktivitě sextingu. Tato souvislost je moderována snahou vyhnout se konfliktu. Motivace zúčastnit se nechtěných sexuálních aktivit za účelem vyhnutí se konfliktu s partnerem se běžně objevuje právě u žen s nejistou úzkostnou citovou vazbou (Drouin & Tobin, 2014).

Vliv konkrétní citové vazby na dobrovolnou účast při nechtěné sexuální aktivitě se pravděpodobně liší na základě konkrétních důvodů, na jejichž základě se žena takto rozhodne. Ženy s úzkostnou citovou vazbou mohou ve zvýšené míře souhlasit s nechtěnou sexuální aktivitou, aby tak předešly ztrátě zájmu partnera, případně se vyhnuly ohrožení vztahu. Ženy s vyhýbavou citovou vazbou tak činí především z pocitu povinnosti vůči partnerovi a za účelem vyhnutí se nepříjemnostem. Na rozdíl od úzkostné citové vazby se vyhýbání týká výhradně těch situací, kdy je pro ženy snazší souhlasit, než se vyrovnávat s následky nesouhlasu, například s konflikty (Impett & Peplau, 2002).

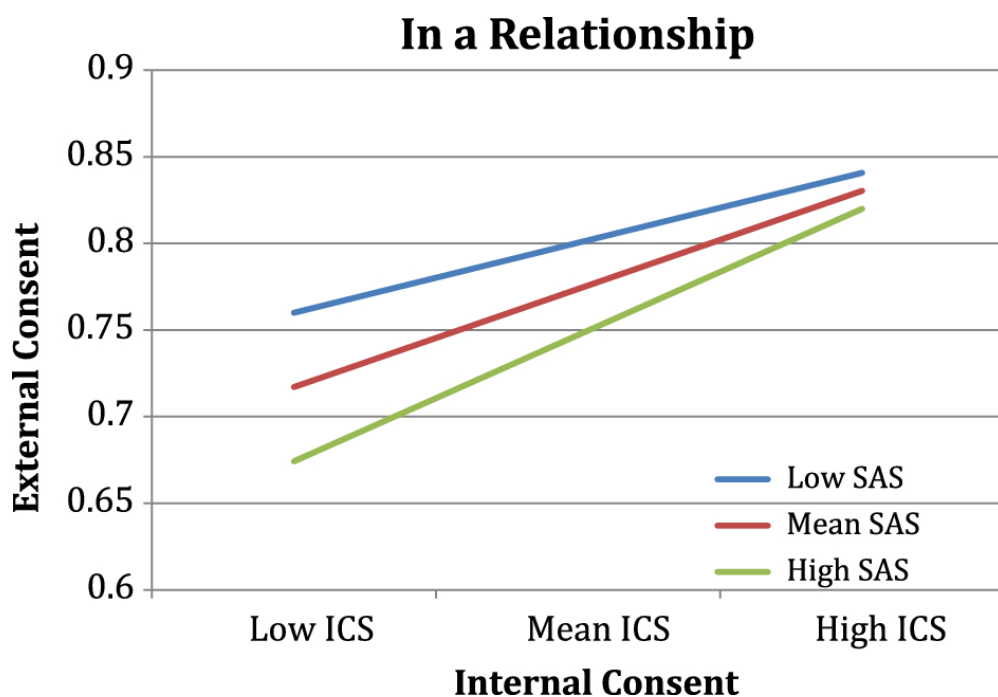
3.7 Asertivita

Sexuální asertivita je schopnost jedince komunikovat sexuální touhy, odmítnout nežádoucí sexuální aktivity a hájit bezpečné sexuální praktiky. Tato schopnost zahrnuje vyjadřování vlastních potřeb, zájmů a hranic ve vztahu k sexuálnímu chování a aktivní angažování se v jednání, které slouží k ochraně vlastního sexuálního zdraví a uspokojení. Sexuálně asertivní jedinci jsou kompetentní vyjádřit jejich preference a aktivně se účastnit rozhodování ve vztahu k sexuálnímu souhlasu a bezpečí (Darden et al., 2018).

Sexuální asertivita hraje důležitou roli při vyjadřování nesouhlasu s nepreferovanými sexuálními aktivitami. Sexuálně asertivnější ženy jsou ve vyšší míře schopné vyjádřit externě konsenzus v souladu s úrovní jejich sexuální touhy. Asertivita tak pravděpodobně působí jako moderátor vztahu mezi chtěním sexuální aktivity a zjevným vyjádřením souhlasu s touto aktivitou. Korelace vnějšího vyjádření konsenzu se sexuální touhou žen, moderována sexuální asertivitou, je zobrazena v grafech 2 a 3 (Darden et al., 2018).

Graf 2

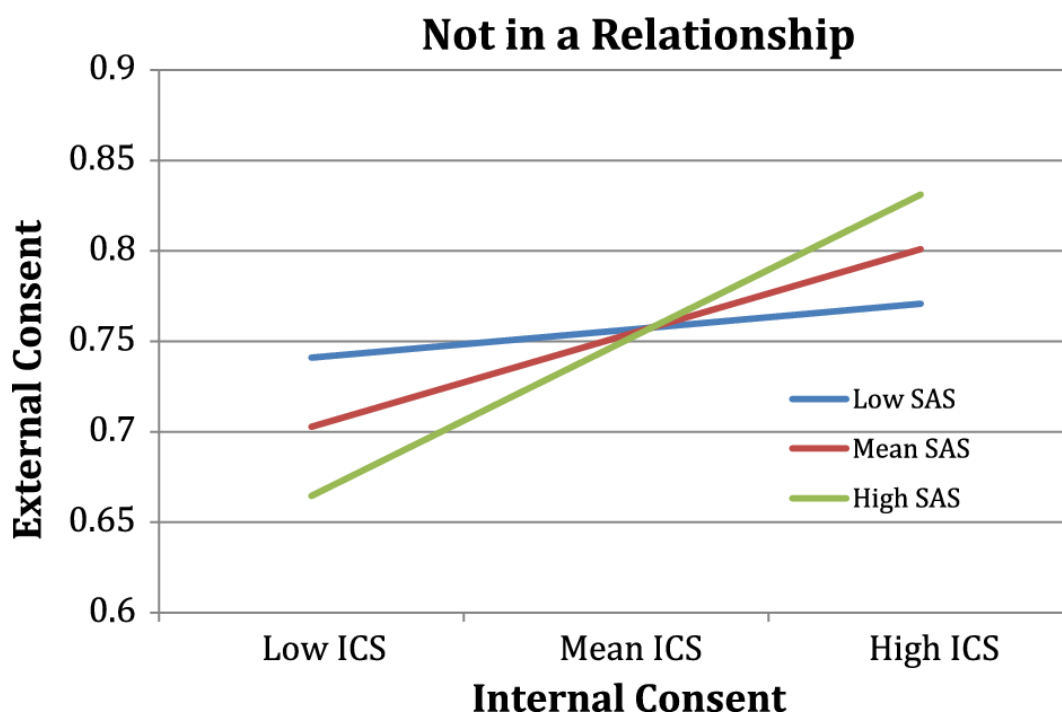
Sexuální touha a vnější vyjádření konsenzu při různých úrovních sexuální asertivity u žen v partnerském vztahu

Poznámka: Vyjádření „Internal Consent“ v tomto grafu reprezentuje úroveň vnitřní touhy žen zúčastnit se sexuální aktivity. „External Consent“ odkazuje na vnější vyjádření konsenzu se sexuální aktivitou. Sexuální asertivita je popsána zkratkou SAS (Darden et al., 2018, p. 229).

Graf 3

Sexuální touha a vnější vyjádření konsenzu při různých úrovních sexuální asertivity u žen mimo partnerský vztah

Poznámka: Vyjádření „Internal Consent“ v tomto grafu reprezentuje úroveň vnitřní touhy žen zúčastnit se sexuální aktivity. „External Consent“ odkazuje na vnější vyjádření konsenzu se sexuální aktivitou. Sexuální asertivita je popsána zkratkou SAS (Darden et al., 2018, p. 228).

Současně však byla prokázána přímá souvislost sexuální asertivity s vnějším vyjadřováním konsenzu v případech, kdy je sexuální touha nízká (bez ohledu na partnerský vztah) či střední (pouze u žen v partnerském vztahu). Tato nalezená souvislost naznačuje vyšší riziko účasti na nechtěných sexuálních aktivitách u žen, jež vykazují nízkou míru asertivity. Nízká asertivita těchto žen je demonstrována v neschopnosti explicitně a důrazně vyjádřit nesouhlas s takovými aktivitami (Darden et al., 2018; Walker et al., 2011; Livingston et al., 2007).

V rámci výzkumu se však objevují drobné odlišnosti podle toho, zda jsou ženy v partnerském vztahu či nikoli. Pokud je míra chťení sexuální aktivity na střední či vysoké úrovni a současně je sexuální asertivita žen nízká, objevuje se signifikantně častěji také vnější projev konsenzu v partnerském vztahu. Ženy tímto způsobem vyjadřují závazek vůči partnerskému vztahu, snaží se posílit intimitu ve vztahu a předcházejí ztrátě zájmu partnera (Darden et al., 2018).

4. Sebehodnocení a Mate value v kontextu nechtěných konsenzuálních sexuálních aktivit

Mezi psychologické faktory, které různými způsoby ovlivňují ochotu žen participovat na nechtěných sexuálních aktivitách, lze zařadit také sebehodnocení a koncept mate value. Otázka působení těchto faktorů v kontextu nechtěných konsenzuálních sexuálních aktivit je stěžejním předmětem této práce.

4.1 Sebehodnocení

Tato diplomová práce vychází z anglického pojmu self-esteem, který je běžně do češtiny překládán jako sebehodnocení, sebedůvěra či sebeúcta. Následující text využívá českého překladu sebehodnocení. Sebehodnocení, v anglickém originálu self-esteem, lze definovat různými způsoby. Nepopiratelnou součástí sebehodnocení je emoční aspekt, který postihuje většina známých definic. Do jisté míry lze na pojem nahlížet také jako na složku sebepojetí. Z tohoto úhlu pohledu je možné pojem vykládat jako hodnotící složku kognitivního aspektu self, tedy sebepojetí. Jinými slovy se jedná o mentální reprezentaci vnímané hodnoty sebe sama. Sebehodnocení zároveň vypovídá o vztahu, který má jedinec k sobě samému (Najbrtová, 2015). Pro účely této práce je mimo to stěžejní rozlišit sebehodnocení jako proces a výsledek tohoto procesu. V rámci diplomové práce je na pojem sebehodnocení nahlíženo jako na výsledný pocit hodnoty sebe sama.

Jelikož je součástí sebehodnocení také afektivní složka, může se pohybovat na škále od negativního až po pozitivní. Vlastní sebehodnocení nemusí být objektivní, nevypovídá tedy mnoho o realitě. Nízké sebehodnocení bývá nezdědkou spojeno s depresivními symptomy, s úzkostí, žárlivostí a dalšími negativními pocity. Rozlišujeme tzv. globální sebehodnocení a doménově specifické sebehodnocení. Globální sebehodnocení vypovídá o celkovém úsudku o sobě či náhledu na sebe samého. Doménově specifické sebehodnocení naopak odkazuje na posouzení vlastní hodnoty v jednotlivých oblastech, jako jsou například fyzický vzhled, intelekt a další (Leary & Baumeister, 2000).

Při výkladu termínu sebehodnocení nelze opomenout jeho motivační funkci. Lidé mají obvykle tendenci dosáhnout co nejvyššího sebehodnocení, k čemuž využívají nejrůznější strategie. Jedinci s nízkým sebehodnocením využívají spíše obranné strategie pro zachování aktuálního sebehodnocení. Méně riskují, neboť se obávají selhání či odmítnutí, které by ještě

snížilo jejich vnímanou hodnotu. Naopak lidé s vyšším sebehodnocením se obvykle snaží o zlepšení současného vnímání sebe sama (Zeigler-Hill, 2013).

Sebehodnocení v průběhu života neprochází významnou proměnou. Od adolescence do období střední dospělosti má obvykle mírně rostoucí tendenci, kolem 50-60 let se začíná snižovat. Jedná se tedy o relativně stabilní charakteristiku člověka. Míra sebehodnocení v jedné životní etapě dobře predikuje úroveň sebehodnocení v navazujících etapách (Orth & Robins, 2014).

Sebehodnocení bylo již v minulosti zkoumáno jako jeden z faktorů v rámci sexuální psychologie. Výsledky dosavadních studií na toto téma jsou často rozporuplné a nejednoznačné (Ahn & Yang, 2022). Metaanalýza odhalila v rámci započítaných studií pozitivní avšak převážně slabé korelace mezi sebehodnocením, fungováním v sexuální oblasti, sexuálním konsenzem a sexuálním zdravím (Sakaluk et al., 2019). Některé studie našly negativní korelaci mezi sebehodnocením a používáním kondomu (Ahn & Yang, 2022). Naproti tomu jiné studie spojují vysoké sebehodnocení s rizikovějším sexuálním chováním (Seal et al., 1997).

Oběti sexuálního násilí mají tendenci se ve vyšší míře účastnit rizikového sexuálního chování. Kvůli lepšímu porozumění této souvislosti byly zkoumány motivy, které tento vztah moderují. Byly identifikovány celkem čtyři takové motivy, jedním z nich byla také potřeba posílit vlastní sebeúctu (Layh et al., 2019).

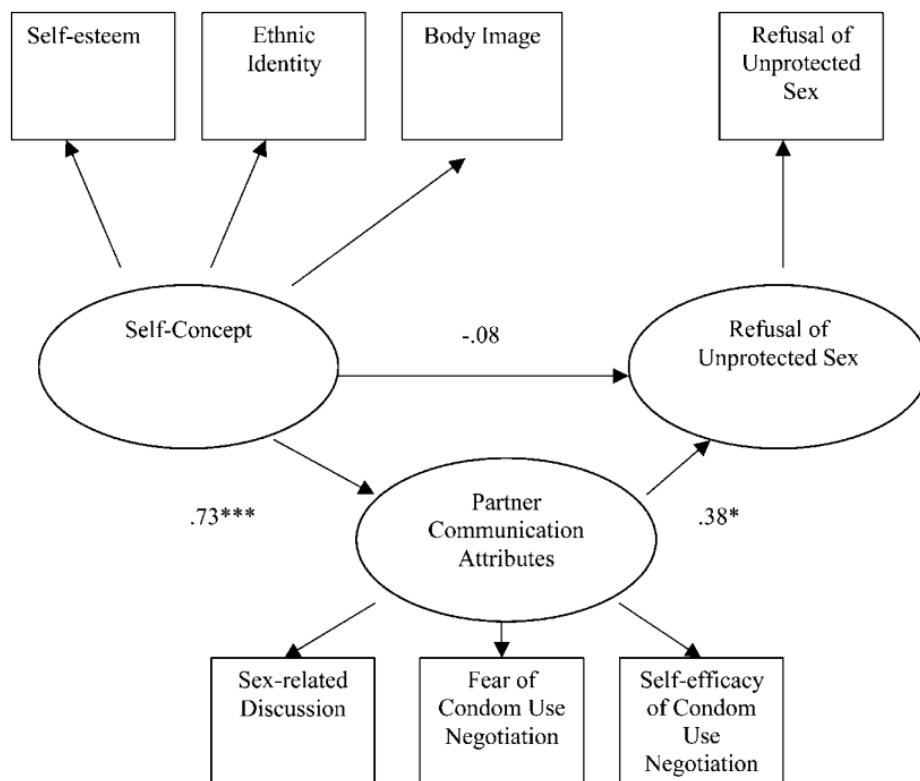
Zajímavá zjištění přinesl výzkum Townsenda a kol. (2020). Výsledky odhalují signifikantní negativní vztah mezi sebehodnocením a účastí na náhodné sexuální aktivitě z neautonomních motivů u žen. Tato teze je rovněž podpořena výzkumem provedeným Vrangalovou (2015).

Salazar a kolektiv se ve studii (2004) zaměřili na souvislost jednotlivých složek sebepojetí, komunikace s partnerem a schopnosti odmítnout nechráněnou soulož, kterou si ženy nepřejí. Do proměnné „komunikace s partnerem“ autoři řadí strach z odmítnutí nechráněné soulože, diskuze o sexuální aktivitě a self-efficacy. Jako nejsilnější faktor sebepojetí bylo identifikováno právě sebehodnocení. Autoři výzkumu došli k následujícím zjištěním. Vypočtená regresní analýza odhalila pozitivní korelaci mezi sebepojetím a schopností odmítnout nechráněnou soulož. Tuto souvislost odhalil i další výzkum, podle kterého ženy s celkově nižším sebehodnocením s vyšší pravděpodobností souhlasily s nechráněnou souloží v následujících šesti měsících (Ethier et al., 2006).

Salazar a kolektiv (2004) do tohoto vztahu zahrnují také třetí proměnnou – komunikaci s partnerem. Na základě vztahů mezi třemi proměnnými byl vytvořen model, který je znázorněn na obrázku 4 níže. Podle tohoto modelu proměnná komunikace s partnerem moderuje vztah mezi sebepojetím a schopností odmítnout nechráněnou soulož.

Obrázek 4

Model vztahů mezi sebepojetím, komunikací s partnerem a schopností odmítnout nechráněnou soulož

Poznámka: Zobrazené hodnoty jsou standardními regresními koeficienty (Salazar et al., 2004, p. 144).

V současné době neexistují dostatečně přesvědčivé důkazy o přímé souvislosti mezi sebehodnocením a participací žen na nechtěných sexuálních aktivitách. Jiná situace však panuje na poli psychologických faktorů a jednotlivých důvodů, které ženy k těmto aktivitám obvykle motivují.

Některé existující výzkumy se věnují přímo spojení konceptu sebehodnocení s důvody k souhlasu se sexuální aktivitou. Jednou z nich byla studie provedená D. L. Goodman jako součást kvalifikační práce na University of Kansas. V rámci této studie byla nalezena negativní korelace mezi globálním sebehodnocením (měřeno Rosenbergovou sebehodnotící škálou) a souhlasem za účelem posílení partnerského vztahu a z důvodu kompromisu mezi partnery.

Vztah mezi sebehodnocením a účastí na sexuální aktivitě z důvodu vyhnutí se konfliktu vychází těsně pod hladinou významnosti. Naopak nebyl nalezen signifikantní vztah u sebehodnocení a konsenzuální sexuální aktivity, která byla zhodnocena jako nechtěná z morálních důvodů či kvůli intoxikaci (Goodman, L. D., 2008). V případě jednání pod vlivem intoxikace jsou výsledky této studie v rozporu s výzkumem Gullette a Lyons (2006), jejichž výsledky naznačují, že ženy s nízkým sebehodnocením jsou častěji pod vlivem alkoholu.

Sebehodnocení dále pozitivně koreluje s mírou nezávislosti v partnerském vztahu (Mund et al., 2015). V rámci experimentu byla u jednoho z partnerů vyvolána domněnka, že je druhý partner ve vztahu nespokojen. Účastníci experimentu s nízkým sebehodnocením v takové situaci vykazují větší úzkost a nejistotu, zda jsou partnerem stále přijímáni. Nespokojenost partnera vnímají jako závažnější a celkově situaci posuzují méně optimisticky (Murray et al., 2002). Na základě těchto zjištění je relevantní zabývat se otázkou, zda sebehodnocení hraje roli v účasti na konsenzuální nechtěné sexuální aktivitě v partnerském vztahu ve snaze naplnit partnerovy potřeby, podpořit intimitu a předejít tak ztrátě zájmu a přijetí partnera.

Jedním z významných psychologických faktorů, který determinuje ochotu žen účastnit se nechtěných sexuálních aktivit, je nejistý druh citové vazby. Výzkumníci zjistili, že mezi typem citové vazby a sebehodnocením existuje v kontextu sexuální psychologie významná souvislost. Byla nalezena negativní korelace mezi vyhybavou i úzkostnou vazbou a sebehodnocením (Gentzler & Kerns, 2004). Sebehodnocení navíc působí jako moderátor vztahu mezi nejistou citovou vazbou a sexuálním fungováním, případně sexuální spokojeností. Čím nižší je sebehodnocení, tím více se nejistá citová vazba promítá do sexuálního fungování a spokojenosti se sexuálním životem. Současně však existuje také signifikantní pozitivní vztah mezi sebehodnocením, sexuálním fungováním a sexuální spokojeností (Brassard et al., 2013). Spojitost mezi sebehodnocením a sexuální spokojeností v partnerském vztahu se dále zabývala studie Larsona a kolektivu (1998). Sebehodnocení pozitivně korelovalo se sexuální spokojeností v měření na začátku a po prvním roce manželského svazku (Larson et al., 1998).

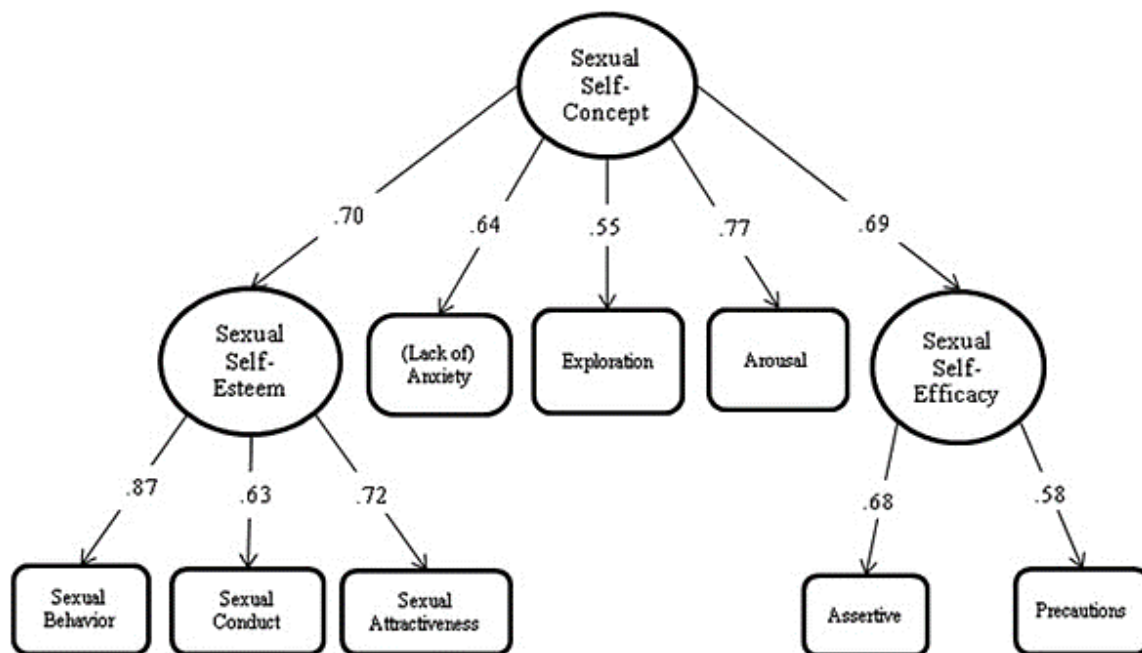
McWhirter (1997) jako jedna z prvních zkoumala vztah mezi sebehodnocením, konceptem learned resourcefulness a pocitem osamělosti u vysokoškolských studentů. V rámci studie McWhirter přistupuje k osamělosti jako k multidimenzionálnímu konceptu. Podle této teorie lze rozlišit tzv. intimní osamělost a sociální osamělost. Oba dva druhy osamělosti jsou následkem deficitu v různých typech vztahů. Zatímco intimní osamělost vychází z vnímaného nedostatku intimních (zejména partnerských) vztahů, sociální osamělost je výsledkem nedostatečného zapojení v sociální síti a v kolektivu. Pro účely této diplomové práce je

zajímavý zejména vztah mezi sebehodnocením a intimní osamělostí. Výsledky regresní analýzy naznačují, že existuje silný negativní vztah mezi sebehodnocením a intimní osamělostí. K podobným výsledkům dochází i další studie (Ishaq et al., 2017; Al Khatib, 2012; Mahon et al., 2006;). Současně lze pozorovat pozitivní korelaci mezi learned resourcefulness a sebehodnocením. Vztah mezi learned resourcefulness a intimní osamělostí se ukázal být nesignifikantní.

Nanejvýš zajímavý je taktéž vztah mezi sebehodnocením a self-efficacy, které je rovněž významnou proměnnou v kontextu účasti na nechtěné sexuální aktivitě. Pozitivní korelace mezi sebehodnocením v oblasti sexuality a self-efficacy byla nalezena již ve studii realizované Rostoskym a kolektivem (2008). Deutsch a kolektiv (2013) se rozhodla dále prohloubit poznání této problematiky. Na základě teorie Rosenthala a Buzwella byl otestován jimi navrhovaný model. Výsledný model je vidět na obrázku 5.

Obrázek 5

Sexual Self-Concept model

Poznámka: Zobrazené hodnoty označují factor loadings (Deutsch et al., 2013, p. 940).

Dříve nalezené korelace mezi sebehodnocením a self-efficacy jsou v tomto případě vysvětleny faktem, že oba dva koncepty sytí stejný konstrukt. Koncepty jsou mimo to v rámci této teorie vnímány jako multidimenzionální. Sebehodnocení zaměřené na oblast sexuality lze rozlišit na hodnocení vlastních sexuálních aktivit (sexual behavior), pocit sexuální přitažlivosti

(sexual attractiveness) a pocit přiměřenosti vlastního chování v sexuálních interakcích s partnerem (sexual conduct). Sexuální self-efficacy je charakterizováno asertivitou a schopností prevence (Deutsch et al., 2013).

Schuster a kolektiv (2020) se výzkumně zabývali sexuálními skripty a postoji akceptující použití sexuálního nátlaku. Zmiňované rizikové sexuální skripty zahrnují zejména ambivalentní komunikaci ohledně konsenzu, přístup k sexuálním interakcím pod vlivem alkoholu a ochotu účastnit se náhodné sexuální aktivity. Jak již bylo popsáno výše, tyto proměnné přímo souvisí s ochotou žen dobrovolně se účastnit sexuální aktivity, ačkoli si ji nepřejí. Participanti, kteří v rámci studie podstoupili experimentální intervenci s cílem zvýšit jejich sebehodnocení, následně zastávali méně vstřícný postoj vůči použití sexuálního nátlaku a měli méně rizikové sexuální skripty.

V kontextu genderových rolí bylo sebehodnocení negativně spojeno s mírou genderové konformity v případě, je-li tato konformita motivována nátlakem okolí nebo situace. Avšak pokud je konformita motivována autonomním rozhodnutím, může být vztah se sebehodnocením naopak pozitivní (Good & Sanchez, 2010). Blízké okolí žen zároveň nezanedbatelně formuje jejich sebehodnocení. Ženy, které věří, že mají ostatní lidé vysoká očekávání, mají zároveň nižší sebehodnocení (Flett et al., 1991).

Součástí sebehodnocení z pohledu multidimenzionálního konceptu je mimo jiné také hodnocení vlastního těla, neboli body-esteem. U žen se jedná především o vnímanou míru atraktivity, tělesnou hmotnost a tvar postavy (Connors & Casey, 2006). Pozitivnější hodnocení vlastního vzhledu pozitivně koreluje s konceptem sexual resourcefulness u žen (Kennett, Humphreys, & Schultz, 2011).

Při bližším zkoumání body-esteem byly identifikovány tři faktory tohoto konceptu – vnímaná atraktivita, fyzická kondice a kontrolování hmotnosti. Faktor vnímaná atraktivita zahrnuje všechny komponenty související s fyzickou atraktivitou, které není možné změnit pomocí cvičení, například tělesnou vůni či rysy obličeje. S faktorem fyzické kondice jsou spojeny komponenty jako koordinace těla, fyzická odolnost či míra energie. Poslední faktor souvisí se všemi položkami ohledně kontroly hmotnosti (tělesné míry, hmotnost). Tento faktor zároveň lze ovlivnit mírou cvičení. V rámci výzkumu byla nalezena pozitivní korelace mezi celkovým skóre body-esteem a intenzitou sexuální touhy po vystavení erotickému stimulu. V kontextu jednotlivých faktorů byla vypočítána pozitivní korelace mezi mírou sexuální touhy a dvěma faktory – vnímanou atraktivitou a kontrolováním hmotnosti (Seal et al., 2009). Současně spolu pozitivně korelují body-esteem a sexuální fungování žen, zahrnujícím intenzitu

sexuálního vzrušení, dosažení orgasmu a spokojenost se sexuálním životem (Satinsky et al., 2012). V souvislosti s fyzickou hmotností je nutné zmínit, že výzkum sexuálního fungování a BMI nedošel k jednoznačnému závěru, výsledky o vztahu těchto dvou proměnných jsou považovány minimálně za nepřesvědčivé (Hannier et al., 2018; Satinsky et al., 2012; Seal et al., 2009).

4.2 Mate value

S konstruktem mate value poprvé přichází evoluční psychologové, kteří ho spojují především s reprodukčním potenciálem. V současné době má však mate value mnohem širší pojetí. Jelikož tento koncept není dosud plně výzkumně zmapován, je relativně komplikované jej přesně definovat. Pojem mate value zároveň nemá ekvivalentní český název, proto bude v diplomové práci používán výhradně anglický název.

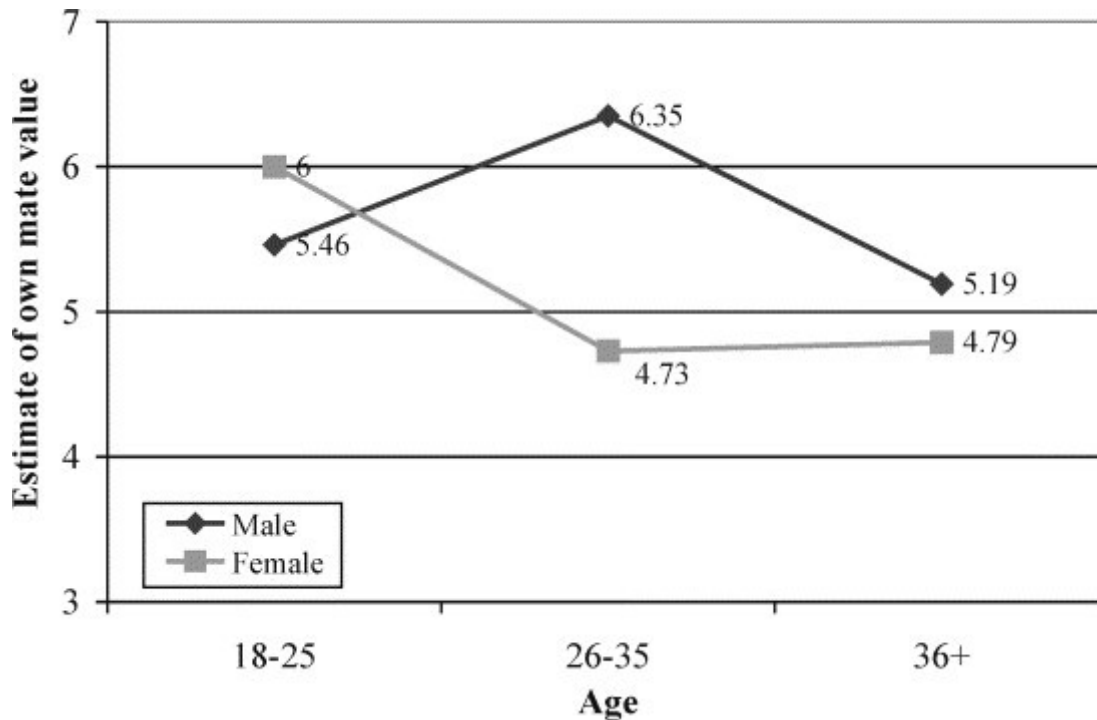
Jednou z možných definic pro pojem mate value je, že se jedná o "*Souhrn vlastností, kterými jedinec disponuje v daném okamžiku a v určitém kontextu, ovlivňující jeho schopnost úspěšně najít, přilákat a udržet si partnera*" (Fisher et al., 2008, p. 157). Konkrétními faktory, které přímo ovlivňují mate value, může být postoj k příslušníkům opačného pohlaví, sociabilita, rodičovské schopnosti, zdraví, vzhled, historie vztahů a strach ze selhání při hledání partnera a navazování vztahu (Fisher et al., 2008). Dále bývá brán v potaz společenský status, věk, fyzická atraktivita a přátelskost. Seznam konkrétních komponent dosud není vnímán jako kompletní, další komponenty jsou nadále prozkoumávány (Edlund & Sagarin, 2014).

Na koncept mate value lze rovněž nahlížet holisticky. V tomto pojetí je mate value vnímáno jako unidimenzionální koncept, který vypovídá o celkovém náhledu na vlastní hodnotu jako potenciální/ho partnera/ky. Výhodou holistického přístupu k mate value je bezpochyby ve snazší operacionalizaci pojmu. Naopak multidimenzionální pohled bývá využíván v rámci studií, kde jsou jednotlivé komponenty relevantní k výzkumným otázkám (Edlund & Sagarin, 2014).

Mate value se považuje za mírně proměnlivé v závislosti na věku, neboť právě věk je jedním z důležitých faktorů tohoto konceptu. Nejvyšší mate value je u žen obvykle v období adolescence a mladé dospělosti z důvodu vyšší atraktivity pro muže. S přechodem do střední dospělosti mate value u žen postupně klesá, od třiceti let se již významně nemění (Brase & Guy, 2004). Proměna mate value v závislosti na věku je graficky znázorněna na grafu 4.

Graf 4

Vývoj mate value v průběhu ontogeneze v závislosti na pohlaví

(Brase & Guy, 2004, p. 477)

Mate value vstupuje jako významná proměnná do kontextu partnerských vztahů, a rovněž se promítá i do sexuálního chování žen (Birnbaum et al., 2021). V souladu s tématem této diplomové práce je podstatná souvislost mezi mate value a důvody, proč ženy dávají souhlas s nechtěnou sexuální aktivitou.

Důležitou proměnnou, která ovlivňuje spokojenost v partnerském vztahu, je velikost rozdílu v mate value mezi partnery. Ukazuje se, že čím nižší je mate value ženy ve srovnání s mate value jejího partnera, tím intenzivněji a častěji žena využívá určité strategie k udržení vztahu (Birnbaum et al., 2021; Conroy-Beam et al., 2016). Tyto strategie zahrnují mimo jiné také snahu o naplňování sexuálních potřeb partnera (Buss et al., 2008). Dedukcí lze dojít k hypotéze, že ženy, jejichž mate value je nižší než mate value jejich partnera, se pravděpodobněji zúčastní partnerem iniciované sexuální aktivity, přestože si tuto aktivitu vnitřně nepřejí. Cílem tohoto jednání je udržení partnerského vztahu a zájmu partnera.

Důležité je rovněž popsat nalezenou souvislost mate value a sebehodnocení. Mezi odborníky panuje na této pozitivní souvislosti všeobecná shoda. Byl nalezen silný pozitivní vztah mezi globálním sebehodnocením a unidimenzionálním konceptem mate value. Tento unidimenzionální koncept mate value byl ze složek sebehodnocení nejsilněji spojen s oblastí

fyzického vzhledu (Brase & Dillon, 2022). Naopak globální sebehodnocení mělo nejsilnější vazbu na schopnost sociability. Podle Brase a Guy (2004) je naměřené sebehodnocení dokonce závislé na hodnotách mate value a snaze žen si mate value zvýšit. Signifikantní vztah sebehodnocení a mate value vychází v rámci této studie jako pozitivní, naopak vysoká snaha o zvýšení mate value je se sebehodnocením spojena negativně.

5. Shrnutí poznatků teoretické části

V rámci teoretické části byla podrobně rozebrána problematika sexuálního konsenzu. Odborníci v tomto kontextu dále rozlišují konsenzus a míru chtění sexuální aktivity (Peterson & Muehlenhard, 2007). Podle zmíněného rozlišení lze vymezit kategorii nechtěných konsenzuálních aktivit, kdy žena dobrovolně, bez verbálního či fyzického nátlaku partnera vyjádří konsenzus (verbálně či neverbálně) se sexuální aktivitou, po které vnitřně netouží (Conroy et al., 2014).

Pro popsání druhu sexuálního chování uvádějí ženy různé důvody, které je k takovému jednání motivují. Mezi nejčastější důvody patří potřeba upřednostnit sexuální potřeby partnera či podpoření intimity ve vztahu (Drouin & Tobin, 2014; Vannier & O'Sullivan, 2010; O'Sullivan a Allgeier, 1998). Tyto důvody lze do jisté míry považovat za projev altruismu (Morgan et al., 2006; Muehlenhard & Cook, 1988). Dále se ženy v mnoha případech účastní nechtěné sexuální aktivity z vyhýbavých důvodů. Mezi tyto důvody patří touha vyhnout se konfliktům a napětí v partnerském vztahu, případně jeho ztrátě (Basile, 1999; O'Sullivan a Allgeier, 1998). Kromě snahy vyhnout se vztahovým důsledkům se často objevuje také potřeba vyhnout se důsledkům emočním, zejména pocitům viny (Burkett & Hamilton, 2012; Bay-Cheng & Eliseo-Arras, 2008).

Pocit povinnosti či závazku vůči poskytnutí souhlasu k sexuální aktivitě v minulosti může rovněž přimět některé ženy k participaci na sexuální aktivitě, po které vnitřně netouží (Basile, 1999; Muehlenhard & Cook, 1988). Mimo jiné jsou ženy vlivem historických tradic a vlastních zkušeností zvyklé zažívat ve spojení se sexuálními interakcemi emoční diskomfort. Tento emoční diskomfort ženy následně považují za jistou formu normy (Fahs & Swank, 2020; 2016; Katz & Schneider, 2015; Dewitte et al., 2011; Kennett et al., 2009).

Vedle motivace ženy souhlasit s nechtěnými sexuálními aktivitami stojí také neschopnost takovou aktivitu odmítnout. Tu může podpořit intoxikace alkoholem či svádění a prosby ze strany partnera (Carter et al., 2020; Thomas et al., 2016; Katz & Tirone, 2010; Kaestle, 2009; Davis et al., 2004).

Mimo konkrétní důvody a motivy vstupují do rozhodování žen o účasti na nechtěné sexuální aktivitě také některé psychologické faktory. V této souvislosti byl zkoumán vliv zastávání genderových norem a double standardu (Scappini & Fioravanti, 2022; Goodman et al., 2019; Pugh & Becker, 2018; Quinn-Nilas & Kennett, 2018, Kennett et al., 2013; Bay-Cheng & Eliseo-Arras, 2008), sexual resourcefulness (Kennett et al., 2013; Kennett et al., 2011;

Kennett et al., 2009), self-efficacy (Quinn-Nilas & Kennett, 2018; Kennett et al., 2013; Quinn-Nilas et al., 2013; Kennett et al., 2011; Kennett et al., 2009), spokojenosti v partnerském vztahu (Kennett et al., 2013; Muise et al., 2013; Katze & Tirone, 2008; Impett et al., 2005) pocitu osamělosti (Owen & Fincham, 2010), typu citové vazby (attachment) (Owen, Quirk, & Fincham, 2013; Gentzler & Kerns, 2004; Impett & Peplau, 2002) a asertivity žen (Darden et al., 2018; Walker et al., 2011; Livingston et al., 2007).

Ochota se dobrovolně účastnit nechtěných sexuálních aktivit byla v rámci teoretické části zkoumána specificky ve vztahu k sebehodnocení a mate value. Studie našly souvislost mezi sebehodnocením a neautonomními motivy žen k účasti na nechtěné sexuální aktivitě s náhodným partnerem (Townsend et al., 2020; Vrangalova, 2015). Současně předchozí studie spojují sebehodnocení s některými výše zmíněnými motivy a psychologickými faktory (Schuster et al., 2020; Mund et al., 2015; Brassard et al., 2013; Deutsch et al., 2013; Goodman, L. D., 2008; Gullette & Lyons, 2006; Gentzler & Kerns, 2004; Salazar et al., 2004; McWhirter, 1997). Role konceptu mate value v tomto kontextu nebyla dosud uspokojivě prozkoumána. Byly však nalezeny souvislosti mate value a spokojenosti v partnerském vztahu (Birnbaum et al., 2021; Conroy-Beam et al., 2016) a potřebou naplňovat sexuální potřeby partnera (Buss et al., 2008). Současně mate value pojí silný pozitivní vztah k sebehodnocení (Brase & Dillon, 2022; Brase & Guy, 2004).

II. Empirická část

V minulosti se mnoho výzkumníků věnovalo především tématu nekonsenzuální soulože, nedobrovolným sexuálním aktivitám a sexuálnímu zneužívání dětí. Podklady na téma konsenzuální a zároveň nechtěné soulože či dalších sexuálních aktivit jsou naproti tomu mnohem méně robustní (O'Sullivan & Allgeier, 1998).

Výzkum se v této oblasti dosud soustředil zejména na zmapování konkrétních důvodů, které vedou ženy k dobrovolné participaci na nechtěných sexuálních aktivitách. V návaznosti na tyto studie byly zkoumány také některé psychologické faktory, které k takovému jednání přímo či nepřímo přispívají. Vliv sebehodnocení na ochotu žen participovat na nechtěné sexuální aktivitě dosud nebyl uspokojivě objasněn. V oblasti sexuální psychologie byla role sebehodnocení zkoumána zejména v souvislosti s rizikovým chováním a dysfunkcemi v sexuální oblasti. Jak již bylo výše řečeno, vztah sebehodnocení a rizikového sexuálního chování vychází v mnoha studiích jako spíše slabý či nesignifikantní (Ahn & Yang, 2022; Sakaluk et al., 2019; Seal et al., 1997). V posledních letech však výzkumníci čím dál častěji rozlišují autonomní a neautonomní motivy, které mění pohled na roli sebehodnocení v souvislosti s ochotou žen k účasti na nechtěné sexuální aktivitě. Potenciálně tedy sebehodnocení ovlivňuje sexuální chování prostřednictvím motivů pro toto chování, tj. přesvědčení a důvodů, které vedou ženy k participaci na nechtěné sexuální aktivitě (Townsend et al., 2020; Vrangalova, 2015). Tato diplomová práce tak v tomto směru navazuje na předchozí výzkum a soustředí se právě ověření výše zmíněné souvislosti.

V rámci této diplomové práce nebyla nalezena studie, která by se přímo věnovala souvislosti konceptu mate value a ochotě žen participovat na nechtěné sexuální aktivitě. Některé studie však spojují mate value se sebehodnocením (Brase & Dillon, 2022; Brase & Guy, 2004) a také nepřímo s některými konkrétními důvody, které obvykle motivují ženy k souhlasu s nechtěnou sexuální aktivitou (Birnbaum et al., 2021; Conroy-Beam et al., 2016; Buss et al., 2008). Na základě těchto zjištění byl koncept mate value zařazen do výzkumu, který je součástí této diplomové práce.

6. Cíl výzkumu

Předmětem současného výzkumu je potenciální vztah mezi ochotou žen participovat na nechtěných sexuálních aktivitách, sebehodnocením a konceptem mate value. Objasněním těchto souvislostí bude možné lépe porozumět fenoménu nechtěných konsenzuálních sexuálních aktivit a osobnostním proměnným, které v tomto kontextu hrají roli. Hlubší vhled do této problematiky může potenciálně do budoucna umožnit kvalitnější intervenci a prevenci zmíněného fenoménu.

Výzkum je kvantitativního charakteru. Ochota žen k participaci na nechtěné sexuální aktivitě bude měřena pomocí nástroje Reasons for Consenting Unwanted Sex Scale, sebehodnocení bude zjišťováno prostřednictvím Rosenbergovy sebehodnotící škály a k měření mate value bude využita Mate Value Scale. Hlavním výzkumným cílem je testovat možnou souvislost mezi ochotou participovat na nechtěné sexuální aktivitě a sebehodnocením žen na základě zjištění studií Townsenda a kol. (2020) a Vrangalové (2015) a mate value podle studií Birnbauma a kol. (2021), Conroy-Beama a kol. (2016) a Busse a kol. (2008). Pomocí statistické analýzy bude vytvořen model těchto vztahů v kontextu některých aspektů ze sexuální historie žen, které by mohly potenciálně moderovat vztahy mezi výše pospanými proměnnými. Tato analýza pomůže odhalit některé další okolnosti a podmínky, které mohou souviset s fenoménem dobrovolné participace žen na nechtěných sexuálních aktivitách.

S ohledem na různorodost jednotlivých důvodů k účasti na nechtěné sexuální aktivitě budou data dále využita k podrobnější analýze souvislostí těchto důvodů (jednotlivé položky v dotazníku RCUSS) se sebehodnocením a mate value žen.

Ochota žen dobrovolně vyhovět žádosti o nechtěnou sexuální aktivitu v souvislosti s dalšími proměnnými byla dosud zjišťována výhradně u věkové kohorty žen mladších 35ti let, neboť byl u této populace předpokládán vyšší výskyt fenoménu nechtěných konsenzuálních sexuálních aktivit (Himanem, M., 2021). Rovněž koncept mate value byl doposud zkoumán primárně u žen v reprodukčním věku (Fisher et al., 2008). Tento přístup však zapříčinil absenci dat od žen v postreprodukčním věku. Z tohoto důvodu nelze pro populaci starších žen vytvářet adekvátně vědecky podložené hypotézy o těchto proměnných. Dílčím cílem práce je tedy rovněž explorativně zmapovat možný trend ve vztahu výše zmíněných proměnných také u žen starších 35ti let a podpořit tak budoucí výzkum.

6.1. Výzkumné otázky a hypotézy

Před formulováním konkrétních hypotéz a výzkumných otázek byla podrobně prostudována odborná literatura na dané téma. Na základě výzkumných cílů byly stanoveny následující výzkumné otázky:

Výzkumné otázky

1. Existuje vztah mezi ochotou žen participovat na nechtěné sexuální aktivitě a sebehodnocením?
2. Existuje vztah mezi ochotou žen participovat na nechtěné sexuální aktivitě a konceptem mate value?
3. Jak by vypadal model vztahů mezi těmito proměnnými v kontextu sexuální historie žen?
4. Jaké konkrétní důvody k souhlasu s nechtěnou sexuální aktivitou nejvíce souvisí se sebehodnocením a mate value žen?
5. Mají ženy starší 35 let odlišné důvody pro účast na nechtěné sexuální aktivitě?

Vzhledem k nedostatečnému množství dat pro podložení konkrétních hypotéz bude výzkumná otázka 5 analyzována pouze explorativně. V rámci výzkumné části této diplomové práce budou testovány níže uvedené hypotézy H1 a H2.

Hypotézy

H1: Existuje vztah mezi ochotou participovat na nechtěné sexuální aktivitě (měřeno dotazníkem RCUSS) a úrovní sebehodnocení (měřeno RSES) se slabým efektem.

H2: Existuje vztah mezi ochotou participovat na nechtěné sexuální aktivitě (měřeno dotazníkem RCUSS) a konceptem mate value (měřeno MVS) se slabým efektem.

7. Metodika

7.1. Výzkumný soubor

Aktuálního výzkumu se zúčastnilo celkem 134 žen. Baterii dotazníků vyplnily všechny účastnice výzkumu podle instrukcí, žádná z respondentek nemusela z výzkumu vyloučena. Podle výsledků power analýzy bylo třeba dosáhnout minimálního počtu 134 respondentek pro testování hypotéz H1 a H2. Z důvodu nedostatečného předchozího výzkumu byla předpokládána spíše slabá velikost efektu. Finální výzkumný soubor tvořilo 118 respondentek ve věku 18-35 let a 16 respondentek starších 35 let. Vzhledem k výsledkům power analýzy velikost výzkumného souboru umožňuje další analýzu zkoumaných efektů.

Kritériem pro účast ve výzkumu bylo pohlaví, jelikož práce se soustředí výhradně na populaci žen. Vzhledem k výzkumným cílům byl pro následnou statistickou analýzu dat významný věk respondentek, neboť problematika nechtěných konsenzuálních sexuálních aktivit a souvisejících charakteristik byla dosud zkoumána výhradně na mladší populaci žen, zejména studentek vysokých škol. Dosavadní výzkumy na toto téma prakticky nezahrnují ženy starší třiceti pěti let. Rovněž výzkumy na téma mate value jsou založeny především na populaci žen v reprodukčním věku. V neposlední řadě využitý dotazník Reasons for Consenting Unwanted Sex Scale (RCUSS) byl v zahraničí standardizován převážně na populaci studentek (Fisher et al., 2010). V tomto směru tedy bohužel nelze tvořit daty podložené hypotézy o zkoumaných efektech u starších žen. Z tohoto důvodu budou hypotézy ověřovány pouze na ženách ve věku 18-35 let. Sebraná data od starších žen budou rovněž podrobena statistické analýze z důvodu čistě explorativního zmapování ochoty k účasti na nechtěné sexuální aktivitě u této populace.

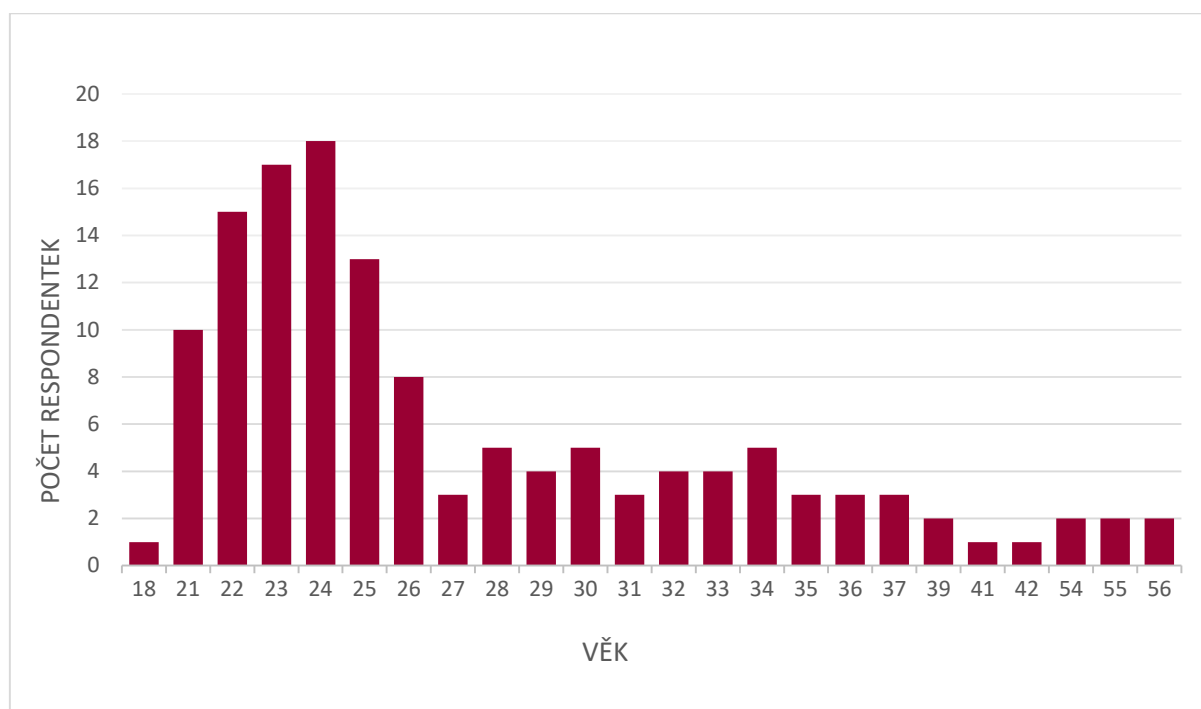
U respondentek byly v rámci výzkumu zjišťovány také vybrané demografické údaje a nezbytné informace o sexuální historii pro účely výzkumné otázky 3. Po demografické stránce lze charakterizovat výzkumný soubor podle věku, nejvyššího dosaženého vzdělání, rodinného stavu, diagnostikovaného duševního onemocnění a sexuální orientace.

7.1.1. Věk

Nejmladší respondentka v rámci výzkumu uvedla věk 18 let, nejstarším respondentkám bylo 56 let. Průměrný věk respondentek byl vypočítán 27,9 let, modus 24 let a medián 25 let. Výběr respondentek mladších 35ti let dosahuje čísla 118. Věkové rozložení respondentek je upřesněno na následujícím grafu.

Graf 5

Věkové rozložení respondentek v celém výzkumném souboru (N=134)

7.1.2. Vzdělání

Z celkového výzkumného souboru N=134 uvedla 1 z respondentek základní vzdělání, 59 respondentek střední vzdělání s maturitou a dalších 72 potvrdilo vysokoškolské vzdělání. Pouze 2 respondentky jsou vyučené. Vzdělání respondentek je přehledně znázorněno v tabulce 1.

Tabulka 1

Vzdělání respondentek z celého výzkumného souboru (N=134)

Vzdělání	Počet	Procent%
S maturitou	59	44
Vysokoškolské	72	53,7
Vyučena	2	1,5
Základní	1	0,7

7.1.3. Rodinný stav

Účastnice výzkumu (N=134) uváděly jejich rodinný stav v tomto pořadí dle četnosti: v partnerském vztahu (n=71), svobodná (n=39), vdaná (n=24). Rodinný stav je blíže popsán v tabulce 2.

Tabulka 2

Rodinný stav respondentek z celého výzkumného souboru (N=134)

Rodinný stav	Počet	Procent%
Svobodná, bez vztahu	39	29,1
V partnerském vztahu	71	53
Vdaná	24	17,9

7.1.4. Duševní onemocnění

Přítomnost duševního onemocnění je považována za jeden z faktorů, které mají potenciál ovlivnit lidskou sexualitu. Duševní onemocnění v době výzkumu potvrdilo 19 žen z celkového výzkumného souboru (N=134). Většina žen (n=115) v dotazníku vyplnila, že v současné době nemají diagnostikované žádné duševní onemocnění. Podrobnější znázornění lze vidět v tabulce 3.

Tabulka 3

Diagnostikované duševní onemocnění u respondentek z celého výzkumného souboru (N=134)

Diagnóza duševního onemocnění	Počet	Procent%
Ano	19	14,2
Ne	115	85,8

7.1.5. Sexuální orientace

Jedním z dosud blíže neprozkoumaných aspektů ochoty vyhovět žádosti o nechtěnou sexuální aktivitu je právě otázka rozdílné sexuální orientace žen. Z výzkumného souboru N=134 žen je 120 respondentek přesvědčeno o jejich heterosexuální orientaci, 12 respondentek

se považuje za bisexuální, 2 respondentky se vnímají jako homosexuální. Rozdělení respondentek podle sexuální orientace je znázorněno v tabulce 4.

Tabulka 4

Sexuální orientace respondentek z celého výzkumného souboru (N=134)

Sexuální orientace	Počet	Procent%
Bisexuální	12	9
Heterosexuální	120	89,6
Homosexuální	2	1,5

7.1.6. Sexuální historie

Kromě demografických údajů byly od respondentek získány také údaje o jejich sexuální historii. Pro výzkum bylo důležité zmapovat zejména věk při první souloži, počet nekoitálních partnerů, počet příležitostných sexuálních partnerů (tzv. na jednu noc) a počet všech sexuálních partnerů. Odpovědi respondentek jsou přehledně znázorněny v grafech 6, 7, 8 a 9. Podrobné hodnoty deskriptivní statistiky předchozích sexuálních zkušeností respondentek jsou zaznamenány v tabulce 5.

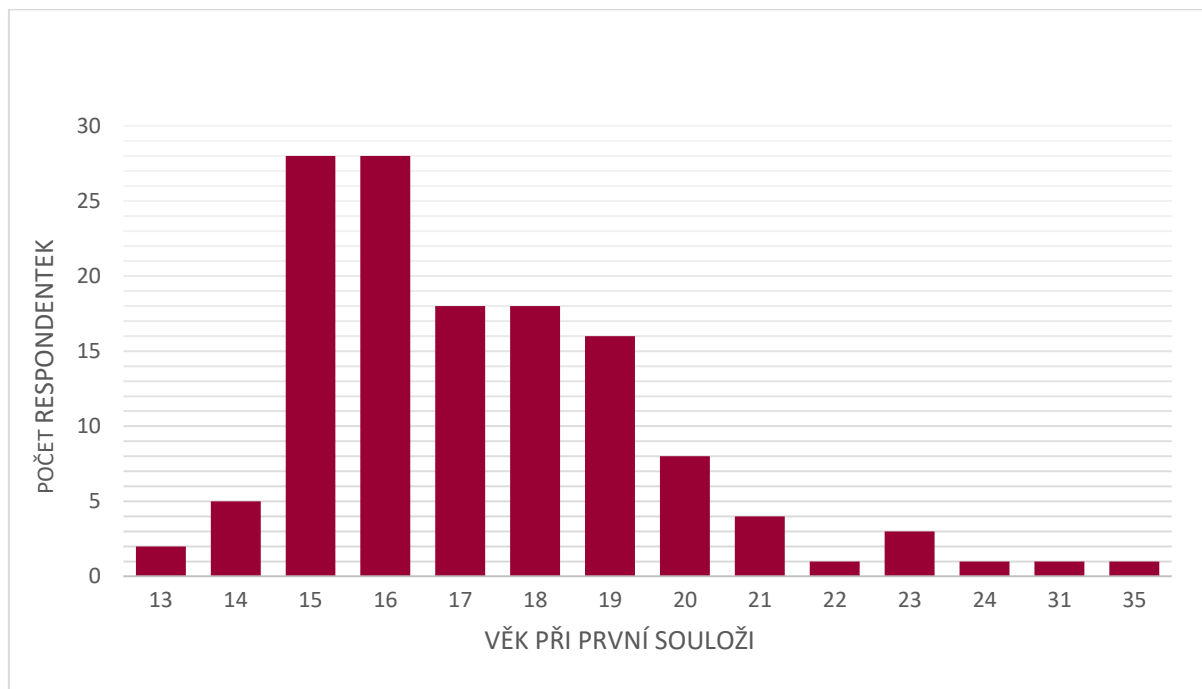
Tabulka 5

Deskriptivní statistika sexuálních zkušeností všech respondentek (N=134)

	Věk při první souloži	Nekoitální partneři	Náhodní partneři	Partneři, s nimiž proběhla soulož
Modus	15	0	0	1
Medián	17	2	1	4
Průměr	17.34	4.56	2.52	7.81
Minimum	13	0	0	0
Maximum	35	70	32	50

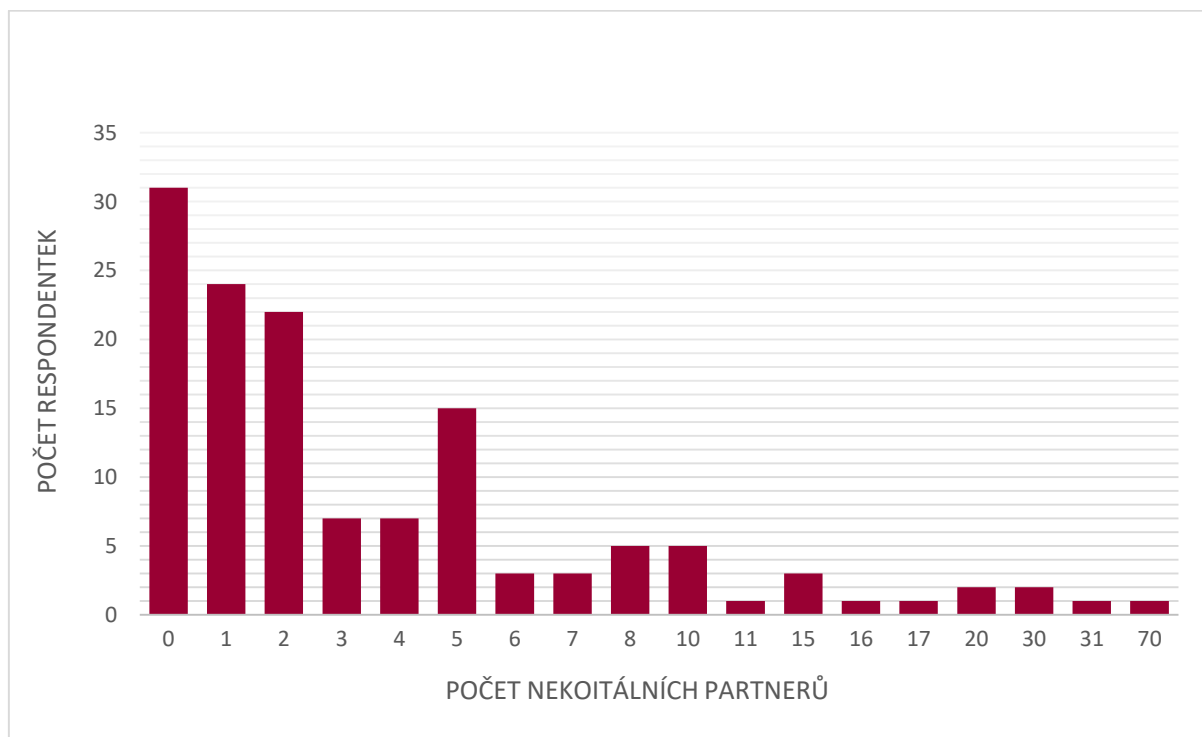
Graf 6

Věk při první souloži u celého výzkumného souboru (N=134)

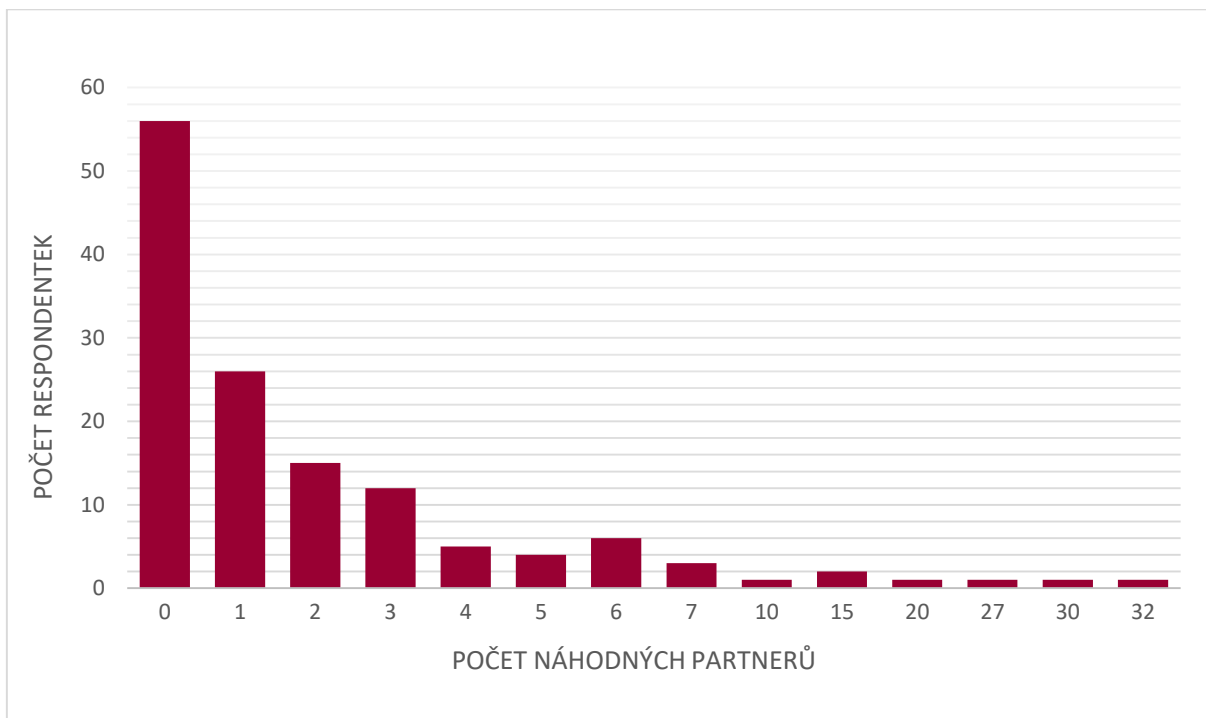
Graf 7

Počet nekoitálních partnerů u celého výzkumného souboru (N=134)

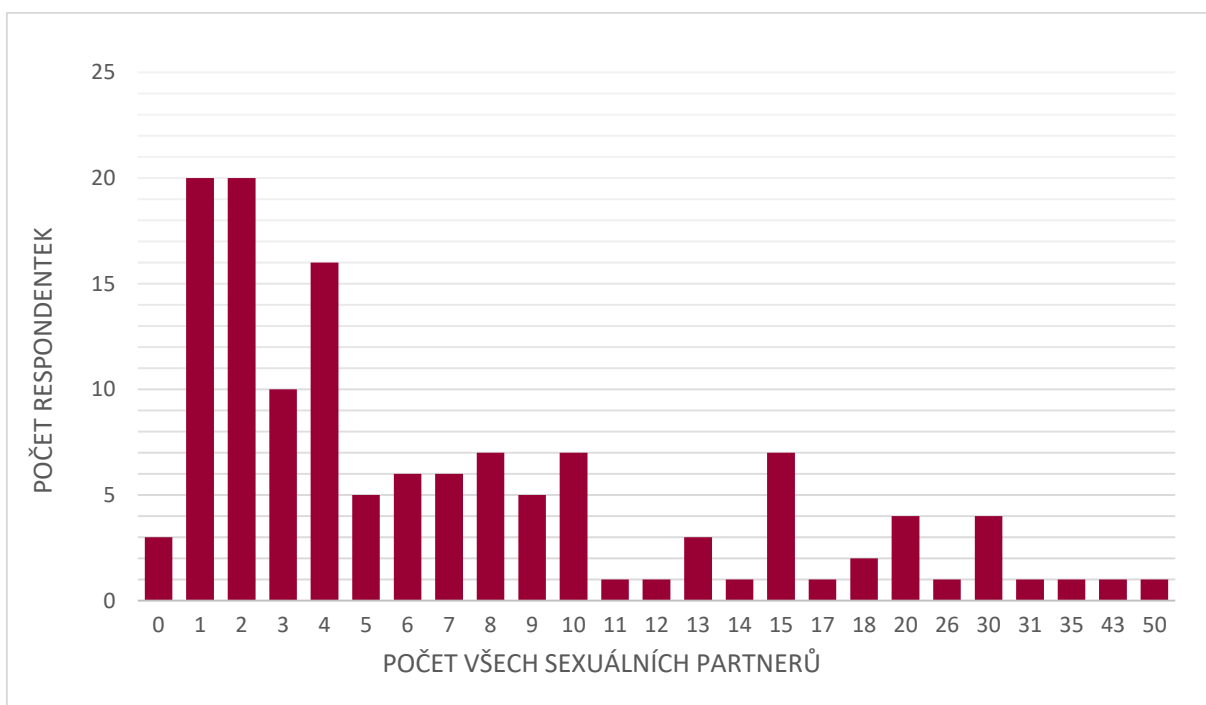
Graf 8

Respondentky (N=134) dle počtu náhodných partnerů (tzn. na jednu noc)

Graf 9

Respondentky (N=134) dle počtu všech partnerů, se kterými proběhla soulož

Dále byly respondentky dotazovány, zda již někdy daly souhlas se sexuální aktivitou, kterou si však vnitřně nepřály. Na tuto otázku ženy odpovídaly na škále 1 (nikdy) – 4 (často). Pokud ženy v minulosti vyhověly žádosti o nechtěnou sexuální aktivitu, byly dále požádány o výběr konkrétních aktivit, ke kterým daly svolení, ačkoli si je nepřály. Přesněji se jedná o líbání, masturbaci partnera/ky, masturbaci genitálu partnerem/kou, dráždění genitálu partnera/ky ústy (felace či cunilinctus), dráždění mého genitálu ústy partnera/ky, soulož do pochvy a soulož do konečníku. Nakonec byly respondentky dotazovány, zda se v minulosti v průběhu nechtěné sexuální aktivity jejich pocity změnily a začaly tuto aktivitu chtít. Tato otázka byla zařazena z důvodu ověření modelu sexuální odpovědi žen podle Basson (Basson; 2000). Odpovědi jsou přehledně zobrazeny v tabulce 5, tabulce 6 a tabulce 7.

Tabulka 6

Změna pocitů během nechtěné sexuální aktivity u celého výzkumného souboru (N=134)

Změna pocitů	Počet	Procent%
Nikdy	50	37,3
Výjimečně	45	33,6
Občas	22	16,4
Často	17	12,7

Tabulka 7

Četnost dobrovolné účasti na nechtěné sexuální aktivitě u celého výzkumného souboru (N=134)

Účast na nechtěné sexuální aktivitě	Počet	Procent%
Nikdy	22	16,4
Výjimečně	80	59,7
Občas	28	20,9
Často	4	3

Tabulka 8

Druh nechtěné sexuální aktivity, ke kterým respondentky (N=134) daly souhlas

Nechtěná sexuální aktivita	Počet	Procent%
Žádná aktivita	21	15,7
Líbání	55	41,4
Masturbace partnera/ky	45	33,6
Masturbace genitálu partnerem/kou	42	31,3
Felace či cunilinctus	41	30,6
Dráždění mého genitálu ústy partnera/ky	34	25,4
Soulož do pochvy	63	47,4
Soulož do konečníku	23	17,2

7.2. Měřicí nástroje

K výzkumu byla využita baterie dotazníků. Součástí baterie byl dotazník Reasons for Consenting Unwanted Sex Scale (RCUSS), Rosenbergova sebehodnotící škála (RSES) a Mate Value Scale (MVS). Baterie dotazníků obsahovala celkem 44 položek včetně otázek na demografické údaje a sexualitu. Seznam všech položek je zařazen v příloze práce.

7.2.1. Reasons for Consenting Unwanted Sex Scale (RCUSS)

Reasons for Consenting Unwanted Sex Scale (RCUSS) je krátký jedno faktorový dotazník. Dotazník se skládá z 18 položek, jež zastupují nejčastější důvody, které ženy obvykle vedou k zapojení do sexuálních aktivit, které si ve skutečnosti nepřejí. Žádné položky nejsou skórovány reverzně. Dotazník je založený na sebeuposouzení respondentek, ženy hodnotí pomocí Likertovy škály 0 (vůbec neodpovídá)-8 (naprosto odpovídá) výroky o důvodech, které obvykle motivují ženy k dobrovolné participaci na nechtěné sexuální aktivitě. V dotazníku lze dosáhnout 0-144 bodů. Čím více bodů v součtu žena získá, tím více je motivována vyhovět žádosti o nechtěnou sexuální aktivitu (Fisher et al., 2010, p. 177).

Dotazník RCUSS byl vytvořen převážně na základě kvalitativních studií. Autory dotazníku jsou T. P. Humphreys a D. J. Kennett (Fisher et al., 2010, p. 176). RCUSS je v současné době k dispozici v anglickém jazyce. Do češtiny byl dotazník přeložen metodou zpětného překladu ve spolupráci s oficiální překladatelkou, přeložený dotazník je k dispozici v rámci přílohy 2 této diplomové práce. Podle autorů vykazuje dotazník RCUSS výborné psychometrické vlastnosti.

Na základě dvou souborů dat od skupiny heterosexuálních studentek byla stanovena reliabilita $\alpha = 0,96$ (N=150) a $\alpha = 0,96$ (N=152). Test-retest reliabilita po 6 týdnech byla vypočítána $\alpha = 0,85$ (N=63) (Fisher et al., 2010, p. 176). Reliabilita vypočítaná při výzkumu této diplomové práce dosahuje hodnot $\alpha = 0,92$ a $\omega = 0,92$.

Vzhledem k překladu dotazníku do češtiny byla provedena konfirmační faktorová analýza (CFA) pro jednofaktorovou strukturu. Vyjádření k výsledným hodnotám $X^2 (135) = 462,330$; $p < 0,001$; CFI = 0,712; RMSEA = 0,145; SRMR = 0,098 je součástí diskuze. Pro účely tohoto výzkumu byla zachována jedno faktorová struktura, žádná z položek nebyla vyřazena.

V rámci procesu validizace byl dotazník RCUSS porovnáván s měřením pomocí dotazníků the Sexual Experiences Survey (SES; Koss & Oros, 1982) Sexual Self-Efficacy Scale a Sexual Giving-in Experiences (Kennett et al., 2009). Výsledky dotazníku RCUSS pozitivně

korelují s udávaným počtem náhodných $r(152) = 0,23$; $p < 0,01$, i dlouhodobých sexuálních partnerů $r(152) = 0,19$; $p = 0,02$. Dále byla nalezena pozitivní korelace s odpovědí na otázky ohledně množství nabídek k účasti na sexuální aktivitě, kterou ženy obdržely od mužů $r(152) = 0,25$; $p < 0,01$, a počtem vztahů, ve kterých ženy souhlasily s nechtěnou sexuální aktivitou $r(152) = 0,26$, $p < 0,01$. Zajímavým faktem je též nalezená pozitivní korelace mezi výsledky dotazníku RCUSS a množstvím zkušeností s nekonsenzuální souloží do pochvy. Tyto výsledky potenciálně vysvětluje teorie, že ženy se zkušeností s nekonsenzuální souloží do pochvy bývají obecně častěji zapojeny do ambivalentních sexuálních situací. Dalším vysvětlením může být také špatné posouzení nekonsenzuálního sexuální interakce jako konsenzuální, ale chtěné (Fisher et al., 2010, p. 178).

7.2.2. Rosenbergova sebehodnotící škála (RSES)

Rosenbergova sebehodnotící škála (RSES) je v ČR hojně používaným nástrojem na měření globálního sebehodnocení adolescentů a dospělých. V původní anglické verzi vytvořil dotazník M. Rosenberg (Rosenberg, 1965), na českém překladu dotazníku se podíleli Blatný a Osecká (1994). Právě jejich překlad je v rámci výzkumné části této diplomové práce použit. Podle výzkumu Allika a Schmita (2005) vychází reliabilita české verze dotazníku RSES $\alpha = 0,83$.

Dotazník se skládá z deseti položek. Jednotlivé položky obsahují sebehodnotící výroky. Respondenti posuzují výroky na čtyřbodové Likertově škále 0 (naprosto nesouhlasím) - 3 (naprosto souhlasím). Bodové maximum je 30 bodů, minimum 0. Položky 3, 5, 8, 9 a 10 jsou skórovány reverzně. Výsledné skóre odpovídá úrovni sebehodnocení respondentů.

Blatný a Osecká (1997; 1994) navrhuje 3 způsoby užití dotazníku. S dotazníkem lze zacházet jako s jednodimenzionálním podle originální verze v anglickém jazyce. Stejně tak je možné s dotazníkem pracovat jako s dvou nebo dokonce tří faktorovým. Vzhledem k nízké míře zmapování konstrukt sebehodnocení jako proměnné v rámci zkoumané problematiky bude pro účely této práce s dotazníkem nakládáno jako s jednodimenzionálním. Pro potvrzení jedno faktorové struktury byla vypočítána konfirmační faktorová analýza (CFA) pro výzkumný soubor 118 respondentek. Po vyřazení položek 2 a 4 kvůli nízkým factor loadings, indikují ukazatelé fitu $X^2(18) = 33,221$; $p = 0,016$; CFI = 0,971; RMSEA = 0,085; SRMR = 0,038 přijatelnou konzistenci dotazníku. Cronbachovo $\alpha = 0,90$ a McDonaldovo $\omega = 0,87$ značí dobrou reliabilitu dotazníku.

7.2.3. Mate Value Scale (MVS)

Mate value scale (MVS) vytvořili v roce 2014 výzkumníci J. E. Edlund a B. J. Sagarin. Při tvorbě tohoto čtyř položkového nástroje se autoři inspirovali jednopoložkovou škálou MVSIS pro měření mate value, kterou již dříve popsali G. L. Brase a E. C. Guy (Brase & Guy, 2004). Edlund a Sagarin se při vytváření nástroje na měření mate value rozhodli jít cestou unidimenzionálního konstruktů, neboť vymezení jednotlivých komponent mate value je dosud poněkud problematické (Edlund & Sagarin, 2014).

MVS se skládá ze 4 položek, na které respondenti odpovídají pomocí Likertovy škály 1-7. Škála je definována různě dle povahy jednotlivých položek. Nejvyšší možné skóre, kterého lze v dotazníku MVS dosáhnout, je 28 bodů, nejmenší možné skóre je 7 bodů. Žádné z položek nejsou skórovány reverzně (Edlund & Sagarin, 2014). MVS je standardizována v anglickém jazyce, pro účely této práce byla přeložena do češtiny metodou zpětného překladu za spolupráce oficiální překladatelky. Přeložený dotazník je k dispozici v rámci přílohy 2.

Jedním z výzkumných cílů studií výzkumníků Edlunda a Sagarina (2014) bylo vyhodnotit reliabilitu MVS. Dotazník podle studie vykazuje dobrou reliabilitu $\alpha = 0,86$ ($N=348$). Výsledky dotazníku MVS pozitivně korelují s výsledky již dříve standardizovaných dotazníků MVSIS $r(348) = 0,81$; $p < 0,01$ a Mate Value Inventory (MVI) $r(348) = 0,51$; $p < 0,01$. V kontextu této diplomové práce je významná především pozitivní korelace MVS s Rosenbergovou sebehodnotící škálou $r(348) = 0,56$; $p < 0,01$. Diskriminační validita byla vyhodnocena pomocí srovnání výsledků MVS s mírou sociální desirability, v tomto případě nebyl prokázán žádný signifikantní vztah.

Jelikož byl dotazník překládán, byla provedena také konfirmační faktorová analýza (CFA) na výzkumném souboru 118 respondentek, jejíž výsledky $X^2(2) = 0,324$; $p = 0,85$; CFI = 1,00; RMSEA = 0,00; SRMR = 0,005 ukazují na výbornou konzistenci dotazníku. Cronbachovo $\alpha = 0,87$ a McDonaldovo $\omega = 0,88$ indikují velmi dobrou reliabilitu.

7.3. Sběr dat

Jednotlivé dotazníky byly společně s otázkami na sexualitu a demografické údaje převedeny do online podoby prostřednictvím nástroje Google Forms. Díky online podobě bylo možné dotazník snáze a rychleji administrovat, neboť online podoba klade menší nároky na časové možnosti výzkumníka. Dotazník byl následně šířen prostřednictvím sociálních sítí metodou sněhové koule. Za účelem získání pozornosti potenciálních respondentek byla

vytvořena vizuální upoutávka na výzkum ve formě plakátu. Vzhledem k metodě sněhové koule nelze přesně posoudit, které faktory mimo náhody se promítají do výběru respondentek.

Participantkám nebyla za účast ve výzkumu vyplácena odměna. V případě zájmu se respondentky mohly obrátit na autorku výzkumu s žádostí o další informace či o výsledky výzkumu. Vzhledem k časové nenáročnosti (vyplnění baterie dotazníků trvalo přibližně 15 minut) se podařilo sesbírat dostatečné množství respondentek. Sběr dat probíhal v časovém rozmezí od 12. února 2023 do 6. května 2023.

7.4. Statistická analýza

Prezentovaný výzkum je kvantitativního charakteru, podle toho bylo také zvoleno v souladu s výzkumnými cíli, otázkami a hypotézami adekvátní statistické zpracování dat. Pro zpracování získaných dat byl využit MS Excel a statistický program JASP verze 0.17.2.1.

V první fázi statistické analýzy dat výzkumného souboru 118 žen ve věku 18-35 let byla provedena deskriptivní statistická analýza. Následně bylo pomocí Shapir-Wilkova testu ověřeno normální rozdělení dat. Na základě toho byly vyloučeny dvě respondentky, neboť byly identifikovány jako outliery a zkreslovaly tak normalitu dat. Dále bylo možné přistoupit ke korelační a regresní analýze pro testování hypotézy H1 a H2. Byla použita metoda parciálních korelačních sítí, které umožňují objasnit vztahy mezi proměnnými v kontextu relevantních aspektů ze sexuální historie žen. Práce následně využívá nezávislého t-testu za účelem porovnání dvou věkových kohort v ochotě účastnit se nechtěných sexuálních aktivit. V rámci tohoto výzkumu byla zvolena hladina významnosti $\alpha = 0,05$.

7.5. Etika výzkumu

Hovoříme-li o sexualitě, nelze opomenout, že se jedná o intimní téma pro každého jedince. K dotazování na toto téma je tudíž potřeba přistoupit citlivě a se vši obezřetností k individuálním potřebám. Celý dotazník byl převeden do online podoby, což dovoluje respondentkám zachovat anonymitu. Online podoba dále umožňuje vyplnit dotazník v soukromí bez přítomnosti výzkumníka. Zároveň může být pro respondentky potenciálně snazší účast na výzkumu z hlediska snadného ukončení účasti. Veškeré výhody online verze dotazníku však mohou být vykoupeny potenciálním uvedením nepravdivých informací, které lze v tomto případě relativně těžko odhalit.

Na počátku dotazníku je explicitně pojmenováno téma diplomové práce. V rámci informovaného souhlasu jsou rovněž v obecné rovině popsány jednotlivé části testové baterie,

aby respondentky byly dopředu seznámeny s jednotlivými okruhy. Vzhledem k tématu není považováno za vhodné cíleně zamlčovat účel práce. Respondentky se tak mohou vědomě rozhodnout, zda se chtějí výzkumu zúčastnit a odpovídat na otázky týkající se jejich sexuality.

Informovaný souhlas dále obsahuje informace o účelu výzkumu, který je realizován jako součást diplomové práce na FF UK. Následně jsou respondentky seznámeny s podmínkami účasti na výzkumu. Jednou z podmínek je dosažení plnoletosti, neboť pro nezletilé dívky může být téma sexuality velmi citlivé. Kromě toho účast nezletilých na výzkumu tohoto charakteru by vyžadovala mimo jiné souhlas rodičů a schválení výzkumu etickou komisí.

Respondentky jsou následně informovány, kolik času by jim mohlo vyplňování dotazníku zabrat a kolik položek baterie dotazníků obsahuje. Důležitou součástí je rovněž anonymizace dat. Respondentky v dotazníku nevyplňují jméno, adresu ani jiné údaje, podle kterých by bylo možné je identifikovat. Jednotlivá data tak není možné jakkoli spojovat s konkrétními osobami. Získané odpovědi budou využity výhradně pro účely výzkumu.

Důležitou součástí informovaného souhlasu je také možnost ukončení účasti kdykoli během výzkumu. Účast je tak zcela dobrovolná. Vzhledem k charakteru některých otázek je možné, že některé respondentky mohou vyplňování ukončit, pokud je například některé z otázek uvedou do nekomfortní situace. Současně není třeba udávat důvod ukončení účasti na výzkumu.

Pro případ jakýchkoli otázek je součástí informovaného souhlasu kontakt na autorku diplomové práce. V případě potřeby mohou respondentky autorku kontaktovat prostřednictvím uvedené emailové adresy a položit doplňující otázky či požádat o shrnutí výsledků výzkumu. Bezprostředně po vyplnění dotazníku mají respondentky možnost vyjádřit související myšlenky, nápady či připomínky prostřednictvím krátké zprávy.

V neposlední řadě je před zahájením účasti na výzkumu nezbytné potvrdit souhlas se zpracováním odpovědí pro výzkumné účely diplomové práce, dostatečné obeznámení s podmínkami výzkumu a splnění podmínek výzkumu – plnoletost a ženské pohlaví. Bez tohoto souhlasu není možné se výzkumu zúčastnit.

8. Výsledky

Tabulka 9 popisuje korelační matici a deskriptivní statistiku mezi proměnnými. Důvody k souhlasu s nechtěnou sexuální aktivitou, měřeny dotazníkem RCUSS, mají signifikantní negativní vztah se sebehodnotící škálou RSES. Tento vztah lze považovat za středně silný ($r = 0,37$). Škála sebehodnocení je zároveň signifikantně spojena s mate value. V tomto případě se jedná o silný pozitivní vztah ($r = 0,58$). Současně nebyl nalezen signifikantní vztah mezi RCUSS a mate value.

Tabulka 9

Deskriptivní statistika a Pearsonova korelace mezi RCUSS, sebehodnocením a mate value

Proměnná	M(SD)	1.	2.	3
1. RCUSS	2,83(2,73)	-		
2. MVS	4,71(1,33)	-0.17	-	
3. RSES	1,78(0,93)	-0.37***	0.58***	-

* $p < .05$, ** $p < .01$, *** $p < .001$

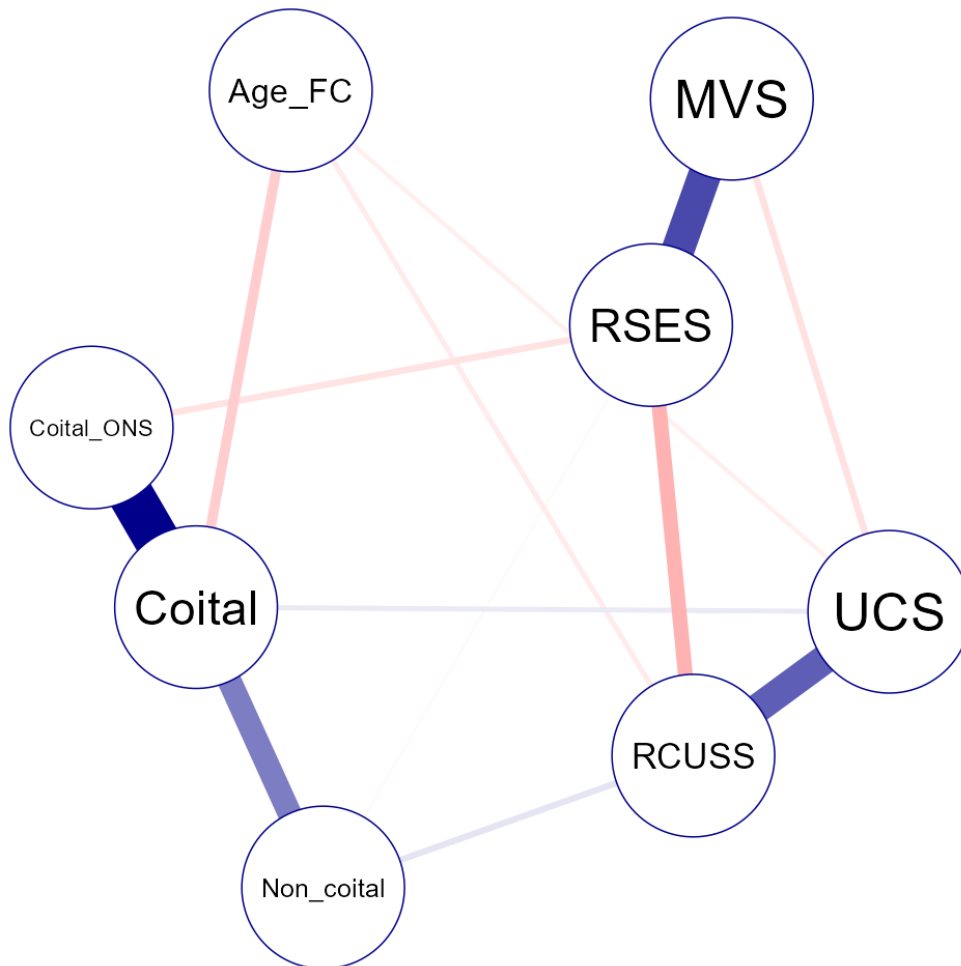
Poznámka: Zkratka RCUSS označuje důvody k souhlasu s nechtěnou aktivitou, MVS je označení pro mate value a RSES zastupuje sebehodnocení žen.

Po provedení lineární regrese byl nalezen statisticky významný vztah mezi sebehodnocením a měřením dotazníku RCUSS, $b = -2,04$; $\beta = -0,37$; $SE = 0,48$; $p < .001$, se středně silným efektem, $R^2 = -0,14$. Jinými slovy, sebehodnocení žen mělo středně silný negativní vztah s důvody, které vedou ženy k souhlasu s nechtěnou sexuální aktivitou. Vliv mate value na měření dotazníku RCUSS byl shledán nesignifikantním.

Na obrázku 6 můžeme vidět parciální korelační síť. Tabulka 10 zobrazuje vztahy mezi proměnnými v rámci parciální korelační sítě. Při zahrnutí proměnných ze sexuální historie žen zůstal zachován středně silný negativní vztah mezi sebehodnocením a měřením dotazníku RCUSS. Za povšimnutí stojí rovněž slabý negativní vztah mezi konceptem mate value a účastí na nechtěných konsenzuálních sexuálních aktivitách (UCS). Současně však mate value není spojeno s měřením dotazníku RCUSS.

Obrázek 6

Parciální korelační síť mezi proměnnými ze sexuální historie žen, mate value, sebehodnocením a důvody k souhlasu s nechtěnou sexuální aktivitou

Poznámka: Oranžové přímky značí negativní vztah, modré přímky symbolizují naopak pozitivní vztah. Označení Age_FC zastupuje věk při první souloži, Coital_ONS značí počet náhodných sexuálních partnerů, Coital symbolizuje celkový počet sexuálních partnerů, Non_coital počet nekoitálních partnerů. UCS je zkratkou pro účast na nechtěných konsenzuálních sexuálních aktivitách. MVS symbolizuje mate value, RCUSS značí důvody k dobrovolné účasti na nechtěných sexuálních aktivitách a RSES zastupuje sebehodnocení žen.

Tabulka 10

Váhy vztahů mezi proměnnými z parciální korelační sítě

Proměnná	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
1. UCS	0,00	-0,08	0,00	0,44	0,00	-0,04	0,06	0,00
2. MVS	-0,08	0,00	0,49	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
3. RSES	0,00	0,49	0,00	-0,21	-0,08	0,00	0,00	-0,01
4. RCUSS	0,44	0,00	-0,21	0,00	0,00	-0,06	0,00	0,07
5. Coital_ONS	0,00	0,00	-0,08	0,00	0,00	0,00	0,69	0,01
6. Age_FC	-0,04	0,00	0,00	-0,06	0,00	0,00	-0,14	0,00
7. Coital	0,06	0,00	0,00	0,00	0,69	-0,14	0,00	0,35
8. Non_coital	0,00	0,00	-0,01	0,07	0,01	0,00	0,35	0,00

V rámci výzkumné otázky 4 byly blíže analyzovány vztahy jednotlivých položek dotazníku RCUSS vůči sebehodnocení a mate value. Za účelem zachování přehledu o unikátních vztazích proměnných mate value a sebehodnocení byly vytvořeny parciální korelační sítě pro tyto dva koncepty nejprve odděleně. Vztah mate value s položkami dotazníku RCUSS je znázorněn na obrázku 7, váhy jednotlivých vztahů jsou popsány v tabulce 11 v příloze 1. Parciální korelační sítě naznačují existenci negativního vztahu mate value s položkami 5 a 7 z dotazníku RCUSS. Relativně slabý negativní vztah byl objeven také u položky 12. Naopak byl nalezen slabší pozitivní vztah s položkou 15.

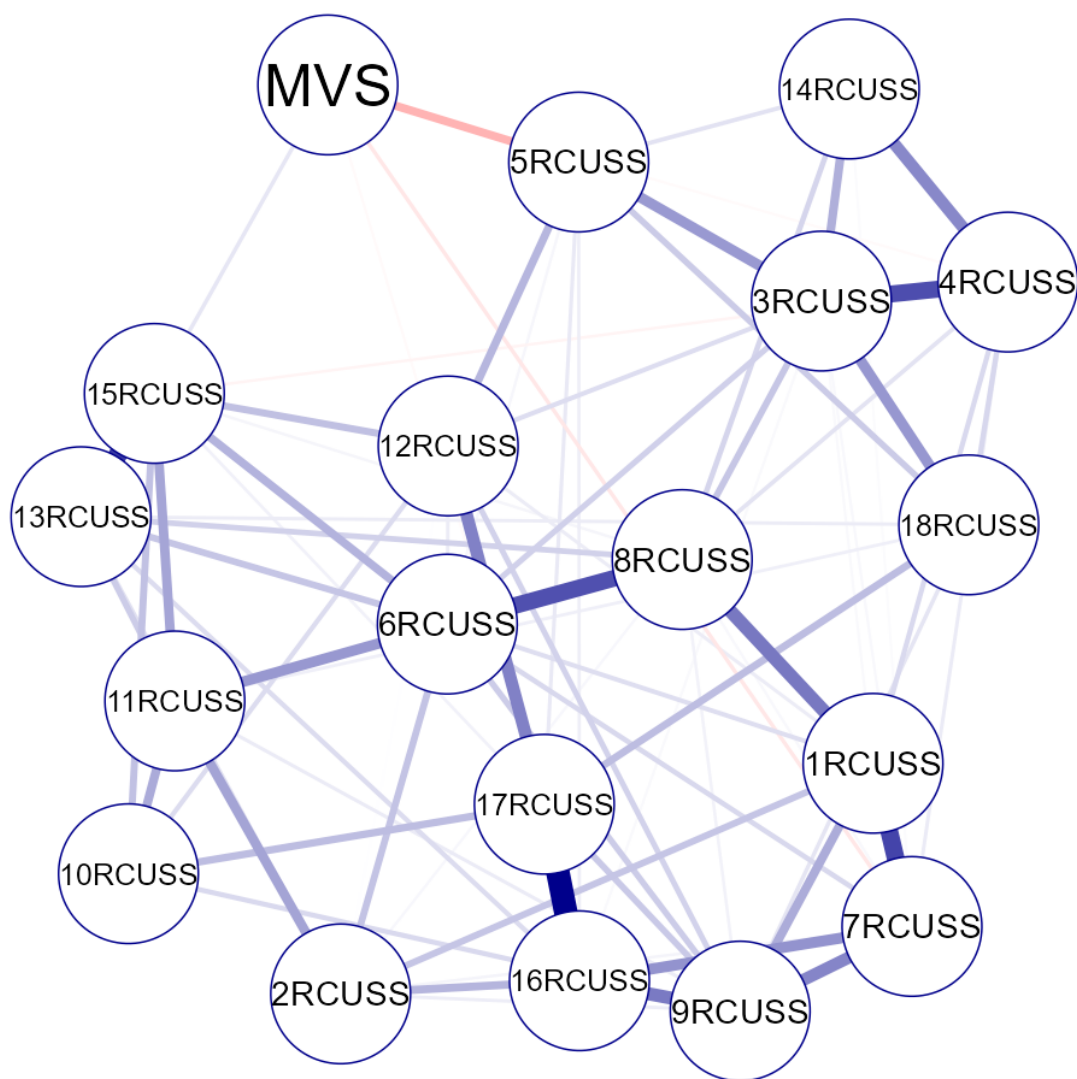
Unikátní spojení mezi sebehodnocením a položkami dotazníku RCUSS jsou představeny na obrázku 8, váhy jednotlivých vztahů popisuje tabulka 12 v příloze 1. Obrázek demonstruje slabší negativní vztahy sebehodnocení žen s položkami 1, 6, 7, 8, 10, 12 a 17. Stejně jako u proměnné mate value, byl i v případě sebehodnocení objeven slabý pozitivní vztah s položkou 15.

Obrázek 9 prezentuje parciální korelační síť mezi proměnnými po zahrnutí mate value současně se sebehodnocením. V případě mate value se již neobjevil negativní vztah s položkou 7. Sebehodnocení si naopak zachovalo všechny negativní vztahy, zároveň však po započítání

vlivu mate value nebyl zachován pozitivní vztah s položkou 15. Konkrétní váhy vztahů jsou zapsány v tabulce 13 v příloze 1.

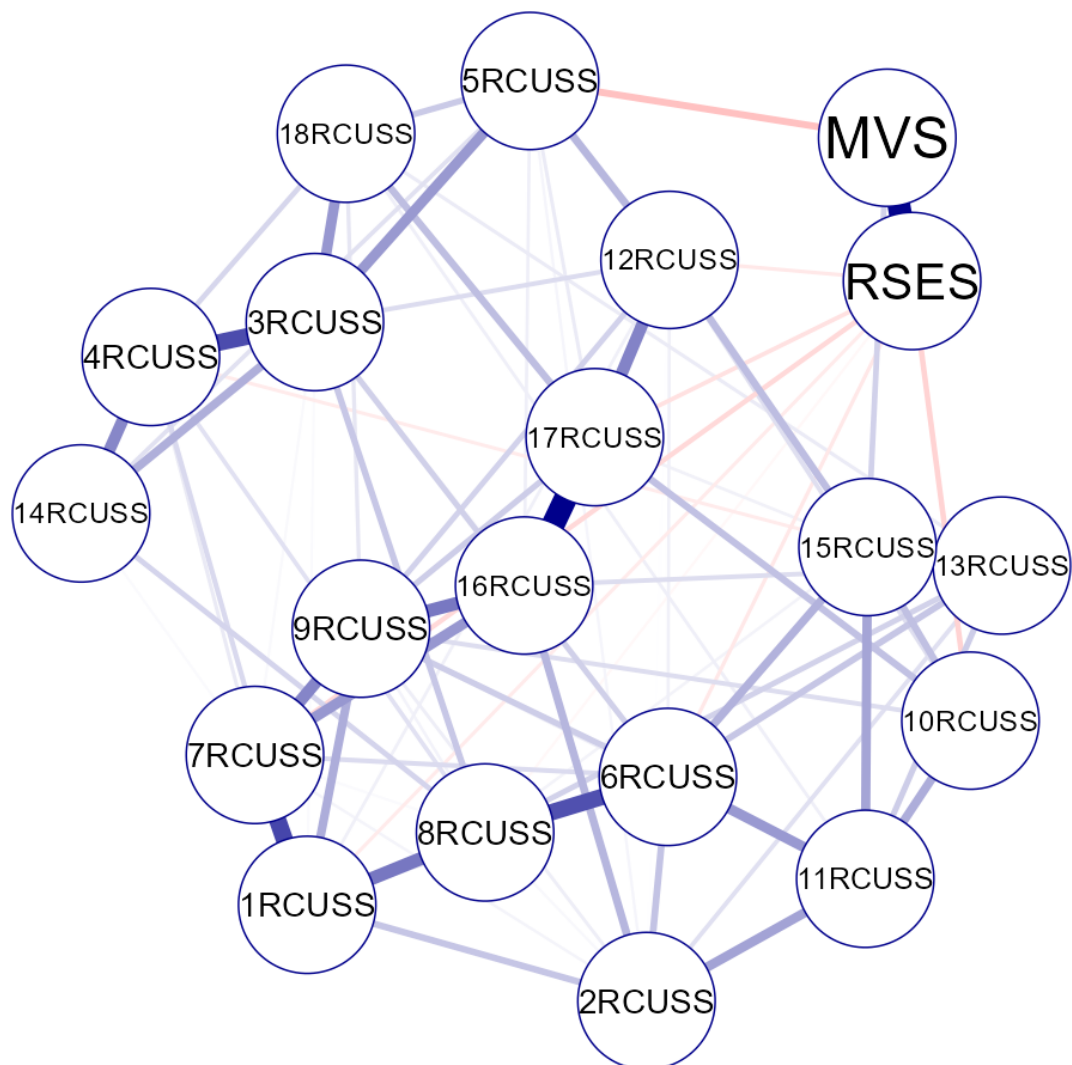
Obrázek 7

Parciální korelační síť pro mate value a položky RCUSS

Obrázek 9

Parciální korelační síť pro sebehodnocení, mate value a položky RCUSS

Pátá výzkumná otázka se zaměřuje na experimentální zkoumání důvodů k dobrovolné účasti na nechtěné sexuální aktivitě u skupiny starších žen ve srovnání s ženami do 35 let. Za účelem zhodnocení rozdílu v celkovém množství důvodů k souhlasu s nechtěnými sexuálními aktivitami mezi staršími a mladšími ženami byl proveden nezávislý t-test, s ohledem na nesignifikantní Levenův test bylo možné využít studentův t-test. Nezávislý t-test neprokázal statisticky významný rozdíl mezi staršími a mladšími ženami v celkovém množství důvodů k souhlasu s nechtěnými sexuálními aktivitami, $t(132) = -0,93$; $p = 0,35$; Cohenovo $d = -0,25$. Konkrétní hodnoty jsou uvedeny v tabulce 14 níže.

Tabulka 14

Nezávislý t-test celkového měření dotazníku RCUSS u starších a mladších žen

	t	df	p	Cohen's d	SE Cohen's d
RCUSS	-0.93	132	0.35	-0.25	0.277

9. Diskuse

Diplomová práce se soustředila na testování dvou hypotéz. První hypotéza (H1) se zabývala existencí vztahu mezi ochotou participovat na nechtěné sexuální aktivitě, která byla měřena pomocí dotazníku RCUSS, a úrovní sebehodnocení, měřeno dotazníkem RSES. Druhá hypotéza (H2) se zaměřovala na testování vztahu mezi ochotou participovat na nechtěné sexuální aktivitě, měřeno opět dotazníkem RCUSS, a konceptem mate value, který byl měřen pomocí dotazníku MVS.

Kromě toho byly v rámci této práce výzkumně řešeny tři otázky. První otázkou bylo vytvoření modelu vztahů mezi zmíněnými proměnnými. Cílem této otázky bylo lépe porozumět vztahům mezi ochotou účastnit se nechtěné sexuální aktivity, úrovní sebehodnocení a konceptem mate value žen v souvislosti s relevantními aspekty z jejich sexuální historie.

Součástí druhé výzkumné otázky byla podrobnější analýza jednotlivých spojení mezi specifickými důvody z dotazníku RCUSS, sebehodnocením a mate value. Poslední výzkumná otázka se týkala explorativního srovnání skupiny žen starších 35 let a mladších žen v celkovém hodnocení jejich důvodů k účasti na nechtěných sexuálních aktivitách. Hypotézy H1 a H2 společně s výzkumnými otázkami byly testovány s cílem poskytnout ucelené poznatky o vztazích mezi ochotou účastnit se nechtěné sexuální aktivity, sebehodnocením a mate value, při zohlednění diferencí mezi jednotlivými důvody k účasti na nechtěné sexuální aktivitě a sexuální historie žen.

V případě hypotézy (H1) byl zjištěn středně silný negativní vztah mezi důvody k dobrovolné participaci na nechtěných sexuálních aktivitách a úrovní sebehodnocení s velikostí efektu $R^2 = -0,14$. Jinými slovy ženy s vyšším sebehodnocením projevují nižší ochotu k účasti na nechtěné sexuální aktivitě. Toto zjištění umožňuje zamítnout nulovou hypotézu.

Na druhou stranu, předpokládaný vztah mezi mate value a ochotou účastnit se nechtěné sexuální aktivity nedosáhl hladiny statistické signifikance. Nebyl tedy nalezen dostatečný důkaz pro podpoření hypotézy H2, která předpokládala negativní vztah mezi těmito dvěma proměnnými. Výsledky tedy naznačují, že mate value nemá přímý statisticky významný vliv na ochotu žen účastnit se nechtěné sexuální aktivity. V tomto případě tedy nelze zamítnout nulovou hypotézu.

V rámci sexuální psychologie bylo sebehodnocení zkoumáno jako faktor, který potenciálně ovlivňuje sexuální chování. Nicméně, výsledky předchozích studií na toto téma

jsou často rozporuplné a nejednoznačné. Vztahy mezi sebehodnocením, sexuálním fungováním a sexuálně rizikovým chováním byly hodnoceny spíše jako slabé či dokonce nesignifikantní (Ahn & Yang, 2022; Sakaluk et al., 2019). Je však nezbytné vzít v potaz, že mnohé studie s tímto zaměřením nerozlišovaly jednotlivé důvody a motivy, které ženy vedou k danému sexuálnímu chování. Toto rozlišení se však při zkoumání sebehodnocení jako proměnné v sexuální psychologii jeví jako esenciální.

Tato diplomová práce se naopak zaměřuje na detailní analýzu důvodů a motivů žen k dobrovolné účasti na nechtěné sexuální aktivitě. Právě z toho důvodu zřejmě dochází k odlišným výsledkům. Zjištění této diplomové práce jsou v souladu se studiemi Townsenda a kolektivu (2020) a Vrangalové (2015), které spojují sebehodnocení s neautonomními motivy k danému sexuálnímu chování. Podobně jako výše zmíněné studie, dochází i diplomová práce k závěru, že sebehodnocení vykazuje středně silný negativní vztah s důvody souhlasu s nechtěnými sexuálními aktivitami, které by mohly být považovány za neautonomní. Předěšlé studie, které nerozlišují autonomní a neautonomní motivy, mohou dojít v tomto směru ke zkresleným výsledkům, neboť autonomní motivy k přizpůsobení se partnerovi a jeho sexuálním potřebám by naopak mohly do jisté míry vykazovat pozitivní vztah k sebehodnocení (Good & Sanchez, 2010).

Studie Ethier a kolektivu (2006) se zaměřila přímo na souvislost mezi sebehodnocením a souhlasem s nechráněnou souloží. Podle výsledků této studie existuje přímý negativní vztah mezi sebehodnocením a tímto druhem sexuálního chování. Na rozdíl od zmíněné studie se tato diplomová práce soustředila výhradně na sebehodnocení v souvislosti s ochotou se nechtěných sexuálních aktivit dobrovolně účastnit. Tuto ochotu lze definovat jako soubor přesvědčení, důvodů a motivů, které mohou se značnou pravděpodobností vyústit v konkrétní sexuální chování žen – participaci na sexuální aktivitě, po které ženy ve skutečnosti netouží. V rámci této práce byl nalezen slabý negativní vztah mezi sebehodnocením a četností, s jakou se ženy účastní nechtěných konsenzuálních sexuálních aktivit (sexuálním chováním). Přesto však vazba sebehodnocení na důvody k souhlasu s nechtěnou sexuální aktivitou zůstává silnější než spojení přímo s výše zmíněným sexuálním chováním. Podle nasbíraných dat je zřejmé, že sebehodnocení je výrazněji vztaženo k přesvědčení a motivům žen spíše než k výše zmíněnému sexuálnímu chování.

Toto zjištění koresponduje i s výsledky Salazara a kolektivu (2004). Tito výzkumníci zjistili, že po zahrnutí proměnné komunikace s partnerem (složeno z faktorů strach z odmítnutí nechráněné soulože, diskuze o sexuální aktivitě a self-efficacy) významně oslabila přímá vazba

sebepečetí na druh sexuálního chování – odmítnutí nechráněné soulože. Sebepečetí bylo naopak lépe spojeno s proměnnou komunikace s partnerem. Salazar a kolektiv považují komunikaci s partnerem jako moderující proměnnou mezi sebepečetím a odmítnutím nechráněné soulože. V rámci této studie byl však vztah sebehodnocením a ochoty k účasti na nechtěné sexuální aktivitě významně silnější než vztah k přímé participaci na nechtěné sexuální aktivitě. Pokud bylo do parciální korelační sítě započítáno sebehodnocení, dotazník RCUSS a četnost účasti na nechtěné sexuální aktivitě, slabý negativní vztah mezi sebehodnocením a četností účasti na nechtěné sexuální aktivitě přetrvával. Současně však je sebehodnocení silněji spojeno s měřením dotazníku RCUSS. Tato data vypovídají o unikátnosti vztahu mezi sebehodnocením a ochotou k účasti na nechtěné sexuální aktivitě, nikoli o pouhé moderaci vztahu.

Přímá souvislost sebehodnocení a četnosti, s jakou ženy dobrovolně participují na nechtěné sexuální aktivitě, byla v rámci parciálních korelačních sítí dále zkoumána. Po zahrnutí proměnné mate value do parciální korelační sítě se tento, dosud signifikantní, vztah vytratil. V návaznosti na tento krok se objevila spojitost četnosti souhlasu s nechtěnými sexuálními aktivitami s proměnnou mate value v negativním směru. Mate value bylo současně propojeno silným pozitivním vztahem se sebehodnocením žen. Tento vztah byl relativně očekávaný vzhledem k výsledkům studií prezentovaných v teoretické části. Brase a Guy (2004) dokonce předpokládají, že je sebehodnocení na proměnné mate value dokonce závislé. Do jisté míry se tyto teoretické koncepty mohou částečně překrývat (Brase & Dillon, 2022; Brase & Guy, 2004). Tyto poznatky mohou být vysvětlením pro změnu vztahů v parciální korelační sítě po zahrnutí mate value. Teoreticky tak koncept mate value lépe než sebehodnocení postihuje faktory, které souvisí s výše zmíněným sexuálním chováním. Tato interpretace je však čistě hypotetická, je nezbytné k ní takto přistupovat. Shrnutí návrhů na podrobnější výzkum v tomto směru je představeno níže v této kapitole.

V rámci potvrzení modelu sexuální odpovědi podle Basson (2000) byla do baterie dotazníků zahrnuta otázka, zda se pocity žen (chtění) během sexuální interakce změnily. Podle modelu Basson může být sexuální touha zpočátku interakce nižší. Výsledky tohoto výzkumu skutečně odhalily slabý pozitivní vztah mezi změnou pocitů a četností účasti na nechtěných sexuálních aktivitách. Současně však tato změna pocitů nijak nesouvisela s měřením dotazníku RCUSS. Vysvětlení mohou poskytnout studie O'Sullivan a Gaines (1998) podle které ženy mohou cítit sexuální vzrušení a zároveň si sexuální aktivitu z různých důvodů nepřejí. Rovněž Morgan a kolektiv (2006) rozlišují dimenzi chtění sexuální aktivity na sociální a fyzickou.

Opoždění nástup sexuální touhy tedy plně nepopisuje koncept nechtěných konsenzuálních sexuálních aktivit.

Jak již bylo vysvětleno v předchozích odstavcích této kapitoly, v případě testování hypotézy H2 nebylo možné zamítnout nulovou hypotézu. Jinými slovy nebyl nalezen signifikantní vztah mezi proměnnými mate value a měřením pomocí dotazníku RCUSS. Možných vysvětlení pro tento výsledek může být více. Podle Fishera a kolektivu (2008) je mate value klasifikováno jako multidimenzionální koncept. Jestliže je celkové mate value složeno z více komponent, může být výsledek této diplomové práce potenciálně zdůvodněn odlišnými vztahy jednotlivých komponent mate value k ochotě se dobrovolně účastnit se nechtěných sexuálních aktivit. Brase a Guy (2004) navíc dochází k závěru, že mate value se u žen výrazněji mění v závislosti na věku. Již v období 18-25 let dochází u žen k postupnému poklesu mate value, který pokračuje i v dalších věkových obdobích. V případě, že se ochota k účasti na nechtěné sexuální aktivitě s věkem nemění, zatímco mate value ano, mohl by vliv věku do jisté míry vysvětlovat nezávislost mate value na měření dotazníku RCUSS. Současně však tato diplomová práce neodhalila statisticky signifikantní souvislost mezi věkem a mate value.

V neposlední řadě může zdůvodnění výsledků této práce poskytovat zjištění Birnbauma a kolektivu (2021) a Conroy-Beama a kolektivu (2016). Podle těchto výzkumníků není významná hodnota mate value žen jako taková. V partnerských vztazích je stěžejní především rozdíl mate value mezi partnery. Teprve vysoký rozdíl v mate value mezi partnery, nikoli mate value samotné, může vyústit v aplikování strategií na udržení partnera s vyšším mate value, včetně účasti na sexuální aktivitě, přestože je nechtěná. Tato práce však počítá pouze s naměřeným mate value žen, nebere v potaz rozdíl mate value mezi partnery.

Jedním z cílů této práce bylo prozkoumat vztahy mezi sebehodnocením, ochotou účastnit se nechtěné sexuální aktivity a mate value žen v kontextu jejich sexuální historie. Aspekty ze sexuální historie, například věk při první souloži, počet náhodných partnerů či partnerů celkem jsou významnými ukazateli s ohledem na nechtěné konsenzuální sexuální aktivity či sebehodnocení (Katz & Schneider, 2015; Vrangalova, 2015; Furman & Collibee, 2014; Sandberg-Thoma & Kamp Dush, 2013). Parciální korelační síť sice odhalila některé unikátní souvislosti mezi výše zmíněnými proměnnými, avšak žádný z aspektů sexuální historie žen významně neproměnil středně silný negativní vztah mezi sebehodnocením a měřením dotazníku RCUSS. Výsledný model vztahů je znázorněn na obrázku 6 v předchozí kapitole.

Dle očekávání vyplývajících z výše zmíněných studií odhalila parciální korelační síť slabé negativní spojení mezi věkem při první souloži, měřením dotazníku RCUSS a četností

účasti na nechtěných sexuálních aktivitách. Dále bylo množství náhodných sexuálních partnerů slabě negativně propojeno se sebehodnocením. Jak již bylo vysvětleno výše, tuto závislost pravděpodobně ovlivňují autonomní či neautonomní motivy (Townsend et al., 2020; Katz & Schneider, 2015; Vrangalova, 2015). Překvapením není ani slabý pozitivní vztah mezi celkovým počtem sexuálních partnerů a četností účasti na nechtěných sexuálních aktivitách. Logickou úvahou lze dojít k závěru, že více sexuálních zkušeností nabízí ženám více možností se účastnit i sexuálních aktivit, po kterých ve skutečnosti netouží. Rovněž se v souladu s předchozími studii objevují silné pozitivní vztahy u dvojic proměnných sebehodnocení a mate value (Brase & Dillon, 2022), měření dotazníku RCUSS a četností účasti na nechtěných sexuálních aktivitách (Kennett et al., 2013). Současně je v rámci modelu patrná relativně slabá pozitivní vazba počtu nekoitálních partnerů na měření dotazníku RCUSS. Vzhledem k tomu, že předchozí studie nezahrnují počet nekoitálních partnerů, vyžaduje vysvětlení této souvislosti další výzkum.

Vzhledem k různorodosti důvodů k účasti na nechtěné sexuální aktivitě v dotazníku RCUSS byly pomocí parciální korelační sítě analyzovány vztahy mezi sebehodnocením, mate value a jednotlivými položkami dotazníku RCUSS. Proměnné mate value a sebehodnocení byly v této analýze zkoumány nejprve separovaně a následně byly do modelu zahrnuty společně, aby mohly být postihnuty případné moderující vztahy.

V případě mate value byly zaznamenány slabší negativní vazby na položky dotazníku RCUSS 5 a 7 („*Byla jsem pod vlivem alkoholu nebo jiných drog*“ a „*Bála jsem se, že mě partner opustí, pokud nebudu souhlasit s nechtěnou sexuální aktivitou*“). Souvislost s položkou 7 byla očekávatelná vzhledem k předchozím studiím (Birnbaum et al., 2021; Conroy-Beam et al., 2016; Buss et al., 2008), avšak po zahrnutí sebehodnocení byla položka 7 vázána na tento koncept, nikoli na mate value. Vysvětlením může být do jisté míry částečný překryv těchto dvou konceptů (Brase & Dillon, 2022; Brase & Guy, 2004). Zajímavé je však spojení mate value s položkou 5, které přetrvalo i po zahrnutí sebehodnocení. V rámci rešerše, která je součástí této práce, nebyly nalezeny podklady, které by poskytly uspokojivé vysvětlení této souvislosti.

V neposlední řadě zůstal po zahrnutí proměnné sebehodnocení významný také pozitivní vztah s položkou 15 („*Nechtěla jsem, aby si partner připadal odmítnutý*“). Ženy s vyšším mate value tedy ve srovnání s ostatními důvody z dotazníku RCUSS častěji souhlasí s nechtěnou sexuální aktivitou, aby si partner nepřipadal odmítnutý. Vzhledem k tomu, že se nejedná o strach ze ztráty partnera, toto zjištění nevyvrací závěry z výše zmíněných studií (Birnbaum et

al., 2021; Conroy-Beam et al., 2016; Buss et al., 2008). Hypoteticky může být tato souvislost zdůvodněna altruistickým chováním žen. Altruističtí jedinci jsou častěji vnímáni jako přitažlivější partneři. Lidé s vyšší mírou altruismu byli hodnoceni jako spolehlivější, soucitnější a atraktivnější partneři (Arnocky et al., 2016). Pokud si žena připadá jako vysoce žádoucí partnerka, může z čistě altruistických důvodů vyhovět partnerce/partnerovi kvůli lítosti a soucitu. Je však otázkou, proč by v tomto případě nebyla rovněž nalezena souvislost mate value s motivací naplnit potřeby partnera, což lze považovat rovněž za altruistické chování (Morgan et al., 2006). Tato hypotéza vyžaduje další výzkum.

Souvislost sebehodnocení s jednotlivými položkami RCUSS zůstala i po zahrnutí proměnné mate value téměř nezměněna. Samotné sebehodnocení vykazuje po započítání vlivu všech položek z dotazníku RCUSS slabší negativní vztahy k následujícím položkám:

- Položka 1: *Měla jsem pocit, že bych ohrozila náš vztah, kdybych se nezapojila do nechtěné sexuální aktivity.*
- Položka 6: *Kdybych nevyhověla žádosti o sexuální aktivitu, cítila bych se provinile.*
- Položka 7: *Bála jsem se, že mě partner opustí, pokud nebudu souhlasit s nechtěnou sexuální aktivitou.*
- Položka 8: *Chtěla jsem se vyhnout napětí ve vztahu.*
- Položka 10: *Souhlasila jsem s nechtěnou sexuální aktivitou, abych mezi námi posílila intimitu.*
- Položka 12: *Měla jsem pocit, že bych měla vyhovět, když jsem k sexuální aktivitě již dala souhlas v minulosti.*
- Položka 17: *Chtěla jsem se cítit od partnera přijímána.*

Jedná se o položky z různých tematických okruhů. Zjištění této diplomové práce podporuje výzkum Goodman (2008), jejíž výsledky naznačují, že ženy s nižším sebehodnocením častěji souhlasí s nechtěnou sexuální aktivitou za účelem posílení partnerského vztahu. Těsně pod hladinou významnosti vychází také účast z důvodu vyhnutí se konfliktu ve vztahu. S těmito výsledky koresponduje nalezená souvislost mezi sebehodnocením a položkami 10 a 8. Na rozdíl od mate value u sebehodnocení nebyla nalezena souvislost s položkou 5, což je v rozporu s výsledky studie Gullette a Lyons (2006). Nalezený vztah s položkami 1, 7 a 17 je rovněž v souladu s uvedeným experimentem Mund a kol. (2015). Pokud byl účastník experimentu uveden v přesvědčení, že je partner ve vztahu nespokojen,

vykazoval následně tento účastník větší úzkost kvůli ohrožení vztahu a nejistotu, zda je partnerem stále přijímán, v závislosti na jeho sebehodnocení.

Pokud bylo do parciální korelační sítě zahrnuto pouze sebehodnocení a položky dotazníku RCUSS, objevila se srovnatelně s mate value také slabá pozitivní spojitost s položkou 15. Tato spojitost však zanikla po započítání vlivu mate value. Nadále byla položka 15 slabě pozitivně spojena výhradně s mate value.

Součástí výzkumu bylo také explorativní srovnání mladších žen (n=116) a žen starších 35 let (n=16). V rámci nezávislého t-testu nebyl nalezen statisticky signifikantní rozdíl mezi těmito dvěma skupinami v ochotě participovat na nechtěných sexuálních aktivitách. Výsledky je však nezbytné brát pouze jako explorativní kvůli malému výzkumnému souboru starších žen. Závislost účasti na nechtěných sexuálních aktivitách na věku je třeba dále zkoumat vzhledem k dosavadnímu opomíjení starších žen a nedostatku dat k této věkové skupině.

Jako ostatně každá studie, má i tato diplomová práce své limity. Jedním z těchto limitů je metoda sběru dat. Data byla sebrána technikou sněhové koule přes sociální sítě, z tohoto důvodu nemusí být vzorek reprezentativní. Výzkumný soubor tak tvoří z velké části studentky vysokých škol. Tento problém vykazují i další studie na toto téma, právě kvůli tomu není možné dostatečně výzkumně podložit a testovat hypotézy pro starší věkovou skupinu. Kromě starších žen bylo ve výzkumném souboru zastoupeno relativně málo žen s homosexuální orientací.

Vypočítaný apriori vzorek pro testování hypotéz H1 a H2 byl 134 respondentek. Výzkumu se však zúčastnilo jen 118 mladších žen. Reálný počet mladších respondentek byl v porovnání s vypočítaným apriori vzorkem pouze mírně nižší, očekávaný vztah mezi proměnnými se ukázal i při nižším počtu respondentek. Přesto však mohlo kvůli tomuto rozdílu potenciálně dojít k mírnému zkreslení dat.

Jako problematické se může jevit také použití v České republice nestandardizovaných dotazníků. Přestože byla využita metoda zpětného překladu, je potenciálně možné, že mohlo dojít ke zkreslení významu jednotlivých položek dotazníku RCUSS a MVS. Překlady dotazníků i přes veškerou snahu nemusí být ve všech ohledech ekvivalentní anglické verzi. Mimo to je samotný dotazník RCUSS sám o sobě předmětem diskuze.

Autoři dotazníku RCUSS, T. P. Humphreys a D. J. Kennett, navrhují používat tento dotazník jako jedno faktorový. Podle jejich doporučení bylo v předchozích studiích přistupováno k dotazníku bezvýhradně jako k jedno faktorovému. Kvůli překladu dotazníku, který je součástí této diplomové práce, byla provedena konfirmační faktorová analýza. Indexy

CFI a RMSEA nevycházejí pro jedno faktorovou strukturu dotazníku nejlépe. Vzhledem k různorodosti jednotlivých položek (důvodů k účasti na nechtěné sexuální aktivitě) je relativně nepravděpodobné, že lze všechny tyto důvody zařadit pod jeden faktor. Za účelem ověření struktury dotazníku byla provedena také explorační faktorová analýza, která odhalila celkem 3 faktory. Nasbíraná data tak svědčí spíše o více faktorové struktuře, což je v rozporu s autory dotazníku. Vzhledem k tomu, že všechny zahrnuté studie nijak nerozporují jedno faktorovou strukturu dotazníku, bylo i v této práci přistoupeno k dotazníku jako jedno faktorovému. Pokud však dotazník ve skutečnosti funguje jako více faktorový, mohlo dojít ke zkreslení, například již ve fázi testování normálního rozdělení dat. Pro další používání dotazníku je však doporučeno důkladně prověřit jeho psychometrické vlastnosti.

Kromě výše zmíněného ne všechny položky dotazníku RCUSS jsou v souladu s definicí nechtěné konsenzuální sexuální aktivity. Nejvíce rozporuplná je v tomto ohledu položka 14 („*Partner mi fyzicky bránil v odchodu.*“). Je otázkou, zda je sexuální aktivita s takovou motivací klasifikovatelná jako konsenzuální. Vzhledem k využití fyzické síly partnera k vynucení účasti na sexuální aktivitě lze takovou aktivitu považovat spíše za sexuální napadení či sexuální nátlak. Tyto praktiky nejsou konsenzuální a nespádají tak do předmětu této práce. Stejně tak položky 3, 4 a 18 („*Partner mě k sexuální aktivitě přemluvil.*“; „*Partner mě prosil tak dlouho, až mi došly argumenty.*“ a „*Partner použil hezká slova, aby mě přemluvil k nechtěné sexuální aktivitě.*“) mohou minimálně hraničit se sexuálními aktivitami pod nátlakem, jak je popsali B. Pugh a P. Becker (2018).

Některé limity výzkumné části této práce mohou pramenit z kvantitativního charakteru výzkumu. Kvantitativní výzkum sice umožňuje testování hypotéz, současně se však mohly vytratit některé detaily či skryté souvislosti v motivaci účastnit se nechtěné sexuální aktivity. Některé respondentky však využily možnost po vyplnění dotazníku zanechat individuální komentář.

Respondentkám například v dotazníku RCUSS chyběly některé důvody. Konkrétně se jedná o nechuť respondentek vysvětlovat partnerovi, proč se nechtějí sexuální aktivity účastnit. Z pohledu této práce je tento důvod nejlépe vztažený k nízké schopnosti odmítnout sexuální aktivitu. Tuto schopnost vyjadřuje nejlépe koncept sexual resourcefulness, jako jeden z významných psychologických faktorů v souvislosti s účastí na nechtěné sexuální aktivitě. Tento faktor však nebyl součástí výzkumu této práce. Dále respondentky uváděly jako absentující důvod účasti na nechtěné sexuální aktivitě agrese či vydírání ze strany partnera. Tyto praktiky však s jistotou nelze hodnotit jako konsenzuální.

Z poznámek některých tak respondentek vyplývá jistá konfuze ohledně posuzování konsenzu. Ve společnosti některé ženy stále nedostatečně rozumí tomu, co představuje konsenzus a jak je možné vyjádřit a prosazovat hranice v sexuálních interakcích. Přestože se ve společnosti stále více hovoří o těchto tématech, zřejmě stále existuje propast mezi teoretickými poznatky a jejich praktickou aplikací v reálném životě. Jisté zkreslení dat tak může pramenit také z chybného posouzení sexuální aktivity jako konsenzuální.

Dotazník RCUSS dále považují respondentky s homosexuální orientací za příliš „heterocentrický“. Dotazník byl autory dotazníku zamýšlen a sestaven pro ženy s předpokládanou heterosexuální orientací. Jednotlivé položky hovoří o partnerovi žen výhradně v mužském rodě. Je však otázkou, zda tento fakt mohl způsobit výrazné zkreslení v nasbíraných datech. Mimo to některé respondentky reflektují změnu svých důvodů a motivů k účasti na nechtěných sexuálních aktivitách v průběhu života. Není tak dostatečně jasné, zda tyto ženy souhlasí s nechtěnými sexuálními aktivitami v průběhu celého života nebo se u nich tyto aktivity odehrály pouze v konkrétním období v minulosti.

V tomto ohledu byl rozdíl mezi staršími a mladšími ženami testován pouze explorativně. Kromě toho nebylo možné analyzovat rozdíly v jednotlivých položkách dotazníku RCUSS dle věku žen z důvodu nízkého počtu starších respondentek. Z poznámek respondentek je navíc patrné, že u nich v tomto kontextu došlo ke změně vlivem významných životních zkušeností či psychoterapie. Je však otázkou, zda právě psychoterapie není faktorem, který může zvýšit sebehodnocení žen a tím pádem ovlivnit také ochotu k účasti na nechtěné sexuální aktivitě.

Rosenbergova sebehodnotící škála (RSES) byla v rámci výzkumu Allika a Schmita (2005) administrována v 53 různých zemích. Cílem studie bylo zkoumat univerzální, případně kulturně specifické charakteristiky konceptu globálního sebehodnocení. Studie přinesla několik zajímavých poznatků. Celkově bylo sebehodnocení do jisté míry ovlivněno socioekonomickým statutem. Lidé s vyšším socioekonomickým statutem měli tendenci k lepšímu sebehodnocení. Socioekonomický status respondentek nebyl v rámci této diplomové práce zjišťován, nelze tedy vyloučit jeho skrytý vliv na vztahy ostatních proměnných.

Dalším klíčovým zjištěním této studie byla univerzální tendence respondentů považovat vlastní sebehodnocení jako převážně pozitivní. Tuto tendenci vysvětlují Allik a Schmit vlivem sociální žádoucnosti. Podle jejich teorie je možné, že respondenti dávají najevo spíše své lepší stránky, aby byli okolím vnímáni pozitivněji. I v rámci této studie může být sebehodnocení do určité míry zkreslené sociální žádoucností respondentek.

V neposlední řadě studie přinesla poznatky o specifických kulturních rozdílech s ohledem na sebehodnocení. Bylo zjištěno, že některé kultury se projevují pozitivnějším sebehodnocením než jiné. Tyto výsledky naznačují vliv sociálních norem dané kultury na sebehodnocení jedinců. Je tedy poněkud diskutabilní, zda výsledky této práce lze aplikovat na jiné kultury.

Dále je nutné zmínit společný limit pro všechny zahrnuté dotazníky. Dotazníky RCUSS, RSES i MVS se spoléhají výhradně na sebezpozření a sebereflexi respondentek. To však může být do značné míry nepřesné například vlivem sociální žádoucnosti. Objektivita sebezpozření mohla být také narušena faktem, že respondentky byly předem obeznámeny s předmětem výzkumu.

Na závěr diskuze jsou předloženy některé návrhy na další výzkum, které přímo navazují na poznatky této práce. Tato studie se soustředila na problematiku nechtěných konsenzuálních sexuálních aktivit výhradně u žen. Ochotu účastnit se nechtěných sexuálních aktivit však jednoznačně vykazují i muži (Khera et al., 2022). S ohledem na nedostatek studií této problematiky čistě u mužského pohlaví, navrhuje tato diplomová práce podrobnější výzkum výše zmíněných proměnných u respondentů mužského pohlaví. Vzhledem k malému vzorku starších žen nasbíraných v rámci výzkumné části diplomové práce se jeví jako relevantní lépe prozkoumat například potenciální rozdíl v zastávání odlišných důvodů k participaci na nechtěných sexuálních aktivitách u starších a mladších žen.

Tato diplomová práce dále přinesla poznatky o souvislostech jednotlivých položek dotazníku RCUSS a konceptů sebehodnocení a mate value. Vzhledem k možnému částečnému překrytí těchto dvou konceptů tato práce navrhuje dále zkoumat vliv sebehodnocení a mate value v daném kontextu jako multidimenzionálních konstruktů. Pro další využívání dotazníku RCUSS je rovněž doporučeno detailněji prozkoumat jeho psychometrické vlastnosti.

V neposlední řadě je možné zkoumat proměnné sebehodnocení, mate value a ochotu participovat na nechtěné sexuální aktivitě v závislosti na dalších proměnných, které vyplývají z teoretického přehledu diplomové práce. Lze doporučit zahrnutí proměnné sexual resourcefulness do modelu vztahů mezi výše pospanými proměnnými. Na základě studie Allika a Schmita (2005) je možné rovněž zkoumat roli socioekonomického statusu. Dalším možnou cestou je rozlišení důvodů k účasti na nechtěných sexuálních aktivitách u svobodných žen a těch, které jsou v partnerském vztahu.

Závěr

V závěru této diplomové práce jsou shrnuty významné přínosy přehledu teoretických poznatků a výzkumné části práce. Teoretická část přinesla komplexní pohled na sexuální konsenzus a vymezení termínu nechtěné konsenzuální sexuální aktivit. Dále byly rozebrány specifické důvody, které vedou ženy k účasti na nechtěných sexuálních aktivitách. Práce osvětlila působení psychologických faktorů v tomto kontextu, se zvláštním zaměřením na sebehodnocení a mate value. Tyto teoretické poznatky poskytly pevný základ pro provedení vlastního výzkumu.

Výzkumná část práce s ohledem na její cíle přinesla důležitá zjištění v kontextu zkoumané problematiky. Testování hypotézy H1 umožnilo zamítnout nulovou hypotézu. Zjištěný středně silný negativní vztah naznačuje, že ženy s vyšším sebehodnocením vykazují nižší ochotu účastnit se nechtěné sexuální aktivity. V případě hypotézy H2 nebylo možné zamítnout nulovou hypotézu, vztah mezi proměnnými nebyl vyhodnocen jako statisticky signifikantní. Aspekty ze sexuální historie žen významně nezasáhly do vztahů mezi proměnnými a nebyly tudíž hodnoceny jako klíčové determinanty v tomto kontextu. Zároveň však jejich zahrnutí do výzkumu, společně s analýzou specifických souvislostí mate value a sebehodnocení s jednotlivými položkami dotazníku RCUSS, umožnilo hlubší vhled do zkoumané problematiky. Explorativní testování ochoty účastnit se nechtěných sexuálních aktivit neodhalilo významný rozdíl mezi staršími a mladšími ženami.

Výsledky této diplomové práce poskytují základní rámec pro další výzkum v této oblasti. Budoucí studie by se mohly zaměřit na výzkum dané problematiky u starších žen a také u mužů za účelem získání přehledu o možných specifických důvodech k účasti na nechtěné sexuální aktivitě pro tyto skupiny. Dále je vhodné důkladněji prozkoumat vztahy mezi sebehodnocením a ostatními proměnnými v tomto kontextu, zejména faktorem sexual resourcefulness. S ohledem na hlubší vhled do zkoumaných souvislostí se jeví jako výhodné použít pro měření sebehodnocení a mate value více faktorové dotazníky kvůli kvalitnějšímu oddělení vlivu těchto dvou proměnných. V neposlední řadě je pro další výzkum zásadní ověření psychometrických vlastností dotazníku RCUSS.

Výsledky tohoto výzkumu mají významný přínos pro prevenci a osvětu ohledně sexuálního konsenzu a účasti na nechtěných sexuálních aktivitách. Celkem 83% žen z výzkumného souboru přiznává dobrovolnou participaci na sexuálních aktivitách, které si ve

skutečnosti nepřály. Tento údaj naznačuje naléhavou potřebu zvýšit ve společnosti povědomí o tématu sexuálního konsenzu a nastavování hranic v sexuálních interakcích.

Reference

- Ahn, J., & Yang, Y. (2022). Relationship between self-esteem and risky sexual behavior among adolescents and young adults: A systematic review. *American Journal of Sexuality Education*, 1–20. <https://doi.org/10.1080/15546128.2022.2118199>
- Al Khatib, S. A. (2012). Exploring the relationship among loneliness, self-esteem, self-efficacy and gender in United Arab Emirates college students. *Europe's Journal of Psychology*, 8(1), 159-181. <https://doi.org/10.5964/ejop.v8i1.301>
- American Psychological Association. (2020). *Publication manual of the American Psychological Association* (7th ed.). <https://doi.org/10.1037/0000165-000>
- Arnocky, S., Piché, T., Albert, G., Ouellette, D., & Barclay, P. (2016). Altruism predicts mating success in humans. *British Journal of Psychology*, 108(2), 416–435. <https://doi.org/10.1111/bjop.12208>
- Basile, K. C. (1999). Rape by acquiescence. *Violence against women*, 5(9), 1036–1058. <https://doi.org/10.1177/1077801299005009004>
- Basson, R. (2000). The female sexual response: A different model. *The Journal of Sex and Marital Therapy*, 26(1), 51-65. <https://doi.org/10.1080/009262300278641>
- Bay-Cheng, L. Y., & Eliseo-Arras, R. K. (2008). The making of unwanted sex: gendered and neoliberal norms in college women's unwanted sexual experiences. *Journal of Sex Research*, 45(4), 386–397. <https://doi.org/10.1080/00224490802398381>
- Beres, M. A. (2014). Rethinking the concept of consent for anti-sexual violence activism and education. *Feminism & Psychology*, 24(3), 373–389. <https://doi.org/10.1177/0959353514539652>
- Birnbaum, G. E., Kanat-Maymon, Y., Slotter, E. B., & Luchies, L. B. (2021). Sexual desire mediates the relationship-promoting effects of perceived partner mate value. *Archives of Sexual Behavior*, 50(8), 3733–3755. <https://doi.org/10.1007/s10508-021-02060-2>
- Blatný, M., & Osecká, L. (1994) Rosenbergova škála sebehodnocení: struktura globálního vztahu k sobě. *Československá psychologie*, 38(6), 481-488.

- Brase, G. L., & Dillon, M. H. (2022). Digging deeper into the relationship between self-esteem and mate value. *Personality and Individual Differences, 185*, 111–219. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2021.111219>
- Brase, G. L., & Guy, E. C. (2004). The demographics of mate value and self-esteem. *Personality and Individual Differences, 36*(2), 471–484. [https://doi.org/10.1016/s0191-8869\(03\)00117-x](https://doi.org/10.1016/s0191-8869(03)00117-x)
- Brassard, A., Dupuy, E., Bergeron, S., & Shaver, P. R. (2013). Attachment insecurities and women's sexual function and satisfaction: The mediating roles of sexual self-esteem, sexual anxiety, and sexual assertiveness. *The Journal of Sex Research, 52*(1), 110–119. <https://doi.org/10.1080/00224499.2013.838744>
- Burkett, M., & Hamilton, K. (2012). Postfeminist sexual agency: Young women's negotiations of sexual consent. *Sexualities, 15*(7), 815–833. <https://doi.org/10.1177/1363460712454076>
- Buss, D. M., Shackelford, T. K., & McKibbin, W. F. (2008). The mate retention inventory-short form (MRI-SF). *Personality and Individual Differences, 44*(1), 322–334. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2007.08.013>
- Carter, A., Newman, C., de Visser, R., Yeung, A., Rissel, C., Grulich, A., Haire, B., Bateson, D., Vaughn, C., McGeechan, K., Donovan, B., Richters, J., & Guy, R. (2020). Unwanted sex due to intoxication among australians aged 16–69 years. *The Journal of Sex Research, 58*(1), 74–85. <https://doi.org/10.1080/00224499.2020.1829530>
- Connors, J., & Casey, P. (2006). Sex, body-esteem and self-esteem. *Psychological Reports, 98*(3), 699–704. <https://doi.org/10.2466/pr0.98.3.699-704>
- Conroy, N. E., Krishnakumar, A., & Leone, J. M. (2014). Reexamining issues of conceptualization and willing consent. *Journal of Interpersonal Violence, 30*(11), 1828–1846. <https://doi.org/10.1177/0886260514549050>
- Conroy-Beam, D., Goetz, C. D., & Buss, D. M. (2016). What predicts romantic relationship satisfaction and mate retention intensity: Mate preference fulfillment or mate value discrepancies? *Evolution and Human Behavior, 37*(6), 440–448. <https://doi.org/10.1016/j.evolhumbehav.2016.04.003>

- Darden, M. C., Ehman, A. C., Lair, E. C., & Gross, A. M. (2018). Sexual compliance: Examining the relationships among sexual want, sexual consent, and sexual assertiveness. *Sexuality & Culture*, 23(1), 220–235. <https://doi.org/10.1007/s12119-018-9551-1>
- Davis, K. C., George, W. H., & Norris, J. (2004). Women's responses to unwanted sexual advances: The role of alcohol and inhibition conflict. *Psychology of Women Quarterly*, 28(4), 333–343. <https://doi.org/10.1111/j.1471-6402.2004.00150.x>
- Deutsch, A. R., Hoffman, L., & Wilcox, B. L. (2013). Sexual self-concept: Testing a hypothetical model for men and women. *The Journal of Sex Research*, 51(8), 932–945. <https://doi.org/10.1080/00224499.2013.805315>
- Dewitte, M., Van Lankveld, J., & Crombez, G. (2011). Understanding sexual pain: A cognitive-motivational account. *Pain*, 152(2), 251–253. <https://doi.org/10.1016/j.pain.2010.10.051>
- Drouin, M., & Tobin, E. (2014). Unwanted but consensual sexting among young adults: Relations with attachment and sexual motivations. *Computers in Human Behavior*, 31, 412–418. <https://doi.org/10.1016/j.chb.2013.11.001>
- Edlund, J. E., & Sagarin, B. J. (2014). The mate value scale. *Personality and Individual Differences*, 64, 72–77. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2014.02.005>
- Elizabeth Kaestle, C. (2009). Sexual insistence and disliked sexual activities in young adulthood: Differences by gender and relationship characteristics. *Perspectives on Sexual and Reproductive Health*, 41(1), 33–39. <https://doi.org/10.1363/4103309>
- Ethier, K. A., Kershaw, T. S., Lewis, J. B., Milan, S., Niccolai, L. M., & Ickovics, J. R. (2006). Self-esteem, emotional distress and sexual behavior among adolescent females: Interrelationships and temporal effects. *Journal of Adolescent Health*, 38(3), 268–274. <https://doi.org/10.1016/j.jadohealth.2004.12.010>
- Fahs, B., & Swank, E. (2016). The other third shift?: Women's emotion work in their sexual relationships. *Feminist Formations*, 28(3), 46–69. <https://doi.org/10.1353/ff.2016.0043>

- Fahs, B., & Swank, E. (2020). Reciprocity, partner pressure, and emotional labor: Women discuss negotiations around oral and anal sex. *Sexuality & Culture*, 25(1), 217–234. <https://doi.org/10.1007/s12119-020-09766-w>
- Fenner, L. (2017). Sexual consent as a scientific subject: A literature review. *American Journal of Sexuality Education*, 12(4), 451–471. <https://doi.org/10.1080/15546128.2017.1393646>
- Fisher, T. D., Davis, C. M., Yarber, W. L. & Davis, S. L. (Ed.). (2010). *Handbook of sexuality related measures* (3rd ed.). Routledge.
- Fisher, M., Cox, A., Bennett, S., & Gavric, D. (2008). Components of self-perceived mate value. *Journal of Social, Evolutionary, and Cultural Psychology*, 2(4), 156–168. <https://doi.org/10.1037/h0099347>
- Flett, G. L., Hewitt, P. L., Blankstein, K., & O'Brien, S. (1991). Perfectionism and learned resourcefulness in depression and self-esteem. *Personality and Individual Differences*, 12(1), 61–68. [https://doi.org/10.1016/0191-8869\(91\)90132-u](https://doi.org/10.1016/0191-8869(91)90132-u)
- Frith, H., & Kitzinger, C. (2001). Reformulating sexual script theory. *Theory & Psychology*, 11(2), 209–232. <https://doi.org/10.1177/0959354301112004>
- Furman, W., & Collibee, C. (2014). Sexual activity with romantic and nonromantic partners and psychosocial adjustment in young adults. *Archives of Sexual Behavior*, 43(7), 1327–1341. <https://doi.org/10.1007/s10508-014-0293-3>
- Gavey, N. (2013). *Just sex?: The cultural scaffolding of rape*. Taylor & Francis Group.
- Gentzler, A. L., & Kerns, K. A. (2004). Associations between insecure attachment and sexual experiences. *Personal Relationships*, 11(2), 249–265. <https://doi.org/10.1111/j.1475-6811.2004.00081.x>
- Good, J. J., & Sanchez, D. T. (2010). Doing gender for different reasons: Why gender conformity positively and negatively predicts self-esteem. *Psychology of Women Quarterly*, 34(2), 203–214. <https://doi.org/10.1111/j.1471-6402.2010.01562.x>
- Goodman, L. D. (2008). *Construction of sexual self-image and acquiescing to sexual pressure in a sample of college women: A prospective study* [Master's thesis, University of

<http://pqdtopen.proquest.com/#viewpdf?dispub=1467114>

Goodman, L. C., Hamilton, L., Koerten, H. R., Mattei, G. M., Froemming, M. W., & Dubow, E. F. (2019). Childhood victimization, cognitive schemas, and unwanted consensual sex among college students. *International Journal of Sexual Health, 31*(2), 142–153. <https://doi.org/10.1080/19317611.2019.1595258>

Goodwin, R., Marshall, T., Fülöp, M., Adonu, J., Spiewak, S., Neto, F., & Hernandez Plaza, S. (2012). Mate value and self-esteem: Evidence from eight cultural groups. *PLOS ONE, 7*(4). <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0036106>

Grusec, J. E., & Hastings, P. D. (2014). *Handbook of socialization, second edition: Theory and research*. Guilford Publications.

Guggino, J. M., & Ponzetti, J. J. (1997). Gender differences in affective reactions to first coitus. *Journal of Adolescence, 20*, 189–200. <https://doi.org/10.1006/jado.1996.0076>Get rights and content

Gullette, D. L., & Lyons, M. A. (2006). Sensation seeking, self-esteem, and unprotected sex in college students. *Journal of the Association of Nurses in AIDS Care, 17*(5), 23–31. <https://doi.org/10.1016/j.jana.2006.07.001>

Hall, D. S. (1998). Consent for sexual behavior in a college student population. *Electronic Journal of Human Sexuality, 1*. <http://www.ejhs.org/volume1/consent.html>

Hannier, S., Baltus, A., & De Sutter, P. (2018). Le rôle de la satisfaction physique dans l'estime de soi sexuelle féminine. *Sexologies, 27*(4), 184–195. <https://doi.org/10.1016/j.sexol.2017.09.011>

Himanem, M. (2021). *Sexual compliance in finland: Characteristics, associations, and potential consequences* [Master's thesis, University of Turku]. Publikační archiv University of Turku. https://www.utupub.fi/bitstream/handle/10024/152789/Himanen_Marianne_opinnayte.pdf?sequence=1

- Holland, J., Ramazanoglu, C., Sharpe, S., & Thomson, R. (2000). Deconstructing virginity: Young people's accounts of first sex. *Sexual and Relationship Therapy, 15*, 221–232. <https://doi.org/10.1080/14681990050109827>
- Hoominfar, E. (2019). Gender socialization. In *Encyclopedia of the UN sustainable development goals* (pp. 1–10). Springer International Publishing. https://doi.org/10.1007/978-3-319-70060-1_13-1
- Houts, L. A. (2005). But was it wanted? *Journal of Family Issues, 26*(8), 1082–1102. <https://doi.org/10.1177/0192513x04273582>
- Humphreys, T. (2007). Perceptions of sexual consent: The impact of relationship history and gender. *Journal of Sex Research, 44*(4), 307–315. <https://doi.org/10.1080/00224490701586706>
- Hust, S. J. T., Rodgers, K. B., & Bayly, B. (2017). Scripting sexual consent: Internalized traditional sexual scripts and sexual consent expectancies among college students. *Family Relations, 66*(1), 197–210. <https://doi.org/10.1111/fare.12230>
- Impett, E. A., Gable, S. L., & Peplau, L. A. (2005). Giving up and giving in: The costs and benefits of daily sacrifice in intimate relationships. *Journal of Personality and Social Psychology, 89*(3), 327–344. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.89.3.327>
- Impett, E. A., & Peplau, L. A. (2002). Why some women consent to unwanted sex with a dating partner: Insights from attachment theory. *Psychology of Women Quarterly, 26*(4), 360–370. <https://doi.org/10.1111/1471-6402.t01-1-00075>
- Impett, E. A., & Peplau, L. A. (2003). Sexual compliance: Gender, motivational, and relationship perspectives. *Journal of Sex Research, 40*(1), 87–100. <https://doi.org/10.1080/00224490309552169>
- Ishaq, G., Solomon, V., & Khan, O. (2017). Relationship between self-esteem and loneliness among university students living in hostels. *International Journal of Research Studies in Psychology, 6*(2), 242–255. <https://doi.org/10.5861/ijrsp.2017.1735>

- Jozkowski, K. N. (2013). The influence of consent on college students' perceptions of the quality of sexual intercourse at last event. *International Journal of Sexual Health, 25*(4), 260–272. <https://doi.org/10.1080/19317611.2013.799626>
- Jozkowski, K. N. (2015). “Yes means yes”? Sexual consent policy and college students. *Change: The Magazine of Higher Learning, 47*(2), 16–23. <https://doi.org/10.1080/00091383.2015.1004990>
- Katz, J., & Schneider, M. E. (2015). (Hetero)sexual compliance with unwanted casual sex: Associations with feelings about first sex and sexual self-perceptions. *Sex Roles, 72*(9-10), 451–461. <https://doi.org/10.1007/s11199-015-0467-z>
- Katz, J., & Tirone, V. (2008). Women's sexual compliance with male dating partners: Associations with investment in ideal womanhood and romantic well-being. *Sex Roles, 60*(5-6), 347–356. <https://doi.org/10.1007/s11199-008-9566-4>
- Katz, J., & Tirone, V. (2010). Going along with it: Sexually coercive partner behavior predicts dating women's compliance with unwanted sex. *Violence Against Women, 16*(7), 730–742. <https://doi.org/10.1177/1077801210374867>
- Katz, J., Kuffel, S. W., & Brown, F. A. (2006). Leaving a sexually coercive dating partner: A prospective application of the investment model. *Psychology of Women Quarterly, 30*(3), 267–275. <https://doi.org/10.1111/j.1471-6402.2006.00295.x>
- Kennett, D. J., Humphreys, T. P., & Bramley, J. E. (2013). Sexual resourcefulness and gender roles as moderators of relationship satisfaction and consenting to unwanted sex in undergraduate women. *The Canadian Journal of Human Sexuality, 22*(1), 51–61. <https://doi.org/10.3138/cjhs.933>
- Kennett, D. J., Humphreys, T. P., & Patchell, M. (2009). The role of learned resourcefulness in helping female undergraduates deal with unwanted sexual activity. *Sex Education, 9*(4), 341–353. <https://doi.org/10.1080/14681810903264702>
- Kennett, D. J., Humphreys, T. P., & Schultz, K. E. (2011). Sexual resourcefulness and the impact of family, sex education, media and peers. *Sex Education, 1*–18. <https://doi.org/10.1080/14681811.2011.615624>

- Khera, D., Champion, A., Walton, K., & Pedersen, C. (2022). Why men don't say no: Sexual compliance and gender socialization in heterosexual men. *Psychology & Sexuality*, 1–14. <https://doi.org/10.1080/19419899.2022.2031263>
- Kim, J., Muise, A., & Impett, E. A. (2018). The relationship implications of rejecting a partner for sex kindly versus having sex reluctantly. *Journal of Social and Personal Relationships*, 35(4), 485–508. <https://doi.org/10.1177/0265407517743084>
- Koss, M. P., & Oros, C. J. (1982). Sexual experiences survey: A research instrument investigating sexual aggression and victimization. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, 50(3), 455–457. <https://doi.org/10.1037/0022-006x.50.3.455>
- Krahe, B., Scheinberger-Olwig, R., & Kolpin, S. (2000). Ambiguous communication of sexual intentions as a risk marker of sexual aggression. *Sex Roles*, 42, 313–337. <https://doi.org/10.1023/A:1007080303569>
- Kunselman, J., Tewksbury, R., Dumond, R. W., & Dumond, D. A. (2002). 3 nonconsensual sexual behavior. In *Prison sex* (pp. 27–48). Lynne Rienner Publishers. <https://doi.org/10.1515/9781685857738-004>
- Larson, J. H., Anderson, S. M., Holman, T. B., & Niemann, B. K. (1998). A longitudinal study of the effects of premarital communication, relationship stability, and self-esteem on sexual satisfaction in the first year of marriage. *Journal of Sex & Marital Therapy*, 24(3), 193–206. <https://doi.org/10.1080/00926239808404933>
- Layh, M., Rudolph, K., & Littleton, H. (2019). Sexual risk behavior and sexual satisfaction among rape victims: Examination of sexual motives as a mediator. *Journal of Trauma & Dissociation*, 21(1), 73–86. <https://doi.org/10.1080/15299732.2019.1675112>
- Leary, M. R., & Baumeister, R. F. (2000). The nature and function of self-esteem: Sociometer theory. In *Advances in Experimental Social Psychology Volume 32* (pp. 1–62). Elsevier. [https://doi.org/10.1016/s0065-2601\(00\)80003-9](https://doi.org/10.1016/s0065-2601(00)80003-9)
- Levy, K. N., Ellison, W. D., Scott, L. N., & Bernecker, S. L. (2010). Attachment style. *Journal of Clinical Psychology*, 67(2), 193–203. <https://doi.org/10.1002/jclp.20756>

- Livingston, J. A., Testa, M., & VanZile-Tamsen, C. (2007). The reciprocal relationship between sexual victimization and sexual assertiveness. *Violence Against Women, 13*(3), 298–313. <https://doi.org/10.1177/1077801206297339>
- Mahon, N. E., Yarcheski, A., Yarcheski, T. J., Cannella, B. L., & Hanks, M. M. (2006). A meta-analytic study of predictors for loneliness during adolescence. *Nursing Research, 55*(5), 308–315. <https://doi.org/10.1097/00006199-200609000-00003>
- McWhirter, B. T. (1997). Loneliness, learned resourcefulness, and self-esteem in college students. *Journal of Counseling & Development, 75*(6), 460–469. <https://doi.org/10.1002/j.1556-6676.1997.tb02362.x>
- Moore, N. B., & Davidson, J. K. (1997). Guilt about first intercourse: An antecedent of sexual dissatisfaction among college women. *Journal of Marital and Sex Therapy, 23*, 29–46. doi:10.1080/00926239708404415.
- Morgan, E., Johnson, I., & Sigler, R. (2006). Gender differences in perceptions for women's participation in unwanted sexual intercourse. *Journal of Criminal Justice, 34*(5), 515–522. <https://doi.org/10.1016/j.jcrimjus.2006.09.006>
- Muehlenhard, C. L., & Cook, S. W. (1988). Men's self-reports of unwanted sexual activity. *Journal of Sex Research, 24*(1), 58–72. <https://doi.org/10.1080/00224498809551398>
- Muehlenhard, C. L., & Peterson, Z. D. (2005). III. Wanting and not wanting sex: The missing discourse of ambivalence. *Feminism & Psychology, 15*(1), 15–20. <https://doi.org/10.1177/0959353505049698>
- Muehlenhard, C. L., Humphreys, T. P., Jozkowski, K. N., & Peterson, Z. D. (2016). The complexities of sexual consent among college students: A conceptual and empirical review. *The Journal of Sex Research, 53*(4-5), 457–487. <https://doi.org/10.1080/00224499.2016.1146651>
- Muise, A., Boudreau, G. K., & Rosen, N. O. (2016). Seeking connection versus avoiding disappointment: An experimental manipulation of approach and avoidance sexual goals and the implications for desire and satisfaction. *The Journal of Sex Research, 54*(3), 296–307. <https://doi.org/10.1080/00224499.2016.1152455>

- Muise, A., Impett, E. A., & Desmarais, S. (2013). Getting it on versus getting it over with. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 39(10), 1320–1332. <https://doi.org/10.1177/0146167213490963>
- Mund, M., Finn, C., Hagemeyer, B., Zimmermann, J., & Neyer, F. J. (2015). The dynamics of self-esteem in partner relationships. *European Journal of Personality*, 29(2), 235–249. <https://doi.org/10.1002/per.1984>
- Murray, S. L., Rose, P., Bellavia, G. M., Holmes, J. G., & Kusche, A. G. (2002). When rejection stings: How self-esteem constrains relationship-enhancement processes. *Journal of Personality and Social Psychology*, 83(3), 556–573. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.83.3.556>
- Najbrtová, K. (2015) *Problematika sebehodnocení u klientů s úzkostnou poruchou* [Diplomová práce, Karlova univerzita]. Digitální repozitář UK. <http://hdl.handle.net/20.500.11956/71836>
- Orth, U., & Robins, R. W. (2014). The development of self-esteem. *Current Directions in Psychological Science*, 23(5), 381–387. <https://doi.org/10.1177/0963721414547414>
- Osecká, L., & Blatný, M. (1997). Struktura globálního vztahu k sobě: Analýza Rosenbergovy škály sebehodnocení - replikace. *Československá psychologie*, 41(6), 481-486.
- O'Sullivan, L. F. (1994). Consenting to noncoercive sex: College Students' Experiences of Unwanted Consensual Sexual Interactions in Committed Dating Relationships. [Dissertation, Bowling Green State University]. ProQuest Dissertations Publishing. <https://www.proquest.com/openview/43511caf95575bc98357b7df12034f2c/1?pq-origsite=gscholar&cbl=18750&diss=y>
- O'Sullivan, L. F., & Allgeier, E. R. (1998). Feigning sexual desire: Consenting to unwanted sexual activity in heterosexual dating relationships. *Journal of Sex Research*, 35(3), 234–243. <https://doi.org/10.1080/00224499809551938>
- O'Sullivan, L. F., & Gaines, M. E. (1998). Decision-Making in college students' heterosexual dating relationships: Ambivalence about engaging in sexual activity. *Journal of Social and Personal Relationships*, 15(3), 347–363. <https://doi.org/10.1177/0265407598153003>

- Owen, J., & Fincham, F. D. (2010). Young adults' emotional reactions after hooking up encounters. *Archives of Sexual Behavior, 40*(2), 321–330. <https://doi.org/10.1007/s10508-010-9652-x>
- Owen, J., Fincham, F. D., & Moore, J. (2011). Short-term prospective study of hooking up among college students. *Archives of Sexual Behavior, 40*(2), 331–341. <https://doi.org/10.1007/s10508-010-9697-x>
- Owen, J., Quirk, K., & Fincham, F. (2013). Toward a more complete understanding of reactions to hooking up among college women. *Journal of Sex & Marital Therapy, 40*(5), 396–409. <https://doi.org/10.1080/0092623x.2012.751074>
- Peterson, Z. D., & Muehlenhard, C. L. (2007). Conceptualizing the “wantedness” of women's consensual and nonconsensual sexual experiences: Implications for how women label their experiences with rape. *Journal of Sex Research, 44*(1), 72–88. <https://doi.org/10.1080/00224490709336794>
- Pugh, B., & Becker, P. (2018). Exploring definitions and prevalence of verbal sexual coercion and its relationship to consent to unwanted sex: Implications for affirmative consent standards on college campuses. *Behavioral Sciences, 8*(8), 1-28. <https://doi.org/10.3390/bs8080069>
- Quinn-Nilas, C., & Kennett, D. J. (2018). Reasons why undergraduate women comply with unwanted, non-coercive sexual advances: A serial indirect effect model integrating sexual script theory and sexual self-control perspectives. *The Journal of Social Psychology, 158*(5), 603–615. <https://doi.org/10.1080/00224545.2018.1427039>
- Rosenberg, M. (1965). *Society and the adolescent self-image*. Princeton University Press.
- Rostosky, S. S., Dekhtyar, O., Cupp, P. K., & Anderman, E. M. (2008). Sexual self-concept and sexual self-efficacy in adolescents: A possible clue to promoting sexual health? *Journal of Sex Research, 45*(3), 277–286. <https://doi.org/10.1080/00224490802204480>
- Sakaluk, J. K., Kim, J., Campbell, E., Baxter, A., & Impett, E. A. (2019). Self-esteem and sexual health: A multilevel meta-analytic review. *Health Psychology Review, 14*(2), 269–293. <https://doi.org/10.1080/17437199.2019.1625281>

- Salazar, L. F., DiClemente, R. J., Wingood, G. M., Crosby, R. A., Harrington, K., Davies, S., Hook, III, E. W., & Oh, M. K. (2004). Self-Concept and adolescents' refusal of unprotected sex: A test of mediating mechanisms among african american girls. *Prevention Science, 5*(3), 137-149. <https://doi.org/10.1023/b:prev.0000037638.20810.01>
- Sandberg-Thoma, S. E., & Kamp Dush, C. M. (2013). Casual sexual relationships and mental health in adolescence and emerging adulthood. *The Journal of Sex Research, 51*(2), 121–130. <https://doi.org/10.1080/00224499.2013.821440>
- Satinsky, S., Reece, M., Dennis, B., Sanders, S., & Bardzell, S. (2012). An assessment of body appreciation and its relationship to sexual function in women. *Body Image, 9*(1), 137–144. <https://doi.org/10.1016/j.bodyim.2011.09.007>
- Scappini, A., & Fioravanti, G. (2022). Gender scripts and female sexual functioning: The role of sexual pressure and sexual subjectivity. *The Journal of Sex Research, 59*(9), 1110–1121. <https://doi.org/10.1080/00224499.2022.2042477>
- Seal, A., Minichiello, V., & Omodei, M. (1997). Young women's sexual risk taking behaviour: Re-visiting the influences of sexual self-efficacy and sexual self-esteem. *International Journal of STD & AIDS, 8*(3), 159–165. <https://doi.org/10.1258/0956462971919822>
- Seal, B. N., Bradford, A., & Meston, C. M. (2009). The association between body esteem and sexual desire among college women. *Archives of Sexual Behavior, 38*(5), 866–872. <https://doi.org/10.1007/s10508-008-9467-1>
- Shotland, R. L., & Hunter, B. A. (1995). Women's "token resistant" and compliant sexual behaviors are related to uncertain sexual intentions and rape. *Personality and Social Psychology Bulletin, 21*(3), 226–236. <https://doi.org/10.1177/0146167295213004>
- Schmitt, D. P., & Allik, J. (2005). Simultaneous administration of the rosenberg self-esteem scale in 53 nations: Exploring the universal and culture-specific features of global self-esteem. *Journal of Personality and Social Psychology, 89*(4), 623–642. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.89.4.623>
- Schuster, I., Tomaszewska, P., & Krahé, B. (2020). Changing cognitive risk factors for sexual aggression: Risky sexual scripts, low sexual self-esteem, perception of pornography, and

acceptance of sexual coercion. *Journal of Interpersonal Violence*, 37(3-4) 377-400. <https://doi.org/10.1177/0886260520922341>

Simon, W., & Gagnon, J. H. (2003). Sexual scripts: Origins, influences and changes. *Qualitative Sociology*, 26(4), 491-497. <https://doi.org/10.1023/b:quas.0000005053.99846.e5>

Sprecher, S., Barbee, A., & Schwartz, P. (1995). Was it good for you, too? Gender differences in first intercourse experiences. *Journal of Sex Research*, 32, 3-15. doi:10.1080/00224499509551769.

Sprecher, S., Hatfield, E., Cortese, A., Potapova, E., & Levitskaya, A. (1994). Token resistance to sexual intercourse and consent to unwanted sexual intercourse: College students' dating experiences in three countries. *Journal of Sex Research*, 31(2), 125-132. <https://doi.org/10.1080/00224499409551739>

Thomas, E. J., Stelzl, M., & Lafrance, M. N. (2016). Faking to finish: Women's accounts of feigning sexual pleasure to end unwanted sex. *Sexualities*, 20(3), 281-301. <https://doi.org/10.1177/1363460716649338>

Townsend, J. M., Jonason, P. K., & Wasserman, T. H. (2020). Associations between motives for casual sex, depression, self-esteem, and sexual victimization. *Archives of Sexual Behavior*, 49(4), 1189-1197. <https://doi.org/10.1007/s10508-019-01482-3>

Vannier, S. A., & O'Sullivan, L. F. (2010). Sex without desire: Characteristics of occasions of sexual compliance in young adults' committed relationships. *Journal of Sex Research*, 47(5), 429-439. <https://doi.org/10.1080/00224490903132051>

Vrangalova, Z. (2015). Does casual sex harm college students' well-being? A longitudinal investigation of the role of motivation. *Archives of Sexual Behavior*, 44(4), 945-959. <https://doi.org/10.1007/s10508-013-0255-1>

Walker, D. P., Messman-Moore, T. L., & Ward, R. M. (2011). Number of sexual partners and sexual assertiveness predict sexual victimization: Do more partners equal more risk? *Violence and Victims*, 26(6), 774-787. <https://doi.org/10.1891/0886-6708.26.6.774>

Walker, S. J. (1997). When “no” becomes “yes”: Why girls and women consent to unwanted sex. *Applied and Preventive Psychology*, 6(3), 157–166. [https://doi.org/10.1016/s0962-1849\(97\)80003-0](https://doi.org/10.1016/s0962-1849(97)80003-0)

Wiederman, M. W. (2005). The gendered nature of sexual scripts. *The Family Journal*, 13(4), 496–502. <https://doi.org/10.1177/1066480705278729>

Zeigler-Hill, V. (2013). *Self-esteem*. Taylor & Francis Group.

Seznam grafů

Graf 1: Sexual resourcefulness (SRI) jako moderátor spokojenosti ve vztahu a souhlasu s nechtěným sexem u studentek bakalářského studia.....	28
Graf 2: Sexuální touha a vnější vyjádření konsenzu při různých úrovních sexuální asertivity u žen v partnerském vztahu.....	31
Graf 3: Sexuální touha a vnější vyjádření konsenzu při různých úrovních sexuální asertivity u žen mimo partnerský vztah.....	32
Graf 4: Vývoj mate value v průběhu ontogeneze v závislosti na pohlaví.....	40
Graf 5: Věkové rozložení respondentek v celém výzkumném souboru (N=134).....	48
Graf 6: Věk při první souloži u celého výzkumného souboru (N=134).....	51
Graf 7: Počet nekoitálních partnerů u celého výzkumného souboru (N=134).....	51
Graf 8: Respondentky (N=134) dle počtu náhodných partnerů (tzn. na jednu noc).....	52
Graf 9: Respondentky (N=134) dle počtu všech partnerů, se kterými proběhla soulož.....	52

Seznam obrázků

Obrázek 1: Dominantní modely a nový model chtění sexuální aktivity a sexuálního konsenzu.....	13
Obrázek 2: Druhy chtěné a nechtěné soulože z pohledu žen.....	14
Obrázek 3: Sexual Self-Control model.....	27
Obrázek 4: Model vztahů mezi sebepojetím, komunikací s partnerem a schopností odmítnout nechráněnou soulož.....	35
Obrázek 5: Sexual Self-Concept model.....	37
Obrázek 6: Parciální korelační síť mezi proměnnými ze sexuální historie žen, mate value, sebehodnocení a důvody k souhlasu s nechtěnou sexuální aktivitou.....	61
Obrázek 7: Parciální korelační síť pro mate value a položky RCUSS.....	63
Obrázek 8: Parciální korelační síť pro sebehodnocení a položky RCUSS.....	64
Obrázek 9: Parciální korelační síť pro sebehodnocení, mate value a položky RCUSS.....	65

Seznam tabulek

Tabulka 1: Vzdělání respondentek z celého výzkumného souboru (N=134).....	48
Tabulka 2: Rodinný stav respondentek z celého výzkumného souboru (N=134).....	49
Tabulka 3: Diagnostikované duševní onemocnění u respondentek z celého výzkumného souboru (N=134).....	49
Tabulka 4: Sexuální orientace respondentek z celého výzkumného souboru (N=134).....	50
Tabulka 5: Deskriptivní statistika sexuálních zkušeností všech respondentek (N=134).....	50
Tabulka 6: Změna pocitů během nechtěné sexuální aktivity u celého výzkumného souboru (N=134).....	53
Tabulka 7: Četnost dobrovolné účasti na nechtěné sexuální aktivitě u celého výzkumného souboru (N=134).....	53
Tabulka 8: Druh nechtěné sexuální aktivity, ke kterým respondentky (N=134) daly souhlas...	54
Tabulka 9: Deskriptivní statistika a Pearsonova korelace mezi RCUSS, sebehodnocením a mate value.....	60
Tabulka 10: Váhy vztahů mezi proměnnými z parciální korelační sítě.....	62
Tabulka 11: Váhy vztahů mezi proměnnými z parciální korelační sítě mate value a položky dotazníku RCUSS.....	Příloha 1
Tabulka 12: Váhy vztahů mezi proměnnými z parciální korelační sítě sebehodnocení a položky dotazníku RCUSS.....	Příloha 1
Tabulka 13: Váhy vztahů mezi proměnnými z parciální korelační sítě sebehodnocení, mate value a položky RCUSS.....	Příloha 1
Tabulka 14: Nezávislý t-test celkového měření dotazníku RCUSS u starších a mladších žen...	66

Seznam zkratek

Age_FC	Age of first coitus
APA	American Psychological Association
Coital_ONS	Coital one night stand
MVS	Mate value scale
RCUSS	Reasons for consenting unwanted sex scale
RSES	Rosenberg's self-esteem scale
UCS	Unwanted consensual sex

Příloha 1: Váhy proměnných z parciálních korelačních sítí

Tabulka 11: Váhy vztahů z parciální korelační sítě sebehodnocení a položky dotazníku RCUSS

Proměnná	MVS	1RCUSS	2RCUSS	3RCUSS	4RCUSS	5RCUSS	6RCUSS	7RCUSS	8RCUSS	9RCUSS	10RCUSS	11RCUSS	12RCUSS	13RCUSS	14RCUSS	15RCUSS	16RCUSS	17RCUSS	18RCUSS
MVS	0,00	0,00	0,00	0,00	-0,01	-0,14	0,00	-0,04	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,05	0,00	-0,01	0,00
1RCUSS	0,00	0,00	0,10	0,01	0,07	0,00	0,06	0,34	0,24	0,15	0,00	0,00	0,00	0,03	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2RCUSS	0,00	0,10	0,00	0,00	0,00	0,02	0,11	0,02	0,01	0,03	0,00	0,00	0,00	0,00	0,06	0,00	0,00	0,13	0,00
3RCUSS	0,00	0,01	0,00	0,00	0,32	0,18	0,09	0,01	0,10	0,01	0,00	0,00	0,00	0,08	0,00	0,00	0,06	0,00	0,00
4RCUSS	-0,01	0,07	0,00	0,32	0,00	0,00	0,00	0,04	0,05	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,22	-0,02	0,00	0,00	0,00
5RCUSS	-0,14	0,00	0,02	0,18	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,13	0,00	0,00	0,05	0,00	0,00	0,09
6RCUSS	0,00	0,06	0,11	0,09	0,00	0,00	0,00	0,07	0,32	0,09	0,00	0,19	0,04	0,10	0,00	0,14	0,00	0,03	0,00
7RCUSS	-0,04	0,34	0,02	0,01	0,04	0,00	0,07	0,00	0,01	0,22	0,00	0,00	0,04	0,10	0,01	0,00	0,08	0,00	0,00
8RCUSS	0,00	0,24	0,01	0,10	0,05	0,00	0,32	0,01	0,00	0,02	0,00	0,00	0,00	0,00	0,08	0,00	0,00	0,00	0,00
9RCUSS	0,00	0,15	0,03	0,00	0,00	0,00	0,09	0,02	0,02	0,00	0,07	0,04	0,06	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,24
10RCUSS	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,15	0,06	0,00	0,00	0,00	0,00	0,11	0,00
11RCUSS	0,00	0,00	0,17	0,00	0,00	0,00	0,19	0,00	0,00	0,04	0,15	0,00	0,00	0,09	0,00	0,16	0,00	0,00	0,00
12RCUSS	0,00	0,03	0,00	0,06	0,00	0,13	0,04	0,00	0,00	0,08	0,06	0,00	0,00	0,00	0,00	0,11	0,00	0,23	0,00
13RCUSS	0,00	0,00	0,06	0,00	0,00	0,10	0,10	0,00	0,08	0,00	0,00	0,09	0,00	0,00	0,00	0,36	0,00	0,00	0,00
14RCUSS	0,00	0,00	0,00	0,15	0,22	0,05	0,00	0,01	0,08	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
15RCUSS	0,05	0,00	0,00	0,00	-0,02	0,00	0,14	0,00	0,02	0,00	0,11	0,16	0,11	0,36	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
16RCUSS	0,00	0,00	0,13	0,01	0,00	0,03	0,00	0,19	0,00	0,24	0,00	0,00	0,00	0,06	0,00	0,00	0,00	0,00	0,46
17RCUSS	-0,01	0,00	0,00	0,00	0,00	0,04	0,00	0,00	0,00	0,10	0,12	0,00	0,23	0,00	0,00	0,00	0,00	0,46	0,00
18RCUSS	0,00	0,00	0,00	0,19	0,07	0,09	0,00	0,00	0,00	0,05	0,00	0,03	0,00	0,04	0,00	0,00	0,00	0,12	0,00

Tabulka 12: Váhy vztahů z parciální korelační sítě sebehodnocení a položky dotazníku RCUSS

Proměnná	RSES	1RCUSS	2RCUSS	3RCUSS	4RCUSS	5RCUSS	6RCUSS	7RCUSS	8RCUSS	9RCUSS	10RCUSS	11RCUSS	12RCUSS	13RCUSS	14RCUSS	15RCUSS	16RCUSS	17RCUSS	18RCUSS
RSES	0,00	-0,04	0,00	0,00	0,00	0,00	-0,05	-0,08	-0,02	0,00	-0,09	0,00	-0,06	0,00	0,00	0,04	0,00	-0,07	0,00
1RCUSS	-0,04	0,00	0,11	0,01	0,07	0,00	0,05	0,34	0,25	0,15	0,00	0,00	0,03	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2RCUSS	0,00	0,11	0,00	0,00	0,00	0,02	0,11	0,02	0,01	0,03	0,00	0,17	0,00	0,06	-0,01	0,00	0,13	0,00	0,00
3RCUSS	0,00	0,01	0,00	0,00	0,33	0,19	0,09	0,01	0,10	0,00	0,00	0,00	0,06	0,00	0,15	0,00	0,01	0,00	0,00
4RCUSS	0,00	0,07	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,04	0,06	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,22	-0,05	0,00	0,00	0,08
5RCUSS	0,00	0,00	0,02	0,19	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,14	0,00	0,06	0,00	0,03	0,04	0,10
6RCUSS	-0,05	0,05	0,11	0,09	0,00	0,00	0,00	0,06	0,32	0,09	0,00	0,19	0,03	0,10	0,00	0,14	0,00	0,00	0,04
7RCUSS	-0,08	0,34	0,02	0,01	0,04	0,00	0,06	0,00	0,01	0,22	0,00	0,00	0,00	0,00	0,01	0,00	0,00	0,00	0,00
8RCUSS	-0,02	0,25	0,01	0,10	0,06	0,00	0,32	0,01	0,00	0,02	0,00	0,00	0,00	0,08	0,08	0,02	0,00	0,00	0,00
9RCUSS	0,00	0,15	0,03	0,00	0,00	0,00	0,09	0,22	0,02	0,00	0,06	0,04	0,08	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
10RCUSS	-0,09	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,06	0,00	0,15	0,06	0,00	0,00	0,12	0,00	0,00	0,00
11RCUSS	0,00	0,00	0,17	0,00	0,00	0,00	0,19	0,00	0,00	0,04	0,15	0,00	0,00	0,09	0,00	0,17	0,00	0,00	0,03
12RCUSS	-0,06	0,03	0,00	0,06	0,00	0,14	0,03	0,00	0,00	0,08	0,06	0,00	0,00	0,00	0,00	0,12	0,00	0,00	0,00
13RCUSS	0,00	0,00	0,06	0,00	0,00	0,00	0,10	0,00	0,08	0,00	0,00	0,09	0,00	0,00	0,00	0,37	0,06	0,00	0,00
14RCUSS	0,00	0,00	-0,01	0,15	0,22	0,06	0,00	0,01	0,08	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
15RCUSS	0,04	0,00	0,00	0,00	-0,05	0,00	0,14	0,00	0,02	0,00	0,12	0,17	0,12	0,37	0,00	0,00	0,00	0,02	0,00
16RCUSS	0,00	0,00	0,13	0,01	0,00	0,03	0,00	0,19	0,00	0,25	0,00	0,00	0,00	0,06	0,00	0,00	0,00	0,47	0,00
17RCUSS	-0,07	0,00	0,00	0,00	0,00	0,04	0,00	0,00	0,00	0,09	0,11	0,00	0,22	0,00	0,00	0,02	0,47	0,00	0,12
18RCUSS	0,00	0,00	0,00	0,19	0,08	0,10	0,00	0,00	0,00	0,05	0,00	0,03	0,00	0,04	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Tabulka 13. Váhy vztahů z parciální korelační sítě sebehodnocení, mate value a položky dotazníku RCUSS

Proměnná	MVS	RSES	1RCUSS	2RCUSS	3RCUSS	4RCUSS	5RCUSS	6RCUSS	7RCUSS	8RCUSS	9RCUSS	10RCUSS	11RCUSS	12RCUSS	13RCUSS	14RCUSS	15RCUSS	16RCUSS	17RCUSS	18RCUSS
MVS	0,00	0,46	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-0,11	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
RSES	0,46	0,00	-0,04	0,00	0,00	0,00	0,00	-0,04	-0,07	-0,01	0,00	-0,08	0,00	-0,04	0,00	0,00	0,00	0,00	-0,06	0,00
1RCUSS	0,00	-0,04	0,00	0,11	0,01	0,07	0,00	0,06	0,34	0,25	0,15	0,00	0,00	0,03	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2RCUSS	0,00	0,00	0,11	0,00	0,00	0,00	0,02	0,11	0,02	0,01	0,03	0,00	0,17	0,00	0,06	0,00	0,00	0,00	0,13	0,00
3RCUSS	0,00	0,00	0,01	0,00	0,00	0,33	0,19	0,09	0,01	0,10	0,00	0,00	0,00	0,06	0,00	0,15	0,00	0,01	0,00	0,19
4RCUSS	0,00	0,00	0,07	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,04	0,05	0,00	0,00	0,00	0,00	0,22	-0,04	0,00	0,00	0,00	0,07
5RCUSS	-0,11	0,00	0,00	0,02	0,19	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,13	0,00	0,06	0,00	0,03	0,04	0,10
6RCUSS	0,00	-0,04	0,06	0,11	0,09	0,00	0,00	0,00	0,07	0,32	0,09	0,00	0,19	0,03	0,10	0,00	0,14	0,00	0,00	0,00
7RCUSS	0,00	-0,07	0,34	0,02	0,01	0,04	0,00	0,07	0,00	0,01	0,22	0,00	0,00	0,00	0,00	0,01	0,00	0,19	0,00	0,00
8RCUSS	0,00	-0,01	0,25	0,01	0,10	0,05	0,00	0,32	0,01	0,00	0,02	0,00	0,00	0,00	0,08	0,08	0,02	0,00	0,19	0,00
9RCUSS	0,00	0,00	0,15	0,03	0,00	0,00	0,00	0,09	0,22	0,02	0,00	0,06	0,04	0,08	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
10RCUSS	0,00	-0,08	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,05	0,00	0,00	0,15	0,06	0,00	0,00	0,00	0,24	0,09	0,05
11RCUSS	0,00	0,00	0,00	0,17	0,00	0,00	0,00	0,19	0,00	0,00	0,04	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,12	0,00	0,00	0,11
12RCUSS	0,00	-0,04	0,03	0,00	0,06	0,00	0,13	0,03	0,00	0,08	0,08	0,06	0,00	0,00	0,09	0,00	0,16	0,00	0,00	0,03
13RCUSS	0,00	0,00	0,00	0,06	0,00	0,00	0,10	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,12	0,22	0,00	0,00
14RCUSS	0,00	0,00	0,00	0,00	0,15	-0,04	0,00	0,14	0,00	0,02	0,00	0,12	0,16	0,00	0,00	0,36	0,00	0,06	0,00	0,00
15RCUSS	0,08	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,06	0,00	0,01	0,08	0,00	0,12	0,00	0,12	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
16RCUSS	0,00	0,00	0,00	0,13	0,01	0,00	0,03	0,00	0,19	0,24	0,00	0,00	0,00	0,00	0,06	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
17RCUSS	0,00	-0,06	0,00	0,00	0,00	0,00	0,04	0,00	0,00	0,09	0,11	0,11	0,00	0,22	0,00	0,00	0,00	0,03	0,46	0,12
18RCUSS	0,00	0,00	0,00	0,00	0,19	0,07	0,10	0,00	0,00	0,00	0,05	0,00	0,03	0,00	0,04	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Příloha 2: Překlad dotazníků RCUSS a MVS

1. Reasons for Consenting Unwanted Sex Scale

Hodnoceno na škále 0 (Vůbec neodpovídá) – 8 (Naprosto odpovídá)

Instrukce:

Až budete odpovídat na otázky, zkuste si prosím vybavit všechny případy, kdy jste souhlasila se sexuální aktivitou, kterou jste si ve skutečnosti nepřála. Následně na škále 0-8 bodů ohodnoťte výroky podle toho, jak charakteristické jsou konkrétně pro vás. Všechny výroky zahrnují důvody, které motivují ženy k souhlasu s nechtěnou sexuální aktivitou.

1. Měla jsem pocit, že bych ohrozila náš vztah, kdybych se nezapojila do nechtěné sexuální aktivity.
2. Jako jeho partnerka jsem povinna se zapojit do sexuální aktivity, ačkoli si ji nepřeji.
3. Partner mě k sexuální aktivitě přemluvil.
4. Partner mě prosil tak dlouho, až mi došly argumenty.
5. Byla jsem pod vlivem alkoholu nebo jiných drog.
6. Kdybych nevyhověla žádosti o sexuální aktivitu, cítila bych se provinile.
7. Bála jsem se, že mě partner opustí, pokud nebudu souhlasit s nechtěnou sexuální aktivitou.
8. Chtěla jsem se vyhnout napětí ve vztahu.
9. Chtěla jsem předejít tomu, aby partner ztratil zájem o vztah se mnou.
10. Souhlasila jsem s nechtěnou sexuální aktivitou, abych mezi námi posílila intimitu.
11. Považovala jsem za důležité uspokojit potřeby mého partnera.
12. Měla jsem pocit, že bych měla vyhovět, když jsem k sexuální aktivitě již dala souhlas v minulosti.
13. Nechtěla jsem ranit partnerovy city.
14. Partner mi fyzicky bránil v odchodu.
15. Nechtěla jsem, aby si partner připadal odmítnutý.
16. Doufala jsem, že když budu souhlasit s nechtěnou sexuální aktivitou, bude mě mít rád/milovat.
17. Chtěla jsem se cítit od partnera přijímána.
18. Partner použil hezká slova, aby mě přemluvil k nechtěné sexuální aktivitě.

2. Mate Value Scale

Instrukce:

Mnoho lidí při výběru svých potenciálních partnerů sleduje specifické charakteristiky. Některé běžné žádoucí vlastnosti zahrnují oblibu ve společnosti, věk, fyzickou atraktivitu, smysl pro humor, laskavost a pochopení, finanční / profesionální status, inteligenci, zdravotní stav a lásku k dětem.

1. Do jaké míry se považujete za žádoucí partnerku na následující škále?
Hodnoceno na škále 1 (Opravdu málo žádoucí) – 7 (Velmi žádoucí)
2. Do jaké míry by vás hodnotili příslušníci opačného pohlaví jako žádoucí partnerku na následující škále?
Hodnoceno na škále 1 (Opravdu málo žádoucí) – 7 (Velmi žádoucí)
3. Do jaké míry si připadáte jako žádoucí partnerka ve srovnání s příslušníky stejného pohlaví na následující škále?
Hodnoceno na škále 1 (Silně podprůměrná) – 7 (Silně nadprůměrná)
4. Za jak dobrý „úlovek“ se považujete?
Hodnoceno na škále 1 (Naprostě bezcenný „úlovek“) – 7 (Opravdu dobrý „úlovek“)